

ENERGOPROJEKT ENTEL A.D., BEOGRAD

Konsolidovani finansijski izveštaji za 2024. godinu u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije i

Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	1-2
Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2024. godine	
Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine	
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine	
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine	
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine	
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za 2024. godinu	
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2024. godinu	

RSM Serbia d.o.o. Beograd

Bulevar Mihajla Pupina 10B/1
II sprat
Novi Beograd
Serbia
T 381112053550
rsm.rs

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Odboru direktora i Skupštini društva Energoprojekt Entel a.d. Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Entel a.d., Beograd i njegovih zavisnih društava (u daljem tekstu: Grupa), koji obuhvataju Konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2024. godine i odgovarajući Konsolidovani bilans uspeha, Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima finansijske pozicije Grupe na dan 31. decembar 2024. godine i njene finansijske uspešnosti i tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji i Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ostale informacije

Rukovodstvo Grupe je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2024. godine. Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i konsolidovanih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

Na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2024. godinu, koji uključuje nefinansijske informacije u skladu sa zahtevima člana 37. Zakona o računovodstvu, je sastavljen u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu (Službeni glasnik RS broj 73/2019 i 44/2021) i informacije koje su obelodanjene u Konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju za 2024. godinu su po svim materijalno značajnim pitanjima usklađene sa konsolidovanim finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
ASSURANCE | TAX | CONSULTING

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da konsolidovani finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanih finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola entiteta.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezan obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo rukovodstvu, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Beograd, 30. april 2025. godine

Stanimirka Svičević

Licencirani ovlašćeni revizor

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

na dan 31.12.2024. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2023.	Početno stanje 01.01.2023.
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
0	A. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0001				
	B. STALNA IMOVINA (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002		2.277.137	2.293.984	
01	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003	26	2.759	3.922	
010	1. Ulaganja u razvoj	0004				
011, 012 i 014	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala nematerijalna imovina	0005	26	2.759	3.922	
013	3. Gudvil	0006				
015 i 016	4. Nematerijalna imovina uzeta u lizing i nematerijalna imovina u pripremi	0007				
017	5. Avansi za nematerijalnu imovinu	0008				
02	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009		1.148.690	1.154.226	
020, 021 i 022	1. Zemljište i građevinski objekti	0010	27	796.935	810.715	
023	2. Postrojenja i oprema	0011	27	92.081	89.075	
024	3. Investicione nekretnine	0012				
025 i 027	4. Nekretnine, postrojenja i oprema uzeti u lizing i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0013	27	259.385	254.147	
026 i 028	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0014	27	289	289	
029 (deo)	6. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u zemlji	0015				
029 (deo)	7. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u inostranstvu	0016				
03	III. BIOLOŠKA SREDSTVA	0017				
04 i 05	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018	28	1.120.579	1.133.680	
040 (deo), 041 (deo) i 042 (deo)	1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	0019				
040 (deo), 041 (deo), 042 (deo)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	0020	28	94.995	100.377	
043, 050 (deo) i 051 (deo)	3. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji	0021				
044, 050 (deo), 051 (deo)	4. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u inostranstvu	0022				
045 (deo) i 053 (deo)	5. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u zemlji	0023				
045 (deo) i 053 (deo)	6. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u inostranstvu	0024				
046	7. Dugoročna finansijska ulaganja (hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti)	0025				
047	8. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0026				
048, 052, 054, 055 i 056	9. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja	0027	28	1.025.584	1.033.303	
28 (deo), osim 288	V. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0028	29	5.109	2.156	
288	VI. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0029				

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

na dan 31.12.2024. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2023.	Početno stanje 01.01.2023.
1	2	3	4	5	6	7
	G. OBRTNA IMOVINA (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057+ 0058)	0030		3.627.699	3.580.896	
Klasa 1 (osim 14)	I. ZALIHE (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031		18.526	21.757	
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0032				
11 i 12	2. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi	0033				
13	3. Roba	0034				
150, 152 i 154	4. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji	0035	30	11.610	15.617	
151, 153 i 155	5. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu	0036	30	6.916	6.140	
14	II STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA	0037				
20	III. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038		713.752	1.080.610	
204	1. Potraživanja od kupaca u zemlji	0039	31	153.771	142.303	
205	2. Potraživanja od kupaca u inostranstvu	0040	31	559.952	938.284	
200 i 202	3. Potraživanja od matičnog, zavisnih i osatlih povezanih lica u zemlji	0041	31	29	23	
201 i 203	4. Potraživanja od matičnog, zavisnih i osatlih povezanih lica u inostranstvu	0042				
206	5. Ostala potraživanja po osnovu prodaje	0043				
21, 22 i 27	IV. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (0045+0046+0047)	0044	32	154.223	136.411	
21, 22 osim (223 i 224) i 27	1. Ostala potraživanja	0045	32	154.223	136.411	
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	0046				
224	3. Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza I doprinosa	0047				
23	VI. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048	33	1.124.165	1.269.080	
230	1. Kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica	0049				
231	2. Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana pravna lica	0050				
232, 234 (deo)	3. Kratkoročni krediti, zajmovi I plasmani u zemlji	0051				
233, 234 (deo)	4. Kratkoročni krediti, zajmovi I plasmani u inostranstvu	0052				
235	5. Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	0053				
236 (deo)	6. Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	0054				
237	7. Otkupljene sopstvene akcije I otkupljeni sopstveni udeli	0055				
236 (deo), 238 i 239	8. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	0056	33	1.124.165	1.269.080	
24	VI. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	0057	34	672.192	501.026	
28 (deo) osim 288	VII. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0058	35	944.841	572.012	
	D. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		5.904.836	5.874.880	
88	D. VANBILANSNA AKTIVA	0060	50	1.831.503	1.821.190	

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

na dan 31.12.2024. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2023.	Početno stanje 01.01.2023.
1	2	3	4	5	6	7
	PASIVA					
	A. KAPITAL (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401	36	4.314.909	4.165.692	
30, osim 306	I. OSNOVNI KAPITAL	0402	36.1	173.223	173.223	
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0403				
306	III. EMISIONA PREMIJA	0404				
32	IV. REZERVE	0405	36.2	24.034	23.959	
330 i potražni saldo računa 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	V. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMPNENTI OSTALOG SVEOBUHVATNOG REZULTATA	0406	36.3	473.509	445.033	
dugovni saldo računa 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHVATNOG REZULTATA	0407	36.3	475		
34	VIII. NERASPOREĐENI DOBITAK (0409+ 0410)	0408		3.644.618	3.523.477	
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	0409	36.4	3.443.077	3.197.311	
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0410	36.4	201.541	326.166	
	VIII. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	0411				
35	IX. GUBITAK (0413 + 0414)	0412				
350	1. Gubitak ranijih godina	0413				
351	2. Gubitak tekuće godine	0414				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (0416 + 0420 + 0428)	0415		619.285	676.520	
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0417 + 0418 + 0419)	0416	37	413.337	489.836	
404	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0417	37	278.424	267.083	
400	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	0418	37	134.913	222.753	
40, osim 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	0419				
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420	38	157.269	149.295	
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0421				
411 (deo) i 412 (deo)	2. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0422				
411 (deo) i 412 (deo)	3. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0423				
414 i 416 (deo)	4. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji	0424				
415 i 416 (deo)	5. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	0425	38	157.269	149.295	
413	6. Obaveze po osnovu emitovanih hartija od vrednosti	0426				
419	7. Ostale dugoročne obaveze	0427				
49 (deo), osim 498 i 495 (deo)	III. DRUGORIČNA PASIVNA VREMENA RAZGRANIČENJA	0428	39	48.679	37.389	
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0429	40	58.896	64.303	
495 (deo)	G. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	0430				
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431		911.746	968.365	
467	I. KRATKOROČNA REZERVISANJA	0432				

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

na dan 31.12.2024. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2023.	Početno stanje 01.01.2023.
1	2	3	4	5	6	7
42, osim 427	II. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433	41	80.398	81.768	
420 (deo) i 421 (deo)	1. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0434				
420 (deo) i 421 (deo)	2. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0435				
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo), i 429 (deo)	3. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	0436				
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	4. Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka	0437				
423, 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	5. Krediti, zajmovi i obaveze iz inostranstva	0438	41	80.398	81.768	
426	6. Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti	0439				
428	7. Obaveze po osnovu finansijskih derivata	0440				
430	III. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	0441	42	61.117	66.943	
43 osim 430	III. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442	43	461.417	479.639	
431 i 433	1. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u zemlji	0443	43	8.936	5.896	
432 i 434	2. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u inostranstvu	0444				
435	3. Obaveze prema dobavljačima u zemlji	0445	43	10.290	8.626	
436	4. Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	0446	43	441.462	464.144	
439 (deo)	5. Obaveze po menicama	0447				
439 (deo)	6. Ostale obaveze iz poslovanja	0448	43	729	973	
44,45,46, osim 467, 47 i 48	V. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE (0450 + 0451 + 0452)	0449		308.814	331.683	
44, 45 i 46 osim 467	1. Ostale kratkoročne obaveze	0450	44	254.281	267.420	
47, 48 osim 481	2. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	0451	45	31.720	44.176	
481	3. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	0452	46	22.813	20.087	
427	VI. OBAVEZE PO OSNOVU SREDSTAVA NAMENJENIH PRODAJI I SREDSTAVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	0453				
49 (deo) osim 498	VII. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0454	47		8.332	
	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = 0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455				
	E. UKUPNA PASIVA (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456		5.904.836	5.874.880	
89	Ž. VANBILANSNA PASIVA	0457	50	1.831.503	1.821.190	

*Redni broj u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje gde je izvršeno detaljnije obelodanjivanje prikazanog iznosa

Ovi konsolidovani finansijski izveštaji odobreni su za objavljivanje dana 02.04.2025. i potpisani su od strane zakonskog zastupnika Energoprojekt Entel - Beograd.

Mladen Simović

Direktor

Mladen
Simović
398291Digitally signed by
Mladen Simović
398291
Date: 2025.04.30
07:23:42 +02'00'

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA
za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. POSLOVNI PRIHODI (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001		3.435.339	3.794.044
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003 + 1004)	1002			
600, 602 i 604	1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1003			
601, 603 i 605	2. Prihodi od prodaje roba na inostranom tržištu	1004			
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1006 + 1007)	1005	11	3.431.271	3.793.861
610, 612 i 614	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1006	11	679.012	777.584
611, 613 i 615	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1007	11	2.752.259	3.016.277
62	III. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	1008			
630	IV. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1009			
631	V. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1010			
64 i 65	VI. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	1011			
68, osim 683, 685 i 686	VII. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1012	12	4.068	183
	B. POSLOVNI RASHODI (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013		3.264.325	3.590.264
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1014			
51	II. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	1015	13	97.703	109.279
52	III. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1017 + 1018 + 1019)	1016	14	1.837.326	2.235.121
520	1. Troškovi zarada i naknada zarada	1017	14	1.690.471	2.085.862
521	2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	1018	14	57.698	62.105
52 osim 520 i 521	3. Ostali lični rashodi i naknade	1019	14	89.157	87.154
540	IV. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1020	15	114.867	120.431
58, osim 583, 585 i 586	V. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1021	16	4.462	2.603
53	VI. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1022	17	634.428	641.476
54, osim 540	VII. TROŠKOVI REZERVISANJA	1023	18	39.165	64.621
55	VIII. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1024	19	536.374	416.733
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001 - 1013) ≥ 0	1025		171.014	203.780
	G. POSLOVNI GUBITAK (1013 - 1001) ≥ 0	1026			
	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027	20.1	99.172	114.598
660 i 661	I. FINANSIJSKI PRIHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1028	20.1	8	8
662	II. PRIHODI OD KAMATA	1029	20.1	59.528	76.052
663 i 664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I POZITIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1030	20.1	881	1.443
665 i 669	IV. OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI	1031	20.1	38.755	37.095
	Đ. FINANSIJSKI RASHODI (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032	20.2	15.989	18.335
560 i 561	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1033	20.2	8	1
562	II. RASHODI KAMATA	1034	20.2	14.196	14.570
563 i 564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1035	20.2	1.785	3.764

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA
za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
565 i 569	IV. OSTALI FINANSIJSKI RASHODI	1036			
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1027 - 1032) ≥ 0	1037		83.183	96.263
	Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1032 - 1027) ≥ 0	1038			
683, 685 i 686	Z. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1039			
583, 585 i 586	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1040			
67	J. OSTALI PRIHODI	1041	21	50.284	110.969
57	K. OSTALI RASHODI	1042	21.1	76.293	65.943
	L. UKUPNI PRIHODI (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		3.584.795	4.019.611
	L.J. UKUPNI RASHODI (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		3.356.607	3.674.542
	M. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1043 - 1044) ≥ 0	1045	22	228.188	345.069
	N. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1044 - 1043) ≥ 0	1046			
69-59	NJ. POZITIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1047	22	18	1.613
59- 69	O. NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1048			
	P. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049	22	228.206	346.682
	R. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050			
	S. POREZ NA DOBITAK				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1051	24	30.563	25.782
722 dug. saldo	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1052			
722 pot. saldo	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1053	24	3.898	5.266
723	T. ISPLAĆENA LIČNA PRIMANJA POSLODAVCA	1054			
	Č. NETO DOBITAK (1049 - 1050 -1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055	24	201.541	326.166
	U. NETO GUBITAK (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056			
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1057			
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1058	24	201.541	326.166
	III. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1059			
	IV. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1060			
	V. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	1061	25	477	772
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1062			

*Redni broj u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje gde je izvršeno detaljnije obelodanjivanje prikazanog iznosa

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA				
	I. NETO DOBITAK (AOP 1055)	2001		201.541	326.166
	II. NETO GUBITAK (AOP 1056)	2002			
	B. OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK				
	a) Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima				
330	1. Promene revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme				
	a) povećanje revalorizacionih rezervi	2003			86.305
	b) smanjenje revalorizacionih rezervi	2004		3.660	19
331	2. Aktuarski dobici ili gubici po osnovu planova definisanih primanja				
	a) dobici	2005			7
	b) gubici	2006		482	
333	3. Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava				
	a) dobici	2007			
	b) gubici	2008			
	b) Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilans uspeha u budućim periodima				
332	1. Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala				
	a) dobici	2009			
	b) gubici	2010			
334	2. Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja				
	a) dobici	2011		31.121	
	b) gubici	2012			16.094
335	3. Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje				
	a) dobici	2013			
	b) gubici	2014			
336	4. Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka				
	a) dobici	2015			
	b) gubici	2016			
337	5. Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat				
	a) dobici	2017			
	b) gubici	2018			
	I. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019		26.979	70.199
	II. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020			
	III. ODLOŽENI PORESKI RASHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2021			
	IV. ODLOŽENI PORESKI PRIHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2022			
	V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK (2019 - 2020 - 2021 + 2022) ≥ 0	2023		26.979	70.199

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	VI. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK (2020 - 2019 + 2021 - 2022) ≥ 0	2024			
	V. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA				
	I. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2001 - 2002 + 2023 - 2024) ≥ 0	2025		228.520	396.365
	II. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2002 - 2001 + 2024 - 2023) ≥ 0	2026			
	G. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK (2028 + 2029) = AOP 2025 ≥ 0 ili AOP 2026 > 0	2027		228.520	396.365
	1. Pripisan matičnom pravnom licu	2028		228.520	396.365
	2. Pripisan učešćima bez prava kontrole	2029			

*Redni broj u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje gde je izvršeno detaljnije obelodanjivanje prikazanog iznosa

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

(U hiljadama dinara)

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 4)	3001	3.789.144	4.508.015
1. Prodaja i primljeni avansi u zemlji	3002	753.556	990.972
2. Prodaja i primljeni avansi u inostranstvu	3003	2.995.387	3.464.494
3. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3004	1.047	28.504
4. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3005	39.154	24.045
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 8)	3006	3.573.605	3.786.791
1. Isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji	3007	316.798	289.305
2. Isplate dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	3008	1.023.990	1.067.869
3. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3009	1.990.593	2.182.177
4. Plaćene kamate u zemlji	3010	10	2
5. Plaćene kamate u inostranstvu	3011	30	
6. Porez na dobitak	3012	39.297	41.159
7. Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	3013	196.330	197.777
8. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	3014	6.557	8.502
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I - II)	3015	215.539	721.224
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II - I)	3016		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3017	2.635.720	2.003.139
1. Prodaja akcija i udela	3018		
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3019	4.002	826
3. Ostali finansijski plasmani	3020	2.562.501	1.948.019
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3021	54.822	44.898
5. Primljene dividende	3022	14.395	9.396
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	3023	2.388.408	2.404.472
1. Kupovina akcija i udela	3024		
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3025	22.897	14.175
3. Ostali finansijski plasmani	3026	2.365.511	2.390.297
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	3027	247.312	
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	3028		401.333
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 7)	3029		1.925
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3030		
2. Dugoročni krediti u zemlji	3031		
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3032		
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3033		
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3034		
6. Ostale dugoročne obaveze	3035		

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

(U hiljadama dinara)

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
7. Ostale kratkoročne obaveze	3036		1.925
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 8)	3037	313.187	311.372
1. Otkup sopstvenih akcija i udeła	3038		
2. Dugoročni krediti u zemlji	3039		
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3040		
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3041		
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3042		
6. Ostale obaveze	3043	76.590	74.775
7. Finansijski lizing	3044		
8. Isplaćene dividende	3045	236.597	236.597
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	3046		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	3047	313.187	309.447
G. SVEGA PRILIV GOTOVINE (3001 + 3017 + 3029)	3048	6.424.864	6.513.079
D. SVEGA ODLIV GOTOVINE (3006 + 3023 + 3037)	3049	6.275.200	6.502.635
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (3048 - 3049) ≥ 0	3050	149.664	10.444
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3049 - 3048) ≥ 0	3051		
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3052	501.026	504.020
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3053	21.502	801
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3054		14.239
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	672.192	501.026

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

(U hiljadama dinara)

P O Z I C I J A	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 306 i 309)	AOP	Ostali osnovni kapital (m 309)	AOP	Upisani a neuplaćeni kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija i rezerve (m 306 i grupa 32)	AOP	□ Rev. rezerve i nerealizovani dobitak i gubitak (grupa 33)	AOP	Neraspoređeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak (grupa 35)	AOP	Učešće bez prava kontrole	AOP	Ukupno (odgovara poziciji AOP 0401) (kol. 2+3+4+5+6+7- 8+9) ≥0	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (odgovara poziciji AOP 0455) (kol. 2+3+4+5+6+7- 8+9) <0
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11									
1	Stanje na dan 01.01.2023 godine	4001	173.223	4010		4019		4028	24.008	4037	375.496	4046	3.561.102	4055		4064		4073	4.133.829	4082	
2	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4002		4011		4020		4029		4038		4047		4056		4065		4074		4083	
3	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2023 godine	4003	173.223	4012		4021		4030	24.008	4039	375.496	4048	3.561.102	4057		4066		4075	4.133.829	4084	
4	Neto promene u 2023. godini	4004		4013		4022		4031	-49	4040	69.537	4049	-37.625	4058		4067		4076		4085	
5	Stanje na dan 31.12.2023 godine	4005	173.223	4014		4023		4032	23.959	4041	445.033	4050	3.523.477	4059		4068		4077	4.165.692	4086	
6	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4006		4015		4024		4033		4042		4051		4060		4069		4078		4087	
7	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2024 godine	4007	173.223	4016		4025		4034	23.959	4043	445.033	4052	3.523.477	4061		4070		4079	4.165.692	4088	
8	Neto promene u 2024. godini	4008		4017		4026		4035	75	4044	28.001	4053	121.141	4062		4071		4080		4089	
9	Stanje na dan 31.12.2024 godine	4009	173.223	4018		4027		4036	24.034	4045	473.034	4054	3.644.618	4063		4072		4081	4.314.909	4090	

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI
IZVEŠTAJ
ZA 2024. GODINU**

Beograd, 2025. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	6
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA.....	7
5. KONSOLIDACIJA	9
6. RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	10
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	11
7.1 Procenjivanje	12
7.2 Efekti kurseva stranih valuta.....	12
7.3 Prihodi	13
7.4 Finansijski prihodi	15
7.5 Ostali prihodi	15
7.6 Rashodi	15
7.7 Porez na dobitak	16
7.8 Nematerijalna imovina.....	18
7.9 Nekretnine, postrojenja i oprema.....	19
7.10 Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	20
7.11 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	22
7.12 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	22
7.13 Finansijski instrumenti.....	23
7.14 Učešće u zavisnim i ostalim povezanim društvima	31
7.15 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	31
7.16 Naknade zaposlenima	32
8. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I KLJUČNI IZVORI NEIZVESTNOSTI PROCENA.....	33
9. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIM UMATIČNOM DRUŠTVU	36
9.1 Kreditni rizik.....	37
9.2 Tržišni rizik.....	41
9.3 Valutni rizik	41
9.4 Kamatni rizik	43
9.5 Rizik od promene cena	45
9.6 Rizik likvidnosti.....	45

9.7	Upravljanje rizikom kapitala	45
10.	GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	47
11.	POSLOVNI PRIHODI	49
12.	OSTALI POSLOVNI PRIHODI	50
13.	TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	51
14.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA	52
15.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE	53
16.	RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	54
17.	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	54
18.	TROŠKOVI REZERVISANJA	56
19.	NEMATERIJALNI TROŠKOVI	57
20.	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	59
20.1	Finansijski prihodi	59
20.2	Finansijski rashodi	60
21.	OSTALI PRIHODI I RASHODI	60
21.1	Ostali rashodi	61
22.	NETO DOBITAK POSLOVANJA	61
23.	DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	62
24.	POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK	62
25.	ZARADA PO AKCIJI	63
26.	NEMATERIJALNA IMOVINA	64
27.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	65
27.1	Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina	65
28.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	67
29.	DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	69
30.	ZALIHE	69
31.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE	70
32.	OSTALA POTRAŽIVANJA	73
33.	KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	73
34.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	74
35.	AKTIVNA VREMENSKA RAZGANIČENJA	75
36.	KAPITAL	77
36.1	Osnovni kapital	78

36.2	Rezerve	78
36.3	Pozitivne revalorizacije rezerve i neralizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih rezultata.....	79
36.4	Neraspoređeni dobitak	80
37.	DUGOROČNA REZERVISANJA	80
	Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih.....	81
37.1	Dugoročna rezervisanja za troškove u garantnom roku	82
38.	DUGOROČNE OBAVEZE	82
39.	DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	82
40.	ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE.....	83
41.	KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	83
42.	PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	84
43.	OBAVEZE IZ POSLOVANJA	84
44.	OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	85
45.	OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA.....	86
46.	OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DOBITAK.....	86
47.	KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	86
48.	USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA	87
49.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST GRUPE DOHA BANK.....	87
50.	VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA	87
	Od toga po kompanijama iznosi su sledeći:	88
51.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA.....	88
52.	SUDSKI SPOROVI.....	91
53.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	92
54.	STALNOST POSLOVANJA.....	92

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07470975
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	7112
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100389086

Zavisni entiteti Matičnog Društva u inostranstvu su sledeći:

- ENERGOPROJEKT QATAR
- ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN LLC
- ENERGO CONSULT UAE LLC
- ENERGOPROJEKT BAHRAIN

Gore navedene kompanije čine grupaciju:

- **Energoprojekt Entel**

Procenat vlasništva Matičnog Društva u navedenim zavisnim i pridruženim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih i drugih povezanih pravnih lica i pridruženih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
ENERGOPROJEKT QATAR	100
ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C	100
ENERGO CONSULT UAE LLC	100
ENERGOPROJEKT BAHRAIN	100
PRIDRUŽENI ENTITET	
ENERGOPLAST DOO	20

Matično društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu razvrstano u srednje pravno lice.

Akcije Matičnog društva su skinute sa Berze na osnovu rešenja o isključenju akcija sa Open Market, tržišni segment Open Market akcije broj 01/1-5833/19, jer su sve akcije Izdavaoca otkupljene u postupku prinudnog otkupa akcija, kao i da je odluka u vezi povlačenja akcija Izdavaoca sa tržišta i prestanka svojstva javnog društva doneta glasovima akcionara koji su 100% učešća u kapitalu Izdavaoca stekli zajedničkim delovanjem u pomenutom postupku. Pravilima Berze je predviđeno da

Berza isključuje hartije od vrednosti sa Open Market na zahtev Izdavaoca kome prestaje svojstvo javnog društva u skladu sa odredbom člana 70. i člana 122. stav 2. tačka 2. ZTK,

Konsolidovani finansijski izveštaji za 2024. godinu se sastoje od finansijskih izveštaja Društva i zavisnih pravnih lica i odobreni su od strane ODBORA DIREKTORA ENERGOPROJEKT ENTEL-a dana 02.04.2025. godine na 10. sednici OD. Odobreni konsolidovani finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

Uporedne podatke i početna stanja čine podaci sadržani u konsolidovanim finansijskim izveštajima za 2023. godinu koji su bili predmet revizije od strane eksternog revizora.

U Društvu je prosečan broj zaposlenih radnika, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:

- 2024. godine 375 i
- 2023. godine: 473 radnika

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Matičnim društvom upravlja Odbor direktora u sastavu:

Mladen Simović	Izvršni direktor
Milan Mamula	Predsednik Odbora direktora neizvršni direktor
Dobroslav Bojović	Neizvršni direktor

Organizacionu strukturu Entela čine:

GORDANA LIŠOV	Direktor za finansije
JAROSLAV UROŠEVIĆ	Direktor za projekte i marketing
JELICA JERKOVIĆ	Direktor za plan, analizu i opšte poslove

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Entel ad na dan 31.12.2024. godine je sledeće:

Energoprojekt Holding a.d. je vlasnik 100%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", broj 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi - MRS i
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020, 118/2021 i 94/2024),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Sl. glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 83/2015, 108/2016, 113/2017, 30/2018, 72/2019, 153/2020, 138/2022 i 94/2024),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 20/2014 41/2015, 101/2016, 8/2019, 94/2019 i 159/2020 i 97/2021),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 30/2015, 101/2016, 44/2018 – dr. Zakon, 8/2019, 94/2019, 159/2020 i 97/2021),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004, 99/2010, 104/2018 i 8/2019),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod

- utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013, 8/2014, 94/2019 i 95/2021) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu u Društvu, koji je donet 30.11.2020. godine od strane Izvršnog odbora Društva, Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o računovodstvu u Društvu, koji je donet 29.11.2021. godine od strane Izvršnog odbora Društva i Pravilnik o računovodstvenim politikama u Društvu, koji je donet 23.12.2020. godine od strane Nadzornog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 5.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 129/2021) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 73/2019 i 44/2021- dr. zakon) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike, koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju Društva, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene i dopune MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva“ - „Nedostatak zamenljivosti“ - datum primene 1. januar 2025. godine,

- Izmene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Obelodanjivanja“ - „Izmene u klasifikaciji i merenju finansijskih instrumenata“- datum primene 1. januar 2026. godine
- Izmene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Obelodanjivanja“ - „Ugovori koji se odnose na električnu energiju zavisnu od prirodnih uslova“- datum primene 1. januar 2026. godine
- MSFI 18 „Prezentacija i obelodanjivanje u finansijskim izveštajima“ - datum primene 1. januar 2027. godine
- MSFI 19 „Podružnice bez javne odgovornosti: obelodanjivanja“ - datum primene 1. januar 2027. Godine

5. KONSOLIDACIJA

Konsolidovani finansijski izveštaji su finansijski izveštaji grupe koji su prezentovani kao izveštaji jedinstvenog ekonomskog entiteta.

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljaju se korišćenjem jednoobraznih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima. U slučaju da član grupe, koji čini Matično društvo sa svim svojim zavisnim društvima, za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima koristi računovodstvene politike drugačije od onih koje su usvojene u konsolidovanim finansijskim izveštajima, vrše se odgovarajuća korigovanja njegovih finansijskih izveštaja (shodno odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva) prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Zavisna društva

Pod *zavisnim Matično društvom* smatra se društvo koje je pod kontrolom Društva (matičnog društva).

Matično društvo kontroliše društvo u koje je investirao, ako i samo ako ima sve što sledi:

- moć nad društvom u koji je investirao (ima sadašnju sposobnost da usmerava relevantne aktivnosti, tj. aktivnosti koje značajno utiču na prinose društva u koji je investirano);
- izloženost, ili prava na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u društvu u koji je investirao i
- sposobnost da koristi svoju moć nad društvom u koji je investirao kako bi uticao na iznos prinosa za investitora.

Primenjeni metod konsolidacije za ova društva u skladu sa MSFI 10 – Konsolidovani finansijski izveštaji je metod potpune konsolidacije. Svi interni odnosi i transakcije unutar grupe za konsolidovanje su eliminisani u postupku konsolidacije. Učešća bez prava kontrole su iskazana posebno.

Pridružena društva

Pridruženo Matično društvo je ono Matično društvo nad kojim Grupa ima značajan uticaj, ali ne i kontrolu, odnosno kod kog poseduje vlasnička i glasačka prava između 20% i 50%.

Primenjeni metod konsolidovanja za pridružena društva u skladu sa MRS 28 – Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate je equity metod (metod udela). Primenom ovog metoda učešća u kapitalu se koriguju za ostvareni dobitak ili gubitak tekuće godine tako da reflektuju učešće matičnog društva u neto imovini pridruženih društava. U slučaju da kumulirani gubitak prelazi nivo kapitala, učešće u kapitalu se svodi na nulu, a samo izuzetno, ukoliko postoje neopozive ugovorne obaveze za pokriće gubitka, razlika većeg gubitka u odnosu na kapital se priznaje kao rashod u matičnom društvu.

Pregled zavisnih i pridruženih društava koja sa matičnim Matično društvom Energoprojekt Entel a.d. čine Grupu za konsolidovanje, prikazan je u Napomeni 1.

6. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti;
- Načelo doslednosti;
- Načelo opreznosti;
- Načelo suštine iznad forme;
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda; i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Matičnog društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („Going Concern“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih

pozicija Matičnog društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Matičnog društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Matičnog društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Matičnog društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika. Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Matičnog društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Matičnog društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo pojedinačnog procenjivanja podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Matičnog društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Matičnog društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Matičnog društva dinar.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima

Matičnog društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja, nisu vršene korekcije priznatih iznosa,

već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1 Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Matičnog društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina. U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Matičnog društva je, ako se fer vrednost

značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o fer (pravičnoj) vrednosti aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknativa (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Matičnog društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2 Efekti kursa stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije, koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kursa, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Matičnog društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Matičnog društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

<i>Valuta</i>	<i>31.12.2024.</i>	<i>31.12.2023</i>
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	117,0149	117,1737
1 USD	112,4386	105,8671
1 QAR	30,8897	29,0843
1 OMR	292,0339	274,9673
1 AED	30,6105	28,8137
1 BHD	299,0388	281,5614

7.3 Prihodi

Prihod je rezultat koji nastaje tokom uobičajenih aktivnosti Matičnog društva i obuhvata različite tipove prihoda (ali se ne odnosi na one po osnovu ugovora o zakupu tj. lizingu).

Prihodi obuhvataju samo bruto prilive ekonomskih koristi koje je Društvo primilo ili treba da primi za svoj račun. Iznosi naplaćeni u ime trećih strana kao što su porezi pri prodaji i porez na dodatu vrednosti ne predstavljaju priliv ekonomskih koristi za Društvo te stoga ne dovode do uvećanja kapitala. Navedeni iznosi se ne uključuju u prihode.

Obaveza izvešanja ili obaveza činjenja je obećanje (ili skup obećanja) da će dobra ili usluge biti preneti na kupca.

Kada je obaveza izvršenja ispunjena (ili dok se ispunjava), Društvo priznaje prihod u iznosu cene transakcije koja je raspoređena na tu obavezu izvršenja.

Imovina po osnovu ugovora se priznaje ako se odgovarajući prihod od ispunjenja ugovorne obaveze izvršenja evidentira pre nego što je kupac platio naknadu ili pre nego što postoje zahtevi za fakturisanje, a samim tim i zahtevi za priznavanje potraživanja od kupaca. Ugovorna obaveza se priznaje kada je kupac platio naknadu ili je potraživanje od kupca dospelo pre nego što je Društvo ispunilo ugovornu obavezu izvršenja. Na nivou ugovora sa kupcem, ugovorne obaveze se prebijaju sa ugovorenim imovinom.

Osnovno načelo standarda prihoda od kupaca je da Društvo priznaje prihod kako bi prikazalo prenos obećanih dobara ili usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu za koju Društvo očekuje da ima pravo da primi u zamenu za preneti dobra ili usluge.

Cena transakcije je iznos naknade za koju Društvo očekuje da ima pravo da primi u zamenu za prenos obećanih dobara ili usluga kupcu. Naknada obećana u ugovoru koji je zaključen sa kupcem može sadržati fiksne iznose, varijabilne iznose, ili ijedne i druge.

Uobičajeno odmeravanje prihoda od prodaje zasniva se na upotrebi svih dostupnih pouzdanih informacija i uzima u obzir moguće promene cene u vreme njenog konačnog ugovaranja, iskustvo iz prethodnih perioda (u smislu koliko je značajno odstupanje stvarnih priliva od uobičajenih priznatih prihoda u prethodnim periodima).

Glavne prodajne transakcije Matičnog društva su projektovanje, konsalting i inženjering termoelektričnih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata – gde se prihod od prodaje priznaje tokom vremena.

Prihodi od projektovanja, konsaltinga i inženjeringa

Društvo izvodi usluge projektovanja, konsaltinga i inženjeringa (zajedno u daljem tekstu: “usluge projektovanja i konsalting usluge”) na osnovu ugovora sa kupcima. Takvi ugovori zaključeni su pre nego što započnu usluge projektovanja i konsalting usluge i prema uslovima ugovora Društvo je

ugovorom ograničeno na preusmeravanje imovine na drugog kupca i ima izvršno pravo na plaćanje za obavljeni rad. Prihodi od usluga projektovanja i konsalting usluga se stoga priznaju tokom vremenom korišćenjem izlazne metode zasnovane na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i/ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Društvo smatra da je ovaj izlazni metod predstavlja odgovarajuću mera napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Društvo je ovlašćeno da fakturiše kupcima usluge projektovanja i konsalting usluge na osnovu postignutog niza prekretnica povezanih sa učinkom (privremene situacije). Kada se dostigne određena prekretnica, kupcu se šalje relevantni izveštaj o obavljenim radovima koju je potpisao kupac ili drugo nadzorno telo imenovano od ugovornih strana. Društvo će prethodno priznati imovinu iz ugovora (kao aktivna vremenska razgraničenja) za bilo koji obavljeni posao. Bilo koji iznos prethodno priznat kao sredstvo, u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, kao imovina iz ugovora se reklasifikuje na potraživanja od kupaca u trenutku kada se steknu uslovi za fakturisanje kupcu.

Ako prilivi prelaze prihode priznate do izveštajnog datuma prema izlaznoj metodi, za utvrđeni višak priliva od priznatih prihoda Društvo priznaje obaveze iz ugovora, evidentirane u okviru pasivnih vremenskih razgraničenja. Društvo smatra da nema značajne komponentu finansiranja u okviru ugovora

sa kupcima obzirom da je period između priznavanja prihoda i naplate po prekretnicama povezanih sa učinkom kraći od godinu dana. Pored navedenog, Rukovodstvo smatra da ugovori sa kupcima za usluge projektovanja i konsalting usluge nemaju značajnu komponentu finansiranja obzirom da razlika između obećane naknade i prodajne cene usluge u gotovini nastaje iz drugih razloga koji ne uključuju prebacivanje finansijskih sredstava bilo kupcu ili entitetu, a razlika između ovih iznosa je srazmerna razlozima za tu razliku.

Prihodi od prodaje priznaju se u iznosu umanjenom za iznose akciza, poreza na dodatu vrednost (PDV) i drugih sličnih obaveznih dažbina. Iznos carine se uključuje u bruto prihode od prodaje priznate u konsolidovanim izveštaju o ukupnom rezultatu.

U okviru poslovnih prihoda najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih

i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjena navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

7.4 *Finansijski prihodi*

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

Prihodi od dividendi priznaju se kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

7.5 *Ostali prihodi*

U okviru ostalih prihoda (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobici koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Matičnog društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi Matičnog društva i kao takvi, po prirodi, nisu različiti od drugih prihoda. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

U okviru dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda, iskazuju se dobici prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjena za odgovarajuće rashode.

7.6 *Rashodi*

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala Matičnog društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja

koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru poslovnih rashoda iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Za potrebe finansijskog izveštavanja vrši se korekcija poslovnih rashoda u Bilansu uspeha za iznose prihoda od aktiviranja učinaka i robe i prihoda od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga).

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Matičnog društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda, iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.7 Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza; i
- odloženog poreza

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava; ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na

dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike;
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period; i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima Matičnog društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći: poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava; sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja (MRS 19, izdate garancije i druga jemstva), obezvređenja imovine (robe, materijala i sl.) i obezvređenja investicionih nekretnina; sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi na neplaćene javne prihode koji ne zavise od rezultata poslovanja i gubici koji nastaju kada se hartije od vrednosti vrednuju po fer vrednosti i efekat iskazuje preko bilansa uspeha.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice.

U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Matičnog društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka priznaje se samo u slučaju da rukovodstvo Društva može pouzdano da proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit, i to, dok ova vrsta poreskog kredita zakonski može da se iskoristi.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za

nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određeni rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Matičnog društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Matičnog društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Matičnog društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznositi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.8 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je ili: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Matičnog društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Matičnog društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom; i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti. Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja; ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz razvoja (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Matičnog društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

7.9 *Nekretnine, postrojenja i oprema*

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se koriste u proizvodnji, za isporuku dobara.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme **vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.**

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- zemljište;
- objekti;
- postrojenja i oprema; i
- ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja. Fer vrednost se utvrđuje procenom, koju vrši stručno osposobljeni procenjivač, na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoji dokaz fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, osim kao deo kontinuiranog poslovanja, može biti

potrebno da Društvo proceni fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene. Promena fer vrednosti objekata se načelno priznaje u ukupnom kapitalu, u okviru pozicije revalorizacije rezerve.

Naknadno merenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Vrednovanje naknadnih izdataka u nekretnine, postrojenja i opremu vrši se kada se:

- radi o ulaganjima koja produžavaju korisni vek upotrebe sredstava;
- povećava kapacitet;
- unapređuje sredstvo čime se poboljšava kvalitet proizvoda ili
- smanjuju troškovi proizvodnje u odnosu na troškove pre ulaganja.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo, ne povećavaju vrednost sredstva već predstavljaju rashod perioda.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.10 Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Matičnog društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja, i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima: kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili

kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se primenom metoda pravolinijskog otpisa (proporcionalna metoda), a obračun amortizacije počinje od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane

raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo

amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna

sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.11 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Matičnog društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Matičnog Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine,

nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.13 Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva

Klasifikacija

Društvo klasifikuje finansijska sredstva prema načinu naknadnog merenja, kako sledi:

- 1 finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti,
- 2 finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, i
- 3 finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,

i to na osnovu:

- a) poslovnog modela Matičnog društva za upravljanje finansijskim sredstvima, i
- b) karakteristika ugovorenih tokova gotovine finansijskog sredstva.

Finansijsko sredstvo se odmerava po amortizovanoj vrednosti (AC) ako su ispunjena oba dole navedena uslova:

- a) finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj postiže naplatom ugovorenih novčanih tokova, i
- b) ugovorenim uslovima finansijskog sredstva na određeni datum nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni deo glavnice.

Finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVTOCI) ako su ispunjena oba dole navedena uslova:

finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj postiže i naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, i

- a) ugovorenim uslovima finansijskog sredstva na određeni datum nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni deo glavnice.

Ukoliko nijedan od gore navedenih kriterijuma za klasifikaciju nije ispunjen, finansijsko sredstvo se klasifikuje kao sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) i odmerava po fer vrednosti pri čemu se efekti promena fer vrednosti priznaju u bilansu uspeha.

Merenje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kojem se sredstvo odmerava pri početnom priznavanju umanjen za izvršene otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju obračunatu primenom metoda efektivne kamatne stope ili za bilo kakvu razliku nastalu između početnog iznosa i iznosa na datum dospeća, korigovanu za eventualnu ispravku vrednosti.

Metod efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda obračuna amortizovane vrednosti dužničkog instrumenta i raspodele prihoda od kamate tokom relevantnog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno

diskontuje očekivana buduća novčana primanja (uključujući sve naknade i iznose plaćene ili primljene između dve ugovorne strane koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge ili popuste) tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju finansijskih sredstava, efektivna kamatna stopa primenjuje se na bruto knjigovodstvenu vrednost (bez umanjenja za očekivane kreditne gubitke). Ako se kreditni rizik određenog finansijskog sredstva uvećao toliko da se to sredstvo smatra kreditno obezvređenim, efektivna kamatna stopa se primenjuje na neto knjigovodstvenu vrednost (tj. bruto knjigovodstvenu vrednost umanjenu za ispravku vrednosti).

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVTOCI)

Dobitak ili gubitak od finansijskog sredstva koje se odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat

se priznaje u ostalom rezultatu, osim dobitaka ili gubitaka zbog umanjenja vrednosti i pozitivnih i negativnih kursnih razlika, sve do prestanka priznavanja ili reklasifikacije finansijskog sredstva. Prihod od kamate na takvo sredstvo obračunava se metodom efektivne kamatne stope.

Vlasnički instrumenti

Društvo sve vlasničke instrumente (instrumente kapitala) naknadno odmerava po fer vrednosti. Ukoliko je rukovodstvo Matičnog društva odabralo da evidentira dobitke i gubitke po osnovu promena fer vrednosti ulaganja u instrumente kapitala u okviru ostalog rezultata, ti dobitci i gubici ne mogu se naknadno reklasifikovati na bilans uspeha nakon prestanka priznavanja ulaganja već se eventualni iznosi rezervi po ovom osnovu reklasifikuju na neraspoređeni dobitak. Politika Grupe predviđa označavanje instrumenata kapitala kao sredstva koja se vrednuju po FVTOCI kada se drže u strateške svrhe a ne samo radi ostvarivanja prinosa. Dividende primljene po osnovu tih ulaganja Društvo priznaje u bilansu uspeha u okviru ostalih prihoda kada je ustanovljeno pravo Matičnog društva da primi dividendu.

Promene fer vrednosti finansijskih sredstava po FVTOCI priznaju se u okviru ostalih dobitaka odnosno gubitaka u konsolidovanom izveštaju o dobitku ili gubitku i ostalom rezultatu. Gubici po osnovu obezvređenja (i ukidanje gubitaka po osnovu obezvređenja) vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po FVTOCI ne prikazuju se odvojeno od ostalih promena fer vrednosti.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja obuhvataju kratkoročna potraživanja, kratkoročni finansijski plasmani i dugoročne finansijske plasmane. Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga povezanim društvima i ostalim pravnim i fizičkim licima u zemlji i inostranstvu kao i potraživanja po drugim osnovama (potraživanja za kamatu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija i druga potraživanja), za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja.

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Matičnog društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se različite vrste ulaganja, kao što su: učešća u kapitalu i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, dugoročni krediti, dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, otkupljene sopstvene akcije i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Pri početnom priznavanju, svi kredit i potraživanja se odmeravaju po fer vrednosti (koja je obično jednaka ceni transakcije tj. iznosu koji je fakturisan umanjenom za iznose koji se naplaćuju u ime i za račun trećih strana, kao što su porezi pri prodaji). Nakon početnog vrednovanja, kredit i potraživanja se vrednuju po amortizovanoj (diskontovanoj) vrednosti primenom efektivne kamatne stope, umanjenoj za eventualnu ispravku vrednosti. Prihodi i rashodi nastali po osnovu prestanka priznavanja sredstva

vrednovanog po amortizovanoj vrednosti, amortizacija ili obezvređenje, uključuju se u prihode odnosno rashode u izveštaju o ukupnom rezultatu Matičnog društva. Društvo primenjuje grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica, u koja spadaju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu, dugoročna potraživanja – retention, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine (imovina po osnovu ugovora u skladu sa IFRS 15), odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet obuhvata pojedinačne procene, kao i potraživanja za zakup. Za navedena potraživanja Društvo se opredelilo za primenu pojednostavljenog pristupa po kome se očekivani kreditni gubitak uvek obračunava za ceo vek trajanja finansijskog instrumenta, imajući u vidu kratku ročnost ove vrste finansijske imovine. Društvo obračun životnih očekivanih kreditnih gubitaka po pojednostavljenom pristupu obračunava kao proizvod verovatnoće dešavanja neizmirenja obaveze (PD), visine gubitka u slučaju neizvršenja (LGD), izloženost u slučaju događaja neizmirenja (EAD) i diskontnog faktor (koji je jednak 1 ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci). Društvo utvrđuje očekivane kreditne gubitke po ovim stavkama korišćenjem tranzicione matrice u posmatranom periodu koja pokazuje mesečno kretanje pojedinačnih potraživanja između intervala docnje tokom posmatranog perioda. Prilikom obračuna verovatnoće dešavanja

neizmirenja obaveze (PD), sprovodi se segmentacija kupaca zasnovana na zajedničkim karakteristikama kreditnog rizika, pripremi mesečnih starosnih struktura za svaki segment u periodu od tri i više godina i primeni tranzicionih matrica u posmatranom periodu koja pokazuje mesečno kretanje pojedinačnih potraživanja između definisanih intervala docnje tokom posmatranog perioda. U zavisnosti od tipa potraživanja kao kriterijum neizmirenja obaveze pretpostavljen je prag od 180 dana za eksterne kupce, odnosno 360 dana za povezana pravna lica.

Za ostale kategorije finansijske imovine (potraživanja od povezanih pravnih lica, države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora, gotovina i gotovinski ekvivalenti, finansijski plasmani, hartije od vrednosti), Društvo primenjuje opšti pristup. Kao indikatori značajnog povećanja kreditnog rizika, odnosno indikatori da je za određenu vrstu finansijske imovine potrebno obračunati očekivani kreditni gubitak za ceo period života/trajanja finansijskog instrumenta uzimaju se u obzir: podaci o padu eksternog kreditnog rejtinga, kašnjenje u otplati obaveza i drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika. Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima IFRS 9, Društva primenjuju:

- Definisani prag neizmirenja obaveza i datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9

Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednost u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda entitet tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom. Prilikom pojedinačne procene očekivanih kreditnih gubitaka obračun se vrši primenom sledeće formule:

$ECL = \text{Verovatnoća dešavanja neizmirenja obaveze (PD)} \times \text{Visina gubitka u slučaju neizvršenja (LGD)} \times \text{Izloženost u slučaju događaja neizmirenja (EAD)} \times \text{Diskontni faktor}$

Za potrebe pojedinačne procene, Društvo se oslanja na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija ili rejtinga zemalja u kojima posluje dužnik. LGD podrazumeva stopu gubitka u slučaju neizmirenja obaveza gde Društvo koristi Bazelski LGD ili se obračunava kao odnos iznosa potraživanja na kraju posmatranog perioda u najlošijem starosnom intervalu (uvećanih za otpise u posmatranom periodu) sa ukupnim iznosom registrovanih potraživanja, tj. faktura u najlošijem starosnom intervalu tokom posmatranog perioda.

Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) u ovom slučaju je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor zavisi od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Matičnog društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Matičnog društva iskazuju se: hartije od vrednosti, sredstva u dinarskoj i deviznoj blagajni,

novčana sredstva na dinarskim i deviznim računima kod banaka, izdvojena novčana sredstva za otvorene akreditivne u zemlji, devizni akreditivi, kratkoročni visoko likvidni plasmani koji se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine bez većeg rizika da se vrednost smanji, novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena, i dr.

Kriterijumi po kojima se sredstva Matičnog društva razvrstavaju u okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata su precizirani relevantnim odredbama MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine, po kojima:

- gotovina obuhvata gotovinu i depozite po viđenju, a
- gotovinski ekvivalenti su kratkoročne, visoko likvidne investicije, koje se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine i nisu pod uticajem značajnog rizika promene vrednosti, što podrazumeva investicije koje imaju kratak rok dospeća (tri meseca ili kraće).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju stanja gotovine i kratkoročne depozite kod banaka sa početnim dospelcem od tri meseca ili kraćim, ali ne i odobrena prekoračenja po tekućim računima.

Prilikom obračuna ispravke vrednosti Društvo je uzelo u obzir kreditne rejtinge banaka pri određivanju verovatnoće gubitka (PD) i stopa gubitka u slučaju neizvršenja obaveze (LGD) pri čemu je utvrđeno da je knjigovodstvena vrednost ovih sredstava približno je jednaka njihovoj fer vrednosti.

Plasman (kao što je depozit kod poslovne banke) kvalifikuje se kao gotovinski ekvivalent:

- ako se može brzo konvertovati u poznate iznose gotovine;
- ako je podložan beznačajnom riziku promene vrednosti; i
- ako dospeva u kratkom roku, tj. do tri meseca od dana pribavljanja.

Depoziti čije je dospeće duže od tri meseca ali ne duže od godinu dana klasifikuju se kao kratkoročna finansijska sredstva, a depoziti sa dospećem dužim od godinu dana kao dugoročna finansijska sredstva. Kamata na oročena sredstva (depozite) pripisuje se oročenom iznosu.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani u stranoj valuti (valuti koja je različita od funkcionalne) evidentiraju se u funkcionalnoj valuti Grupe primenom kursa važećeg na datum izveštavanja na iznos u stranoj valuti. Rezultat preračuna klasifikuje se kao kursna razlika u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu.

Društvo primenjuje opšti pristup i 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja. Prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka za gotovinu i gotovinske ekvivalente Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda entitet tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom.

Obezvredjenje finansijskih sredstava

Društvo jednom godišnje analizira da li postoje objektivni dokazi obezvređenja finansijskih sredstava i da li eventualno obezvređenje, tj. umanjeње vrednosti, ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine po osnovu datog sredstva, te priznaje očekivane kreditne gubitke. Društvo priznaje eventualne gubitke po osnovu obezvređenja u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu. Društvo ne priznaje gubitke koje očekuje po osnovu budućih događaja.

Društvo odmerava očekivane kreditne gubitke na način koji odražava:

- a) nepristrasnu i verovatnoćom ponderisanu procenu iznosa koji se utvrđuje ocenom čitavog niza mogućih ishoda;
- b) vremensku vrednost novca; i
- c) razumne i potkrepljive informacije koje su Društvu dostupne na datum izveštavanja bez prekomernih troškova i napora o prošlim događajima, sadašnjim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Faktori koje Društvo razmatra pri utvrđivanju da li je neko finansijsko sredstvo obezvređeno su status docnje i utrživost kolaterala, ako postoji. Društvo takođe koristi dole navedene kriterijume u cilju utvrđivanja da li postoji objektivni dokaz da je došlo do gubitka usled obezvređenja:

- neki deo ili rata otplate je u docnji a kašnjenje u izmirivanju obaveze od strane dužnika se ne može pripisati odlaganju uzrokovanom sistemima naplate;
- pad kreditnog rejtinga ugovorene strane, matičnog društva ugovorene strane i pad eksternog kreditnog rejtinga;
- drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika (npr. dužnik ima značajne finansijske teškoće, pokretanje stečajnog postupka ili finansijske reorganizacije od strane dužnika, itd.);
- vrednost kolaterala, ukoliko postoji, značajno je umanjena usled pogoršanja tržišnih uslova;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9.

Jedina kategorija finansijskih sredstava koja ne podleže testiranju obezvređenja jesu finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, pošto se svako umanjenje njihove fer vrednosti priznaje u bilansu uspeha.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada ugovorena prava nad tim sredstvom isteknu ili kada Društvo izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima koja čine finansijsko sredstvo. Prilikom prestanka priznavanja, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i iznosa primljenog za to sredstvo priznaje se u bilansu uspeha za dati period.

Klasifikacija kao finansijska obaveza ili kapital

Emitovani instrumenti duga i kapitala se klasifikuju ili kao finansijske obaveze ili kao stavke kapitala u skladu sa suštinom ugovornih aranžmana i definicijom finansijske obaveze, odnosno kapitala.

Instrumenti kapitala

Instrument kapitala je svaki ugovor koji dokazuje preostali interes u sredstvima nekog lica nakon oduzimanja svih njegovih obaveza. Instrumenti kapitala emitovani od strane Grupe priznaju se kao prilivi umanjeni za direktne troškove emisije.

Finansijske obaveze

Početno priznavanje i merenje

Društvo priznaje finansijsku obavezu kada, i samo kada, društvo član Grupe postane jedna od strana u ugovornim odredbama instrumenta.

Finansijske obaveze se početno odmeravaju po fer vrednosti koja predstavlja cenu transakcije (tj. priliv primljen prilikom izdavanja). Svi transakcioni troškovi koji se mogu direktno pripisati izdavanju duga, oduzimaju se od fer vrednosti obaveze da bi se obračunala njena početna knjigovodstvena vrednost.

Društvo uključuje transakcione troškove u obračun početne knjigovodstvene vrednosti obaveze kada ti troškovi čine značajan deo iznosa obaveze. U suprotnom, transakcioni troškovi se uključuju u rashode u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu Grupe u periodu u kojem su nastali.

Klasifikacija finansijskih obaveza

Prema MSFI 9, sve finansijske obaveze klasifikuju se kao obaveze koje se naknadno odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, osim:

- a. *finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)* (te obaveze, uključujući *derivate* koji su obaveze, naknadno se odmeravaju po fer vrednosti);
- b. finansijskih obaveza koje nastaju kada prenos finansijskog sredstva ne zadovolji kriterijume za prestanak priznavanja ili kada je reč o kontinuiranom učešću;
- c. *ugovora o finansijskim garancijama;*

- d. potencijalne naknade koju priznaje sticalac u poslovnoj kombinaciji na koju se primenjuje MSFI 3 (takve potencijalne naknade naknadno se odmeravaju po fer vrednosti gde promene fer vrednosti priznaju u bilansu uspeha).

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza

Nakon početnog priznavanja, Društvo sve finansijske obaveze vrednuje po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope. Rashodi od kamata po osnovu finansijskih obaveza priznaju se na osnovu efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Finansijske obaveze se klasifikuju kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) kada finansijska obaveza (i) predstavlja potencijalnu naknadu sticaoca u poslovnoj kombinaciji, (ii) kada je namenjena trgovanju ili (iii) kada je naznačena kao finansijska obaveza po FVTPL.

Finansijska obaveza se klasifikuje kao namenjena prodaji u sledećim slučajevima:

- ako je stečena prvenstveno za potrebe otkupa u bliskoj budućnosti; ili
- ako je prilikom početnog priznavanja deo portfolija identifikovanih finansijskih instrumenata kojima Društvo zajednički upravlja i kod kojeg postoji dokaz o nedavnom trendu ostvarivanja dobitaka na kratak rok; ili
- ako predstavlja derivat koji nije ugovor o finansijskoj garanciji a nije ni naznačen kao instrument zaštite (hedžinga).

Finansijska obaveza koja se ne drži radi trgovanja a nije ni potencijalna naknada sticaoca u poslovnoj kombinaciji, može se pri početnom priznavanju naznačiti kao finansijska obaveza po FVTPL ako:

- takvo naznačavanje uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- finansijska obaveza predstavlja grupu finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza ili grupu i sredstava i obaveza kojim se upravlja i čiji se finansijski rezultat procenjuje na osnovi fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom investicionom strategijom Matičnog društva ili strategijom upravljanja rizicima, a informisanje o grupisanju se vrši interno, takođe na osnovi fer vrednosti; ili
- finansijska obaveza je deo ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivata, a MSFI 9 dozvoljava da se čitav ugovor naznači za vrednovanje po FVTPL.

Finansijske obaveze po FVTPL se odmeravaju po fer vrednosti, pri čemu se svi dobici odnosno gubici nastali usled promena fer vrednosti priznaju u izveštaju o dobitku i gubitku u meri u kojoj nisu deo naznačenog odnosa zaštite (hedžing). Neto dobitak ili gubitak priznat u izveštaju o dobitku i gubitku sadrži i kamatu plaćenu na finansijsku obavezu i uključenu u dobitak ili gubitak perioda.

Međutim, kod obaveza naznačenih kao obaveze po FVTPL, iznos promene fer vrednosti finansijske obaveze koji se pripisuje promenama kreditnog rizika te obaveze priznaje se u okviru ostalog rezultata, osim ako bi takvo priznavanje efekata promena u kreditnom riziku obaveze u okviru ostalog rezultata dovelo do ili uvećalo računovodstvenu neusklađenost u izveštaju o dobitku ili gubitku. Preostali deo

promene fer vrednosti obaveze priznaje se u izveštaju o dobitku ili gubitku. Promene fer vrednosti koje se pripisuju kreditnom riziku finansijske obaveze koje se priznaju u okviru ostalog rezultata se ne mogu naknadno reklasifikovati na izveštaj o dobitku ili gubitku već se prenose na neraspoređeni dobitak po prestanku priznavanja finansijske obaveze.

Dobici i gubici po osnovu ugovora o finansijskim garancijama izdatim od strane Matičnog društva koji su označeni kao instrumenti po fer vrednosti kroz račun dobitka i gubitka (bilansa uspeha) priznaju se u bilansu uspeha.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla. Razlika između knjigovodstvenog iznosa finansijske obaveze koja se rasknjižava i naknade koja je plaćena ili potraživana, priznaje se u bilansu uspeha.

7.14 Učešće u zavisnim i ostalim povezanim društvima

Učešća u pridruženim pravnim licima i zajedničkim poduhvatima, u Društvu se knjigovodstveno obuhvataju po metodu nabavne vrednosti. Međutim, ako se, shodno MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine, ustanovi da je nadoknadiiva vrednost učešća manja od nabavne (knjigovodstvene) vrednosti, Društvo svodi vrednost učešća na nadoknadiivi iznos, a snižavanje učešća (obezvređenje) iskazuje kao rashod u periodu kada je obezvređenje ustanovljeno.

7.15 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Matičnog društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Matičnog društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Matičnog društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Matičnog društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Matičnog društva; ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Matičnog društva biti zahtevan za
- izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Matičnog društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Matičnog društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Matičnog društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Matičnog društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Matičnog društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.16 Naknade zaposlenima

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima

koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Matičnog društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Matičnog društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Matičnog društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora.

8. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I KLJUČNI IZVORI NEIZVESTNOSTI PROCENA

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Matičnog društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

U nastavku su prikazane ključne pretpostavke vezane za budućnost i ostali izvori procenjivanja neizvesnosti na datum bilansa stanja koje predstavljaju značajan rizik za materijalne korekcije iznosa pozicija bilansa stanja u sledećoj finansijskoj godini.

Ključne procene u primeni računovodstvenih politika

Ono što sledi jesu ključni sudovi, izuzev onih koji uključuju procene, koje rukovodstvo Matičnog društva donosi u procesu primene računovodstvenih politika Društvo, a koji najviše utiču na iznose priznate u finansijskim izveštajima.

Metod merenja napretka ka potpunom ispunjenju obaveze činjenja

Veran prikaz izvršenja ugovora za izvođenje usluga projektovanja i konsalting usluga postiže se tako što se prihvati priznaju na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i/ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Tom prilikom rukovodstvo razmatra i završenost fizičkog obima ugovorenih radova, a na osnovu

izveštaja stručnih lica. Direktori Matičnog društva smatraju da ovaj izlazni metod obezbeđuje odgovarajuću meru napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Analiza poslovnog modela

Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava zavisi od rezultata tzv. SPPI testa (tj. provere da li ugovoreni tokovi gotovine finansijskog sredstva predstavljaju samo otplate glavnice i plaćanja kamate na neotplaćeni deo glavnice) i testa poslovnog modela. Društvo utvrđuje poslovni model na nivou koji odražava način upravljanja grupama finansijskih sredstava da bi se postigao određeni cilj poslovanja. Ova analiza podrazumeva prosuđivanje na osnovu svih relevantnih dokaza, uključujući one o načinu merenja i ocenjivanja performansi finansijskih sredstava, načinu upravljanja finansijskim sredstvima i načinu nagrađivanja osoba koje tim sredstvima upravljaju. Društvo prati finansijska sredstva koja odmeravaju po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali rezultat čije priznavanje prestaje pre njihovog dospeća da bi razumela razloge za njihovo otuđenje, kao i da li su ti razlozi konzistentni sa ciljevima poslovanja za čije potrebe je Društvo držalo sredstva. Praćenje tj. monitoring je deo kontinuiranih analiza i procena Matičnog društva u vezi sa tim da li je poslovni model u okviru kojeg se drže preostala, neotuđena sredstva i dalje prikladan, te, ako nije odgovarajući, da li je došlo do promene poslovnog modela a samim tim i do prospektivne promene klasifikacije tih sredstava. U periodu prikazanom u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima nije bilo potrebno da Društvo sprovodi takve promene.

Ključni izvori neizvesnosti procena

U nastavku su prikazane ključne pretpostavke vezane za budućnost i ostali izvori procenjivanja neizvesnosti na datum bilansa stanja koje predstavljaju značajan rizik za materijalne korekcije iznosa pozicija bilansa stanja u narednoj finansijskoj godini.

Ispravka vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana

Kao što je objašnjeno u napomeni 7.13, Društvo primenjuje opšti pristup i očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka instrumenata odnosno 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja. Kao indikatore značajnog povećanja kreditnog rizika Društvo uzima u obzir:

- Pad eksternog kreditnog rejtinga koji se koristi za potrebe obračuna ispravke vrednosti;
- Kašnjenje u otplati obaveze iznosu od 30 dana (ako se radi o trećim licima), odnosno 90 dana, ako

- se radi o povezanim pravnim licima;
- Drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika

Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima IFRS 9, Društvo primenjuje:

- Definisani prag neizmirenja obaveza koji važi za datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa IFRS 9

MSFI 9 ne definiše šta predstavlja značajan porast kreditnog rizika. U proceni da li se kreditni rizik sredstva se značajno povećao, Društvo uzima u obzir kvalitativni i kvantitativni razumne i podržane informacije koje se odnose na budućnost.

Diskontna stopa za obračun rezervisanja za nakande i druge beneficije zaposlenima

Utvrđivanje obaveze Matičnog društva u vezi dugoročnih beneficija zaposlenima zavisi od određenih pretpostavki, koje uključuju izbor diskontne stope. Diskontna stopa se postavlja na osnovu tržišnih prinosa na kraju izveštavanja period na visokokvalitetnim korporativnim obveznicama. Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena uvažavanjem godišnjeg prinosa na dugoročnije državne hartije od vrednosti, emitovanim od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije, koje su ostvarene u relevantnom periodu uz korekcije obelodanjene u napomeni 31 usled činjenice da je prosečno dospeće reprenih hartija od vrednosti niže od prosečnog dospeća predmetnih primanja.

Smatra se da su ove pretpostavke ključni izvor procene neizvesnost, jer relativno male promene u korišćenim pretpostavkama mogu imati značajan uticaj na iznos beneficija zaposlenim. Dalje informacije diskontnoj stopi i beneficijama zaposlenim date su u napomeni 31.

Fer vrednost

Fer vrednost finansijskih instrumenata za koje ne postoji aktivno tržište je određena primenom odgovarajućih metoda procene. Društvo primenjuje profesionalni sud prilikom izbora odgovarajućih metoda i pretpostavki.

Poslovna politika Matičnog društva je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične

tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Matičnog društva vrši procenu rizika i, u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti

realizovana, vrši ispravku vrednosti. Po mišljenju rukovodstva Matičnog društva, iznosi u ovim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je, u datim okolnostima, najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

9. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIM UMATIČNOM DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Matičnog društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Matičnog društva.

Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: rizik koncentracije, koji se u slučaju Matičnog društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; operativni rizik, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u društvu i sl.; reputacioni rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Matičnog društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Matičnog društva; pravni rizik, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Matičnog društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje finansijskih rizika, pod kojima se, pre svega, misli na:

- **kreditni rizik,**
- **tržišni rizik i**
- **rizik likvidnosti**

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Matičnog društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Matičnog društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, Matičnog društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog,

nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, Matičnog društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Matičnog društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Matičnog društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u društvu treba da obezbedi da rizični profil Matičnog društva uvek bude u skladu sa sklonošću Matičnog društva ka rizicima, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Matičnog društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Matičnog društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Matično Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Matičnog društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, i ako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

9.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Matičnog društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Matičnog društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Matičnog društva zbog njihove nelikvidnosti.

Važeći okvir za procenu i rangiranje kreditnog rizika Grupe podrazumeva sledeće kategorije:

Kategorija	Opis	Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)
Prihodujuća sredstva	Nedospela ili u docnji kraćoj od 180 dana za eksterne kupce i 360 dana za povezana lica	12-mesečni ECL
Neprihodujuća (Nivo 3, u skladu sa zahtevima MSFI 9 - pojedinačna procena obezvređenja)	Potraživanja u docnji više od 180 dana za eksterne kupce i 360 dana za povezana lica	ECL kroz životni vek instrumenta
Neprihodujuća (Nivo 3 – grupna procena obezvređenja)	Potraživanja u docnji više od 180 dana za eksterne kupce i 360 dana za povezana lica	ECL kroz životni vek instrumenta
Otpis	Postoje dokazi da je dužnik u ozbiljnim finansijskim teškoćama i Grupa nema realne izglede da naplati potraživanja	Iznos se otpisuje

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Potraživanja po osnovu prodaje:		
KUPCI U ZEMLJI		
POTRAZIVANJA OD POVEZANIH LICA	29	23
EPS	136.301	118.190
TEPCO	480	4.292
Beočista energija	6.038	18.696
ostali SRBIJA	10.952	1.125
KUPCI U INOSTRANSTVU	5.335	
KUPCI OMAN		
OETC	3.933	23.999
PAEW	8.602	4.487

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

ostali	2.444	3.605
KUPCI KATAR		
KAHRAMAA KATAR	90.876	197.729
OSTALI KATAR	266.160	207.540
KUPCI BAHREIN		
EVA	23.923	
KUPCI EMIRATI		
DUBAI		
DEWA Contracts DUBAI	25.709	351.004
MERAAS DUBAI	0	69.328
OSTALI DUBAI	76.988	46.733
ABU DHABI	0	0
TRANSCO ABU DHABI	43.972	13.293
OSTALI ABU DHABI	12.010	20.565
Svega	713.752	1.080.610

Matično društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	29	23
Svega	29	23
Kupci u zemlji:		
a) Tekuća	150.554	129.452
b) Do 30 dana	2.914	12.851
c) 30 - 60 dana	-	-
d) 90 - 365 dana	61	-
e) 90 - 365 dana	122	-

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

f) Preko 365 dana	122	-
<i>Svega</i>	153.771	142.303
Kupci u inostranstvu:		
a) Tekuća	252.660	461.985
b) Do 30 dana	87.892	59.515
c) 30 - 60 dana	60.580	115.965
d) 60 - 90 dana	37.285	16.818
e) 90 - 365 dana	105.905	206.671
f) Preko 365 dana	15.630	77.329
<i>Svega</i>	559.952	938.284
UKUPNO	713.752	1.080.610

STRUKTURA OSTALIH KRATKOROČNIH POTRAŽIVANJA

Ostala kratkoročna potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	2024.	2023.
Potraživanja od zaposlenih	140.814	124.356
Potraživanja od Perl Gardena	12.356	11.634
Potraživanja za naknade zarada koje se refunfiraju	1.053	421
<i>Svega</i>	154.223	136.411
Porez na dodatu vrednost u primljenim fakturama po opštoj stopi (osim plaćenih avansa)	0	0
UKUPNO:	154.223	136.411

Naredna tabela prikazuje kreditni kvalitet finansijskih sredstava Matičnog društva, kao i maksimalnu izloženost Matičnog društva kreditnom riziku prema kreditnom rejtingu:

31. decembar 2024.	Nap.	Eksterni kreditni rejting	Interni kreditni rejting	12-mesečni ili celoživotni ECL	Bruto knjigovodstvena vrednost
Dugoročni finansijski plasmani	27	n/p	prihodujući	12-mesečni ECL	94.995

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Dugoročna potraživanja	27	od A- do AAA	prihodujući	12-mesečni ECL	1.025.584
Potraživanja po osnovu prodaje	29	n/p	prihodujući	celoživotni ECL	713.752
Druga potraživanja	30	n/p	prihodujući	12-mesečni ECL	154.223
Kratkoročni finansijski plasmani	31	AAA	prihodujući	12-mesečni ECL	1.124.165
Gotovina	32	od A- do BBB-	od A- do BBB-	12-mesečni ECL	672.192

Za potraživanja od kupaca, dugoročna potraživanja - retention i imovinu po osnovu ugovoru, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda (aktivna vremenska razgraničenja), Društvo je primenilo pojednostavljeno pristup za obračun obezvređenja za kreditne gubitke, u skladu sa MSFI 9 primenjujući životne očekivane kreditne gubitke. Društvo utvrđuje očekivane kreditne gubitke po ovim stavkama korišćenjem tranzicione matrice u posmatranom periodu koja pokazuje mesečno kretanje pojedinačnih potraživanja između intervala docnje tokom posmatranog perioda. Shodno tome, profil kreditnog rizika ove imovine predstavljen je na osnovu njihovog statusa dospeća u smislu tranzicione matrice.

Na osnovu primenjenog pristupa Društvo nije imalo materijalno značajnih iznosa za obezvređenje navedenih potraživanja i imovinu po osnovu ugovora.

9.2 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena

9.3 Valutni rizik

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kursa, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kursa. Valutni rizik se ispoljava kod konsolidovanog finansijskog instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su konsolidovani finansijski instrumenti u konsolidovanim finansijskim izveštajima odmereni.

Grupa posluje u međunarodnim okvirima i izložena je riziku promena kursa stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno dolarom.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Grupe, pa se može zaključiti da je Grupa značajno izložena valutnom riziku.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

Sredstva u USD		Obaveze u USD	
2023.	2024.	2023.	2024.
2.357.212	3.982.860	1.435.626	1.375.625

Sredstva u USD obuhvataju sva potraživanja i gotovinske ekvivalente (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju.

Obaveze u USD obuhvataju sva dugovanja (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa Entel obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju.

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti

Grupe na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Grupe, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Grupe, može se konstatovati da je Grupa najosetljivija na promenu USD, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena EUR-a) analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuacija svih za Grupu relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, apresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, depresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	u 000 dinara	
	2024.	2023.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	28.641	9.334

Napomena: Neto uticaj na rezultat tekućeg perioda izračunati su na sledeći način: (Devizna sredstva u USD - Devizne obaveze u USD) x 10% x Srednji kurs USD na datum bilansa stanja.

9.4 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Matičnog Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Matično društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Matičnog Društva.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Dobavljači u zemlji (povezana i ostala pravna lica):		
ENERGOPROJEKT HOLDING	5.641	1.162
ENERGOPROJEKT INDUSTRIJA	901	1.234
ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING	2.394	3.500
OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA	-	-
AUTORSKI BIRO	-	-
Ostali u zemlji	10.290	8.626
<i>Svega</i>	19.226	14.522
ZEMLJA		
AF CONSULTANT	-	271
KATAR		
AGENT RES.OPTIMUM	123.559	162.872
SPONZOR KATAR	236.659	236.845
CONSULTANT	31.476	13.025
KATAR OSTALI	29.943	22.777
OMAN		

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

SPONZOR OMAN	7.638	6.154
OMAN OSTALI	4.539	11.675
EMIRATI		
EMIRATI RENTE		
KONSULTANTI EMIRATI	5.025	1.548
OSTALI EMIRATI	2.623	8.977
SPONZOR EMIRATI		
<i>Svega</i>	441.462	464.144

Matično društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	7.435	6.869
b) Do 30 dana	1.093	-
c) 30 - 60 dana	885	-
d) 60 - 90 dana	252	-
e) 90 - 365 dana		-
<i>Svega</i>	9.665	6.869
Dobavljači u zemlji:		
a) Tekuća	10.290	8.626
<i>Svega</i>	10.290	8.626
Dobavljači u inostranstvu:		
a) Tekuća	441.462	464.144
<i>Svega</i>	441.462	464.144
UKUPNO	461.417	479.639

9.5 Rizik od promene cena

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu

9.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Matično društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Matičnog Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2024.	2023.
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	3,98 : 1	3,70 : 1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	2,92 : 1	3,68 : 1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,74 : 1	0,52 : 1
Neto obrtna sredstva u hiljadama dinara)		2.715.953	2.612.531

9.7 Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Matično društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Matičnog Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Matičnog Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Matično društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Neto dobitak/gubitak	201.541	326.166
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	4.165.692	4.133.829
Kapital na kraju godine	4.314.909	4.165.692
Svega - prosečan kapital	4.240.301	4.149.761
Stopa prinosa na sopstveni kapital	4,75%	7,86%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Matičnog Društva, i to:

udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i

- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Obaveze	1.589.928	1.709.188
Ukupna sredstva	5.904.836	5.874.880
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,27 : 1	0,29 : 1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	4.314.909	4.165.692
Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze	678.181	740.823
Svega - dugoročna sredstva	4.993.090	4.906.515

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Ukupna sredstva	5.904.836	5.874.880
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,85 : 1	0,84 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Matičnog Društva pokriven kapitalom Matičnog Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Matičnog Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Matičnog Društva i dodatog gubitka iznad visine kapitala); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	2024.	2023.
<i>Neto zaduženost</i>		
Obaveze	1.589.928	1.709.188
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	672.192	501.026
Svega - Neto zaduženost	917.736	1.208.162
Kapital	4.314.909	4.165.692
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 4,70	1 : 3,45

10. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Matično društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Matično društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

BILANS USPEHA

11. POSLOVNI PRIHODI

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu:		
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	232	223
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim licima na domaćem tržištu	1.356	2.210
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	677.424	775.151
Svega - prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	679.012	777.584
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu:		
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	2.752.259	3.016.277
Svega - prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	2.752.259	3.016.277
U K U P N O:	3.431.271	3.793.861

Svi prihodi Društva se odnose na prihode po osnovu ugovora sa kupcima.

Prihodi od usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringa priznatih tokom vremena za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine iznose 3.431.271 hiljade dinara.

Na dan 31. decembra 2024. godine, ukupna transakciona cena neizvršenih (ili delimično neispunjenih) obaveza izvršavanja u izvođenju usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringa iznosi 7.740.462 hiljada dinara i biće realizovana tokom preostalog perioda zaključenih ugovora o uslugama. Rukovodstvo očekuje da će 39% transakcione cene dodeljene neizvršenim (ili delimično neispunjenim) obavezama izvršenja na kraju 2024. godine ili 3.018.780 hiljada dinara biti priznat kao prihod tokom sledećeg izveštajnog perioda. Preostalih 61% ili 4.721.682 hiljada dinara će biti priznato u narednim finansijskim godinama.

Ukupni prihodi od 7 najveća kupaca koji pojedinačno učestvuju sa više od 10% prihoda Društva za 2024. godinu iznose 1.803.378 hiljada dinara (2023. godina: 3 kupaca sa prihodima od 1.742.124 hiljada dinara).

Raspored ostvarenog prihoda po kompanijama dat je u sledećoj tabeli:

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

NAZIV	PRIHODI OD PRODAJE USLUGA
SRBIJA	
Povezana lica	1.588
EPS	470.572
Ostali	92.197
MILLENNIUM TEAM DOO	75.756
ČIBUK 2 WIND ENERGY D.O.O	38.899
Prihod iz inostranstva	5.334
TOTAL SRBIJA	684.346
KATAR	
Kahrama	489.871
Ostali	714.496
OMAN	
OETC	131.564
PAEW	180.367
Ostali	34.108
EMIRATI	
DEWA	204.341
Ostali	659.276
TRANSCO	326.663
Ostali	6.239
INOSTRANSTVO	2.746.925
TOTAL:	3.431.271

12. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostali poslovni prihodi	<i>u 000 dinara</i>	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	4.068	183
U K U P N O:	4.068	183

13. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
TROŠKOVI MATERIJALA I ENERGIJE		
Troškovi kancelarijskog materijala - eksterni	15.904	15.536
Troškovi kancelarijskog materijala - EP - analitički	1.385	1.070
Troškovi ostalog režijskog materijala	12.515	11.877
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	29.804	28.483
Troškovi goriva	43.351	52.646
Troškovi električne i toplotne energije	23.783	25.027
Troškovi goriva i energije	67.134	77.673
Troškovi rezervnih delova	-	-
Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	765	3.123
UKUPNO:	97.703	109.279

Troškovi raspoređeni po kompanijama nastanka troška su sledeći:

EMIRATI	20.511
ENTEL	23.015
KATAR	42.421
OMAN	11.756
	97.703

14. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Zarade zaposlenih na radu - bruto	1.690.471	2.085.862
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	57.698	62.105
Ostali lični rashodi i naknade:		
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	1.304	1.651
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	728	864
Troškovi naknada direktoru odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	1.111	1.111
Troškovi angažovanja zaposlenih preko agencija i zadruga	1.504	4.209
Ostali lični rashodi i naknade	84.510	79.319
Svega ostali lični rashodi i naknade:	89.157	87.154
UKUPNO:	1.837.326	2.235.121

Troškovi raspoređeni po kompanijama nastanka troška su sledeći:

BAHREIN	1.957
EMIRATI	618.833
ENTEL	448.005
KATAR	586.572
OMAN	181.960
	1.837.327

Ostali lični rashodi u iznosu od 89.157 hiljada RSD odnose se na:

52300	TROSKOVI NAKNADA PO AUTORSKIM UGOVORIMA	1.304,00
52500	TROSKOVI NAKNADA FIZICKIM LICIMA PO OSNOVU OST. UGOVORA	728,00
52600	TROSKOVI NAKNADA CLANOVIMA ODORA DIREKTORA	1.111,00
52800	UCENICKE I STUDENSKE ZADRUGE	1.504,00
52900	TROSKOVI ZAPOSLENIMA ZA PREVOZ NA POSAO I SA POSLA	10.309,00
52910	TOPLI OBROK	18.351,00

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

52911	TROŠKOVI SMEŠTAJA ZAPOSLENIH (NADOKNADA)	6.569,00
52920	OTPREMNINA ZA RASKID RADNOG ODNOSA /stimulativne/	15.906,00
52941	NAKNADE TROSKOVI PREVOZA NA SLUZBENOM PUTU	159,00
52942	NAKNADE TROSK.SL.PUTA - TROSKOVI NOCENJA (HOTEL)	5.790,00
52943	NAKNADE TROS.SL.PUTA - DNEVNICE	25.149,00
52944	NAKNADE TROSK.SL.PUTA - OSTALI TROSKOVI	24,00
52990	STIPENDIJE I KREDITI UCENICIMA I STUDENTIMA	750,00
52991	SOLIDARNA POMOC ZA RODJENJE DETETA ,PORODILJE	642,00
52999	OSTALE NAKNADE, POKLON ZA 8. MART, RODJENJE DETETA...	861,00

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	3.201	3.244
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	111.666	117.187
UKUPNO:	114.867	120.431

Pre procene vrednosti nekretnina je uradjena godišnja amortizacija. Na dan 31.12.2024. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. U 2024.godini uradjena je primena IFRS 16 za nekretnine uzete u lizing sa pravom korišćenja. Tu vrstu nekretnina imamo u ino entitetu u Kataru i u Emiratima. U Omanu imamo svoju poslovnu zgradu kao i u Srbiji tako da u tim entitetima nije bilo uslova za primenu gore navedenog standarda.

Po kompanijama troškovi amortizacije su:

BAHREIN	5
EMIRATI	17.424
ENTEL	16.003
KATAR	63.621
OMAN	17.814
	114.867

Po kompanijama troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja su sledeći:

ENTEL	1.842
KATAR	1.352
OMAN	7
	3.201

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Po kompanijama troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme su sledeći:

BAHREIN	5
EMIRATI	2.972
ENTEL	14.161
KATAR	5.276
OMAN	17.807
	40.221

Po kompanijama troškovi amortizacije za nekretnine uzete u lizing sa pravom korišćenja su sledeći:

EMIRATI	14.452
KATAR	56.993
	71.445

16. RASHODI OD USKLADJIVANJA VREDNOSTI IMOVINE

Struktura rashoda uskladjivanja vredosti imovine	<i>u 000 dinara</i>	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Rashod uskladjivanja vredosti imovine	4.462	2.603
UKUPNO:	4.462	2.603

17. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Troškovi usluga na izradi učinaka odnose se na podizvodjače koje angažujemo za poslove za koje nemamo svoje kadrove ili za specijalizovane poslove koje rade samo određene firme. Po kompanijama troškovi su sledeći:

Struktura proizvodnih troškova	<i>u 000 dinara</i>	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Troškovi usluga na izradi učinaka	400.268	391.743
Troškovi transportnih usluga	112.078	131.582

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Troškovi usluga održavanja	30.409	23.345
Troškovi zakupnina	57.205	62.831
Troškovi sajmovi	8.423	5.945
Troškovi reklame i propagande	6.710	6.312
Troškovi ostalih usluga	19.335	19.718
UKUPNO:	634.428	641.476

Troškovi usluga na izradi učinakam po kompanijama je sledeći:

BAHREIN	11.519
EMIRATI	164.850
ENTEL	120.614
KATAR	62.826
OMAN	40.459
	400.268

Po kompanijama troškovi prevoza su sledeći:

BAHREIN	57
EMIRATI	40.604
ENTEL	13.083
KATAR	52.076
OMAN	6.258
	112.078

Po kompanijama troškovi održavanja su sledeći:

BAHREIN	71
EMIRATI	1.607
ENTEL	8.115
KATAR	15.898
OMAN	4.718
	30.409

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup stanova u našim ino kompanijama.
Po kompanijama troškovi su sledeći:

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

BAHREIN	792
EMIRATI	15.631
ENTEL	0
KATAR	39.916
OMAN	866
	57.205

Troškovi sajmovi odnose se na

EMIRATI	8.423
	8.423

Troškovi reklame i propagande se odnose na: troškove promocije, troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija.

Po kompanijama troškovi reklame i propagande su sledeći:

EMIRATI	340
ENTEL	6.370
	6.710

U okviru troškova ostalih usluga najznačajniji deo se odnosi na: troškove nabavki tendera, troškove kopiranja i troškove licenci.

Po kompanijama ostali troškovi su sledeći:

EMIRATI	3.094
ENTEL	15.870
OMAN	371
	19.335

18. TROŠKOVI REZERVISANJA

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	39.165	64.621
UKUPNO:	39.165	64.621

Na poziciji rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih uradjena je rezervacija prema zakonskim propisima zemalja u kojima imamo kompanije.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

EMIRATI	21.261
KATAR	2.220
OMAN	15.684
	39.165

19. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Troškovi neproizvodnih usluga	307.846	222.992
Troškovi reprezentacije	21.805	17.587
Troškovi premija osiguranja	48.782	43.591
Troškovi platnog prometa	36.375	26.025
Troškovi članarina	1.744	1.381
Troškovi poreza i naknada	23.044	21.808
Ostali nematerijalni troškovi	96.778	83.349
UKUPNO:	536.374	416.733

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

BAHREIN	2.809
EMIRATI	24.008
ENTEL	17.223
KATAR	247.627
OMAN	16.179
	307.846

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

BAHREIN	253
EMIRATI	7.517
ENTEL	9.878
KATAR	3.555
OMAN	602
	21.805

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica.
Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

BAHREIN	490
EMIRATI	37.364
ENTEL	1.721
KATAR	5.586
OMAN	3.621
	48.782

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: najznačajni trošak u 2024. godini je iznos od 25.467 hiljade RSD se odnosi na troškove izdavanja garancija.
Ukupni troškovi za 2024. godinu su 36.375 hiljada RSD.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

BAHREIN	1.405
EMIRATI	8.261
ENTEL	3.662
KATAR	22.728
OMAN	319
	36.375

Troškovi članarina u visini od 1.744 hiljada RSD su troškovi nastali u Srbiji i odnose se na članarine u inženjerskoj komori Srbije.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi:
poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu u 2024. godini 1.933 hiljada RSD.
U kompaniji Oman se ti troškovi odnose na porez koji se plaćaju za rad lokalne radne snage po domicilnim propisima kao i porez na transakcije za plaćanja troškova firmama čije je sedište nije u

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Omanu.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

EMIRATI	382
ENTEL	2.629
KATAR	306
OMAN	19.727
	23.044

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl. i troškove Holdinga .

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

BAHREIN	116
EMIRATI	20.075
ENTEL	59.394
KATAR	12.157
OMAN	5.036
	96.778

20. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

20.1 Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Efekti valutne klauzule i kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	8	8
Svega - finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	8	8
Prihodi od kamata (od trećih lica)	59.528	76.052
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	881	1.443
Ostali finansijski prihodi (prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata i ostali finansijski prihodi):		
Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	9.008	7.330
Ostali finansijski prihodi:		
b) Ostali finansijski prihodi	29.747	29.765

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

<i>Svega - ostali finansijski prihodi</i>	29.747	29.765
Ukupno - Ostali finansijski prihodi (prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata i ostali finansijski prihodi)	38.755	37.095
UKUPNO:	99.172	114.598

Najznačajniji deo prihoda od kamata od trećih lica je kamata od banke za sredstva na računima i plasiranim sredstvima.

Prihodi od učešća u dobitku zavisnih pravnih lica u 2024. godini u visini od 9.008 hiljade RSD; je prihod od pripadajuće dobiti za 2024. godinu za 20% udela ENERGOPLASTA DOO.

Ostali finansijski prihod u 2024. godini u visini od 29.747 hiljade RSD predstavlja prihod od izdavanja vila u Kataru. Izdavanje vila u ime i za račun vlasnika vila vrši firma Perl garden.

20.2 *Finansijski rashodi*

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	8	1
Svega - Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima	8	1
Rashodi kamata (od trećih lica)	14.196	14.570
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	1.785	3.764
UKUPNO:	15.989	18.335

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu kursnih razlika i efekata valutne klauzule** se odnosi na negativne efekte po osnovu faktura prema ino kupcima kao i kupcima sa valutnom klauzulom. Takođe tu su i troškovi primene IFRS 16 za nekretnine uzete u lizing sa pravom korišćenja i po tom osnovu kamate su visini od 14.196 hilj. RSD.

21. OSTALI PRIHODI I RASHODI

Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	1.230	311
Viškovi	2	16

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Naplaćena otpisana potraživanja	41.809	18.610
Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja	-	83.972
Ostali nepomenuti prihodi	7.243	8.060
UKUPNO:	50.284	110.969

Najveći prihodi ove pozicije su naplaćena otpisana potraživanja u iznosu od 41.809 hiljade entiteta u Kataru.

21.1 Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje namaterijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	-	138
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	64.236	49.232
Ostali nepomenuti rashodi	12.057	16.573
Ukupno	76.293	65.943

Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja u visini od 64.236 hiljade RSD se odnosi na entitet Katar i nastao je otpisom potraživanja starijih od 3 godine.

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na izdatke za humanitarne, kulturne i zdravstvene usluge u 2024. godini 10.933 hiljada RSD, za donacije 950 hiljada.

22. NETO DOBITAK POSLOVANJA

Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja	18	1.613
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja	-	-
Ukupno	18	1.613

23. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Poslovni prihodi	3.435.339	3.794.044
Poslovni rashodi	3.264.325	3.590.264
Poslovni rezultat	171.014	203.780
Finansijski prihodi	99.172	114.598
Finansijski rashodi	15.989	18.335
Finansijski rezultat	83.183	96.263
Ostali prihodi	50.302	112.582
Ostali rashodi	76.293	65.943
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	(25.991)	46.639
UKUPNI PRIHODI	3.584.813	4.021.224
UKUPNI RASHODI	3.356.607	3.674.542
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	228.206	346.682

24. POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	228.206	346.682
Usklađivanje i korekcija prihoda/(rashoda) u poreskom bilansu	-24	31.421
Oporeziva dobit/ (gubitak)	228.182	378.103
Poreska osnovica	228.182	378.103
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	34.227	56.715
Ukupna umanj enje obračunatog poreza	(23.410)	(25.782)

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Obračunati porez po umanjenju	57.637	82.497
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	228.206	346.682
Poreski rashod perioda	30.563	25.782
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	3.898	5.266
Neto dobitak/(gubitak)	201.541	326.166

25. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	<i>u 000 dinara</i>	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Neto dobitak	201.541	326.166
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	477	772

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

Ponderisan prosečni broj akcija za 2024. godinu iznosi 422.495, tako da zarada po akciji iznosi 477 RSD.

BILANS STANJA AKTIVA

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

O P I S	Ulaganja u razvoj	Koncesije, patenti, licence, softveri i ostala prava	Goodwill	Nematerijalna imovina uzeta u lizing	Avansi za nematerijalnu imovinu	Ukupno nematerijalna imovina
	Kto (010)	Kto (011+012)	Kto (013)	Kto (015)	Kto (017)	Grupa 01
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1. Januara tekuće godine	-	72.421	-	-	-	72.421
Nove nabavke u toku godine		2.009				2.009
Obezvredjenja						-
Kursne razlike		3.066				3.066
Saldo 31. decembar tekuće godine	-	77.496	-	-	-	77.496
ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje 1. Januara tekuće godine	-	68.499	-	-	-	68.499
Amortizacija za tekuću godinu		3.201				3.201
Obezvredjenja						-
Kursne razlike		3.037				3.037
Saldo 31. decembar tekuće godine	-	74.737	-	-	-	74.737
SADAŠNJA VREDNOST	-	2.759	-	-	-	2.759

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

27.1 *Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina*

O P I S	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema uzeta u lizing sa pravom korišćenja preko godinu dana	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno osnovna sredstva
	Kto (020+021)	Kto (022)	Kto (023)	Kto (026)	Kto (025)	Kto (027)	Grupa 02
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 1. Januara tekuće godine	119.957	834.290	339.562	289	365.628	34.338	1.694.064
Nove nabavke u toku godine			22.193				22.193
Otuđenje i rashodovanje			(20.879)				(20.879)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)		(12.679)					(12.679)
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha							-
Obezvređenja							-
Kursne razlike		24.747	14.307		22.721		61.775
Ostala povećanja / (smanjenja)					59.266		59.266
Saldo 31. decembar tekuće godine	119.957	846.358	355.183	289	447.615	34.338	1.803.740
Stanje 1. Januara tekuće godine	-	143.532	250.487	-	145.819	-	539.838
Amortizacija za tekuću godinu		21.696	18.524		71.446		111.666
Otuđenje i rashodovanje (unositi sa predznakom minus)							-
Kursne razlike		9.533	12.091		9.059		30.683
Ostala povećanja / (smanjenja)		(5.381)	(18.000)		(3.756)		(27.137)
Saldo 31. decembar tekuće godine	-	169.380	263.102	-	222.568	-	655.050
SADAŠNJA VREDNOST	119.957	676.978	92.081	289	225.047	34.338	1.148.690

Fer vrednost „objekata“ obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost objekata je obično njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom.

Kada ne postoje dokazi fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, Društvo procenjuje fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene.

Društvo u svojim poslovnim knjigama ima evidentiran objekat - poslovna zgrada Energoprojekt, koji se iskazuje po revalorizovanoj vrednosti na dan procene.

Na dan 31.12.2024. godine izvršena je procena poslovne zgrade Energoprojekt od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja, pri čemu je procenjena i vrednost objekta i vrednost zemljišta koji su odvojeno evidentirani u poslovnim knjigama Društva u skladu sa zakonskim propisima. Celokupna nekretnina (objekat sa zemljištem pod objektom) procenjena je prinosnom metodom, a zatim je izvršena alokacija procenjene vrednosti u skladu sa SPV 2 (Nacionalni standard za procenu vrednosti) što podrazumeva određivanje vrednosti amortizovanih troškova zamene objekata, pa zatim oduzimanje te vrednosti od vrednosti celokupne nekretnine (objekat sa zemljištem pod objektom), a vrednost koja ostane nakon oduzimanja predstavlja vrednost zemljišta.

Poslovna zgrada u Omanu se po domicilnim propisima ne procenjuje, vek trajanja joj je 25 godina i smatra se da će joj rezidualna vrednost nakon tog veka trajanja biti 0.

Vrednost tog objekta na 31.12.2024. godine je 254.069 hiljade RSD a godišnja amortizacija je bila 25.847 hiljada RSD.

Nove nabavke u iznosu od 22.193 hiljada RSD odnose se na nabavke:

u Srbiji 1.814 hiljada RSD:

- računara u visini 534 hiljade RSD
- nameštaja u visini 414 hiljada RSD
- ostalih sredstava u visini 866 hiljada RSD

i nabavke u kompanijama i to:

U Kataru 3.910 hiljada RSD:

- računara u visini 2.761 hiljada RSD i
- ostalih sredstava u visini 1.149 hiljada RSD

U Emiratima 15.926 hiljada RSD i to:

- automobila u visini 12.168 hiljada RSD
- nameštaja u visini 789 hiljada RSD
- računara u visini 2.810 hiljada RSD
- ostalih sredstava u visini 159 hiljada RSD

U Omanu 130 hiljada RSD i to :

- računara u visini 130 hiljada RSD

U Bahreinu 413 hiljada RSD i to :

- ostalih sredstava u visini 413 hiljada RSD

Otuđenje postrojenja i opreme u iznosu od 18.000 odnose se na:

Srbiju

- za računare 2.676 hiljada RSD i
- ostalih sredstava u visini 1.111 hiljada RSD;

Katar

- za automobile u visini 6.930 hiljada RSD i
- za računare 1.741 hiljada RSD

Emirati

- za automobile u visini 5.542 hiljade RSD

28. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	94.995	100.377
<i>Svega</i>	94.995	100.377
Dugoročni oročeni depoziti	125.491	107.283
Ostali dugoročni finansijski plasmani	4.006	3.580
Dugoročni garantni depoziti - retention (eksterno)	896.087	922.440
<i>Svega</i>	<i>1.025.584</i>	<i>1.033.303</i>
UKUPNO:	1.120.579	1.133.680

Učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima vrednuju se prema metodi nabavne vrednosti. Matično društvo priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj stekne pravo da primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je Matično društvo steklo.

Matično društvo ima 20% učešća u Eneplast d.o.o. što iznosi 94.995 hiljada RSD.

Ostali dugoročni finansijski plasmani

Ostali dugoročni plasmani u inostranstvu s se odnose na:

- depozite za garancije
- depoziti za vize radnika
- depoziti za rentirane stanove

Po kompanijama to izgleda ovako:

BAHREIN	15.290
EMIRATI	95.369
KATAR	18.838
	129.497

Depoziti za garancije banaka u iznosu od 125.491 hiljada RSD se odnose na kompaniju Katar u visini od 16.759 hiljada RSD, na Bahrein od 14.934 hiljade RSD i Energoconsult L.L.C. 93.798 hiljada RSD).

Ostali dugoročni finansijski plasmani se odnose na depozite za stanove iznajmljene u kompanijama. Na depozite za stanove odnosi se iznos od 4.006 hiljada RSD i to po kompanijama, Katar u visini od 2.079 hiljada RSD, Bahrein u visini od 356 hiljada RSD i Energoconsult L.L.C 1.571 hiljada RSD.

Kod dugoročnih potraživanja za retenšn su iskazana potraživanja od kupaca za retenšn koji je uglavnom 10% od fakturisane vrednosti. On se može naplatiti tek po završetku svih radova na odredjenom projektu na koji se isti odnosi.

Struktura potraživanja za retenšn na dan 31.12.2024. godine u visini od 896.087 hilj. RSD po kompanijamama je sledeći:

EMIRATI	199.441
KATAR	593.990
OMAN	102.656
	896.087

Katar 593.990 hilj. RSD

Po kupcima to izgleda ovako:

KAHRAMA	569.936
OSTALI KATAR	24.054
	593.990

Oman 102.656 hilj. RSD

Po kupcima to izgleda ovako:

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

OETC	52.948
PAEW	48.472
OSTALI OMAN	1.236
	102.656

ENERGOCONSULT L.L.C 199.441 hilj. RSD

Po kupcima to izgleda ovako:

OSTALI EMIRATI	127.689
TRANSCO	21.937
DEWA	49.815
	199.441

**29. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA
RAZGRANIČENJA**

DUGOROČNA RAZGRANIČENJA	<i>u 000 dinara</i>	
	2024.	2023.
Dugoročne unapred plaćene premije osiguranja	5.109	2.156
UKUPNO:	5.109	2.156

30. ZALIHE

Struktura zaliha	<i>u 000 dinara</i>	
	2024.	2023.
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-
Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji:		
a) Plaćeni avansi za zalihe i usluge matičnim i zavisnim pravnim licima	47	815
b) Plaćeni avansi za zalihe i usluge ostalim povezanim pravnim licima	-	1.881
c) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u zemlji - eksterno	11.563	12.921
<i>Svega</i>	11.610	15.617

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u inostranstvu - eksterno	6.916	6.140
UKUPNO:	18.526	21.757

Pregled datih avansa dat je u donjoj tabeli.

BAHREIN	326
ENTEL	11.609
KATAR	6.436
OMAN	154
	18.526

EP HOLDING	47
JP PARKING SERVIS BEOGRAD	11
BET BALKAN ENERGY TEAM	5.996
MESSER TEHNOGAS AD	174
RSM SRBIJA DOO	609
OSTALI	542
INSTITUT MIHAJLO PUPIN	4.230
AUTOMATIKA	5.436
RAZNI DOBAVLJACI KATAR	155
RAZNI DOBAVLJACI OMAN	326
RAZNI DOBAVLJACI OMANAHREIN	18.526

31. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica	24	23
Kupci u zemlji - ostala povezana lica - analitički	5	-
Kupci u zemlji	153.771	142.303
Kupci u inostranstvu	559.952	938.284
UKUPNO:	713.752	1.080.610

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje klasifikovanih kao Potraživanja i zajmovi, odgovara njihovoj fer vrednosti.

Matično društvo nema nikakva obezbeđenja potraživanja po osnovu prodaje.

Društvo nema nikakva obezbeđenja potraživanja po osnovu prodaje.

Prosečni kreditni period za usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringa prodaju je 90 dana. Na neizmirena potraživanja od kupaca ne obračunava se kamata.

Nije bilo promene u tehnikama procene ili značajnim pretpostavkama napravljenih tokom tekućeg perioda izveštavanja. Kao što je navedeno u napomeni 7.13. za obračun obezvređenja potraživanja od povezanih pravnih lica i drugih potraživanja (napomena 30), Društvo primenjuje opšti pristup i

očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka instrumenata odnosno 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja. Za potrebe

identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima IFRS 9, Društva primenjuje prag neizmirenja obaveza od 180 dana za eksterne kupce, odnosno 360 dana za povezana pravna lica.

Društvo primenjuje grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica (uključujući potraživanja od države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora), u koja spadaju potraživanja od kupca u zemlji, inostranstvu, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine i dugoročna potraživanja – retention (napomena 26), uključujući i ugovornu finansijsku imovinu u skladu sa MSFI 15, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet pojedinačne procene. Obračun parametara koji se primenjuju na nivou Društva izvedeni su na osnovu podataka o istrijskoj naplati od strane najvećih društva koji posluju u okviru Energorpoejka. Primenjeni parametri (PD i LGD) obračunati su na osnovu podataka o istorijskoj naplati Društva.

Na osnovu navedene analize sprovedene u skladu sa metodologijom obračuna obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, Društvo nije utvrdilo materijlano značajne iznose obezvređenja potraživanja od kupaca, drugih potraživanja, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, kao i aktivnih vremenskih razgraničenja.

Starosna struktura potraživanja data je detaljno u Napomeni 9.1

Stanja ovog konta po kompanijama su sledeća:

BAHREIN	23.923
EMIRATI	158.678
ENTEL	159.135
KATAR	357.036

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

OMAN	14.979
	713.752

U kompaniji Energoconsult L.L.C., 158.678 hiljada RSD, i najzačajniji kupci su

DEWA Contracts DUBAI	25.709
OSTALI DUBAI	76.988
TRANSCO ABU DHABI	43.972
OSTALI ABU DHABI	12.010
	158.678

U kompaniji Energoprojekt Entel L.L.C., Oman 14.979 hiljada RSD i najzačajniji kupci su

OETC	3.933
PAEW	8.602
OSTALI	2.444

U kompaniji Katar 357.036 hiljada RSD, i najzačajniji kupci su

KAHRAMA	90.876
OSTALI	266.160
	357.036

U kompaniji u Srbiji ima potraživanja u visini od 159.135 hiljada RSD, i najzačajniji kupci su

EPS	136.301
TEPSCO	480
Beočista energija	6.038
ostali SRBIJA	16.287
Povezana lica	29
	159.135

32. OSTALA POTRAŽIVANJA

Ostala kratkoročna potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	2024.	2023.
Potraživanja od zaposlenih	140.814	124.356
Potraživanja od državnih organa i organizacija		
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak		
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	12.356	11.634
Potraživanja za naknade zarada koje se refunfiraju	1.053	421
<i>Svega</i>	154.223	136.411
UKUPNO:	154.223	136.411

Na poziciji potraživanja od zaposlenih u visini od 140.814 hiljada RSD je unapred isplaćena otpremnina free lancer radnicima a u skladu sa lokalnim propisima. Stanja ovog konta po kompanijama su sledeća:

EMIRATI	30.804
KATAR	92.906
OMAN	17.104
	140.814

33. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani:	<i>u 000 dinara</i>	
	2024.	2023.
Ostali kratkoročni finansijski plasmani		
b) Ostali kratkoročni finansijski plasmani	1.124.165	1.269.080
UKUPNO:	1.124.165	1.269.080

Ostali kratkoročni finansijski plasmani uključuju deponovana sredstva kod poslovnih banaka i nije moguće razročenje u svakom trenutku i iznose 1.124.165 hiljada dinara, po osnovu deponovanih sredstva kod poslovnih banaka, u Srbiji 65.000 hilj. RSD, po kamati od 5,15%, u kompaniji

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Energoprojekt Entel Qatar: 1.059.165 hiljada dinara, po kamati od 4,05% na godišnjem.

34. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	<i>u 000 dinara</i>	
	2024.	2023.
U dinarima:		
Tekući računi	10.992	9.837
Blagajna	361	528
<i>Svega</i>	11.353	10.365
U stranoj valuti:		
Devizni računi kod banaka u zemlji	8.489	22.915
Devizni računi u inostranstvu	651.232	467.261
Devizna blagajna	1.118	485
<i>Svega</i>	660.839	490.661
UKUPNO:	672.192	501.026

Gotovina i gotovinski ekvivalenti raspoređeni su u bankama sa dugoročnim kreditnim rejtingom S&P, kako sledi:

Iako su gotovina i gotovinski ekvivalenti takođe podložni zahtevima za obezvređenjem u skladu sa zahtevima MSFI 9, identifikovani gubitak zbog obezvređenja nije materijalno značajan.

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Matičnog Društva iskazana su sredstva:u poslovnim bankama u Srbiji (Raiffaisen bank, Eurodirektna banka, Mirabanka i Erste banka)

na deviznim računima (Doha banka, ADCB Bank Dubai i Abu Dhabi, Bank Oman i Ahli united bank na Bahreinu)

Stanje ovog konta po kompanijama je:

BAHREIN	10.297
EMIRATI	336.692
ENTEL	19.404

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

KATAR	127.912
OMAN	177.887
	672.192

35. AKTIVNA VREMENSKA RAZGANIČENJA

Struktura aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Unapred plaćeni troškovi:		
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi - matično i zavisna pravna lica - analitički	378	422
Unapred plaćene pretplate na stručne publikacije	192	-
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi zakupnine	11.103	10.043
Kratkoročne unapred plaćene premije osiguranja	6.857	9.044
Ostali unapred plaćeni troškovi	4.754	5.456
<i>Svega</i>	23.284	24.965
Potraživanja za nefakturisani prihod:		
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica - eksterno	921.123	546.485
<i>Svega</i>	921.123	546.485
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:	-	-
a) Razgraničeni porez na dodatu vrednost	434	562
<i>Svega</i>	434	562
UKUPNO:	944.841	572.012

Po kompanijama ovi troškovi su

BAHREIN	674
EMIRATI	696.753
ENTEL	101.882
KATAR	102.174
OMAN	43.358
	944.841

Unapred plaćeni troškovi zakupnine na ovom kontu su iskazani unapred plaćeni troškovi zakupnine. Oni se odnose na iznajmljivanje poslovnog prostora za kancelarije i stanove za naše radnike u našim kompanijama. Ugovori o zakupu su višegodišnji sa plaćanjem zakupa jednu godinu unapred i uglavnom se plaćaju na tromesečnom nivou. U kompaniji Katar i u Emiratima ima plaćanja za poslovni prostor, dok u Omanu nema zakupa poslovnog prostora.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	7.875
KATAR	3.228
	11.103

Unapred plaćene premije osiguranja na ovom kontu su iskazani unapred plaćeni troškovi osiguranja

BAHREIN	642
EMIRATI	1.214
ENTEL	140
KATAR	3.013
OMAN	1.848
	6.857

Ostali unapred plaćeni troškovi u visini od 4.754 se odnose na unapred plaćane školarine i unapred plaćene pretplate za časopise.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

BAHREIN	32
EMIRATI	30
ENTEL	2.149
KATAR	2.253
OMAN	290
	4.754

Potraživanja za nefakturisani prihod su prihodi koji su fakturisani u 2024. godini, a radovi su se odnose na 2024. godinu u skladu sa MSFI 15. Prihodi po kompanijama su sledeći:

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	687.412
ENTEL	99.049
KATAR	93.488
OMAN	41.174
	921.123

BILANS STANJA PASIVA

36. KAPITAL

OPIS	Osnovni kapital	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Neraspoređeni dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	173.223	24.008	375.496	3.561.102	4.133.829
Neto dobitak za godinu				326.166	326.166
Ostali sveobuhvatni rezultat:					0
Svega - ostali sveobuh.rezultat	0	0	0	0	0
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2023.	173.223	24.008	375.496	3.887.268	4.459.995
Korekcije		(49)	69.537	(127.194)	(57.706)
Raspodela dobiti		0		(236.597)	(236.597)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	173.223	23.959	445.033	3.523.477	4.165.692
Neto dobitak za godinu				201.541	201.541
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.				(33.373)	(33.373)
Svega - ostali sveobuh.rezultat				(33.373)	(33.373)
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2024.	173.223	23.959	445.033	3.691.645	4.333.860
Korekcije		0	0	189.570	189.570
Povećanje osnovnog kapitala	0	75	28.001		28.076
Raspodela dobiti		0		(236.597)	(236.597)
Stanje na dan 31. decembra 2024.	173.223	24.034	473.034	3.644.618	4.314.909

36.1 Osnovni kapital

Registrovani iznos osnovnog kapitala Matičnog Društva kod Agencije za privredne registre (broj registracije 8049/2005 od 30.03.2005 godine) iznosi 173.223 hiljada RSD.

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti ISIN RSEPEN41315, registrovano stanje vlasništva akcija ENERGOPROJEKT ENTEL AD na dan 31.12.2024. godine prikazano je u narednoj tabeli.

Struktura osnovnog kapitala	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Akcijski kapital :	173.223	173.223
a) Akcijski kapital matična, zavisna i ostala povezana pravna lica ENERGOPROJEKT HOLDING 100%	173.223	173.223
UKUPNO:	173.223	173.223

Akcijski kapital čini 422.495 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 173.223 hiljada RSD, odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 410,00 RSD.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog Matičnog Društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcije Društva su skinute sa Berze na osnovu rešenja o isključenju akcija sa Open Market, tržišni segment Open Market akcije broj 01/1- 5833/19, jer su sve akcije Izdavaoca otkupljene u postupku prinudnog otkupa akcija, kao i da je odluka u vezi povlačenja akcija Izdavaoca sa tržišta i prestanka svojstva javnog društva doneta glasovima akcionara koji su 100% učešća u kapitalu Izdavaoca stekli zajedničkim delovanjem u pomenutom postupku. Pravilima Berze je predviđeno da Berza isključuje hartije od vrednosti sa Open Market na zahtev Izdavaoca kome prestaje svojstvo javnog društva u skladu sa odredbom člana 70. i člana 122. stav 2. tačka 2. ZTK.

36.2 Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Zakonske rezerve	22.744	22.744
Statutarne i druge rezerve	1.290	1.215
UKUPNO:	24.034	23.959

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5% dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala, a nakon toga su formirane na osnovu opšteg akta Društva.

Druge rezerve su formirane u kompaniji Oman na osnovu domicilnih propisa.

36.3 Pozitivne revalorizacione rezerve i neralizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava i drugih rezultata

Struktura pozitivnih revalorizacionih rezervi i neralizovanih dobitaka po osnovu finansijskih sredstava i drugih rezultata	u 000 dinara	
	2024.	2023.
a) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt	329.898	332.541
b) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije ostalih nekretnina	0	0
<i>Svega</i>	329.898	332.541
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije postrojenja i opreme		
Ostale revalorizacione rezerve	110.995	110.988
<i>Svega</i>	110.995	110.988
Dobici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja	32.616	1.504
Gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja	-475	
<i>Svega</i>	32.141	1.504
UKUPNO:	473.034	445.033

Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja nastaju kao kursna razlika zbog primene različitih kurseva u kompanijama u bilansu uspeha (prosečni) i bilansu stanja (završni kurs) kao i kod izbivanja medjusobnih odnosa matičnog društva i zavisnih društava.

36.4 Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Neraspoređeni dobitak ranijih godina:		
a) Stanje na dan 01. januar	3.523.477	3.561.102
b) Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak	-33.373	-15.721
c) Ostale korekcije (MRS 12 i dr.)		-
d) kursne razlike	189.570	-111.473
Energoplast	0	0
e) Raspodela dobitka	-236.597	-236.597
<i>Svega</i>	3.443.077	3.197.311
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	201.541	326.166
UKUPNO:	3.644.618	3.523.477

37. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja	Troškovi u garantnom roku	Naknade i druge beneficije zaposlenih	UKUPNO
Stanje na dan 01. januara prethodne godine	313.505	311.621	625.126
Dodatna rezervisanja		64.621	64.621
Kursne razlike	- 6.780	- 15.391	- 22.171
Iskorišćeno u toku godine		- 93.768	- 93.768
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	- 83.972		- 83.972
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	222.753	267.083	489.836
Dodatna rezervisanja		57.579	57.579
Kursne razlike	11.555	16.227	27.782
Iskorišćeno u toku godine	- 99.395	- 62.465	- 161.860
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	-		-
Stanje na dan bilansa	134.913	278.424	413.337

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2024. godine.

U nastavku su date korišćene pretpostavke prilikom obračuna rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih na dan 31.12.2024. godine.

Korišćene pretpostavke prilikom obračuna na dan 31.12.2024	
Diskontna stopa	5,5%
Stopa rasta zarada u Republici Srbiji	12,0%
Stopa fluktuacije	16,0%

Aktuarski gubitak u društvu je nastao uglavnom zbog sveprisutnog povećanja prosečne zarade na nivou Republike Srbije i pada kamatnih stopa na tržištu

U nastavku su date korišćene pretpostavke prilikom obračuna rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih na dan 31.12.2023. godine.

Korišćene pretpostavke prilikom obračuna na dan 31.12.2023	
Diskontna stopa	6,1%
Stopa rasta zarada u Republici Srbiji	9,0%
Stopa fluktuacije	14,0%

U nastavku su prikazani iznosi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju ukoliko bi se korišćene aktuarske pretpostavke promenile +/- 1 procentni poen.

Aktuarske pretpostavke	Procenti	IZNOS U 000 RSD
Diskontna stopa		
povećanje	-2.8%	8.219
smanjenje	3.2%	8.727
Stopa rasta zarada na republickom nivou		
povećanje	2.9%	8.708
smanjenje	-2.7%	8.230
Stopa fluktuacije		
povećanje - iznos	-3.2%	8.185
smanjenje • iznos	3.7%	8.769

37.1 Dugoročna rezervisanja za troškove u garantnom roku

Rezervisanja za troškove u garantnom roku su ukalkulisana na osnovu najbolje procene rukovodstva i na osnovu prethodnog iskustva, i očekuje se da budu plativa u periodu manjem od 5 godina. Konačni iznos obaveze koja će se platiti može biti različit od one koja je rezervisana u zavisnosti od budućih razvoja događaja. Ova rezervisanja nisu diskontovana pošto uticaj diskontovanja nije materijalno značajan.

U toku 2024. godine došlo je do ukidanja tj. iskorišćenja rezervisanja u Srbiji u visini od 36.614 hilj RSD i u Kataru visini od 62.781 hilj RSD. Rezervisanja su bila za projekat spalionice smeća u Vinči.

38. DUGOROČNE OBAVEZE

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	157.269	149.295
UKUPNO	157.269	149.295

Ova pozicija se odnosi na primenu MSFI 16 i to na poziciju rentiranja poslovnog prostora u inostranstvu na duži period.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	57.448
KATAR	99.821
	157.269

39. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	u 000 dinara	
	2024.	2023.
DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	48.679	37.389
UKUPNO:	48.679	37.389

Dugoročna pasivna vremenska razgraničenja su u visini od 48.679 hiljada RSD obaveza za retenšn našeg podizvodjača za projekat Mega rezervoari u Qataru.

40. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Odložene poreske obaveze	58.896	64.303
UKUPNO:	58.896	64.303

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative, MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Matično društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Matično društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Matično društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Matičnog Društva (15%).

Na osnovu promena stanja odloženih poreskih sredstava i obaveza u 2024. godini, može se zaključiti da je u neto efektu došlo do smanjenja stanja odloženih poreskih obaveza u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 5.407 hiljada RSD.

41. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga koje dospevaju do jedne godine u inostranstvu	80.398	81.768
UKUPNO:	80.398	81.768

Ova pozicija se odnosi na primenu MSFI 16 i to na poziciju rentiranja poslovnog prostora u inostranstvu na duži period.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	18.106
KATAR	62.292
	80.398

42. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	54.581	60.908
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u inostranstvu	6.536	6.035
UKUPNO:	61.117	66.943

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	6.536
ENTEL	54.581
	61.117

Pregled primljenih avansa dat je u donjoj tabeli.

MILLENNIUM TEAM	54.581
DEWA	6.536

43. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Obaveze iz poslovanja	u 000 dinara	
	2024.	2023.
1. Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	5.641	1.162
3. Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	3.295	4.734
5. Dobavljači u zemlji	10.290	8.626
6. Dobavljači u inostranstvu	441.462	464.144
7. Ostale obaveze iz poslovanja	729	973
UKUPNO:	461.417	479.639

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu.

Rukovodstvo Matičnog Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

vrednost na dan bilansa stanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima data je u okviru Napomene 9.4.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	7.648
ENTEL	19.496
KATAR	421.600
OMAN	12.673
	461.417

44. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	246.722	253.906
b) Obaveze za dividende	5.458	6.213
d) Obaveze prema zaposlenima	2.033	7.241
e) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	60	60
f) Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	8	0
<i>Svega</i>	<i>254.281</i>	<i>267.420</i>
UKUPNO:	254.281	267.420

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi) za decembarsku zaradu, koja je u Matičnom društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	92.259
ENTEL	44.304
KATAR	109.828
OMAN	7.890
	254.281

Obaveze za neisplaćene dividende u visini od 5.458 hiljada RSD (razlog: akcionari nisu otvorili račune za svoje hartije od vrednosti). Iznos od 1.733 hiljada RSD se odnosi na neisplaćenu dividendu za 2017. godinu, dok je ostatak za sve ostale godine kada smo isplaćivali dividendu.

Rukovodstvo Matičnog Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

45. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Obaveze za porez na dodatu vrednost po osnovu razlike obračunatog poreza na dodatu vrednost i prethodnog poreza	29.734	37.025
Druge obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	1.986	7.151
UKUPNO:	31.720	44.176

46. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DOBITAK

Obaveze po osnovu poreza na dobitak	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Obaveze za poreza na dobit	22.813	20.087
UKUPNO:	22.813	20.087

47. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Kratkoročna pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Kratkoročni unapred naplaćeni prihodi - druga pravna lica	-	8.332
UKUPNO:	0	8.332

“Ostala pasivna vremenska razgraničenja se odnose na ugovorne obaveze koje se odnose na ugovore o projektovanju, konsaltingu i inženjeringu i predstavljaju saldo obaveza prema kupaca po navedenim ugovorima. Oni nastaju ako određena naplata po prekretnicama (milestone) prevazilazi do sada priznati prihod prema izlaznoj metodi. Osim navedenog nije bilo značajnih promena u obavezama po osnovu ugovora.”

48. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Matično društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12. 2024. godine.

49. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST GRUPE DOHA BANK

Zavisno pravno lice - kompanijama „Energoprojekt Entel” Doha, Katar ima pravo raspolaganja i plodouživanja na nepokretnosti, ukupne stambene površine 4.488 m², koje se nalaze na katastarskim parcelama broj 65582, 65583, 65584, 65585, 65586, 65587, 65588, 65589 i 65590 površine 10.736 m², u Dohi - Qatar, Zone 44, East Al Naija, Al Mumtaza Street Doha Katar, a koja je u knjižnom vlasništvu lokalnog fizičkog lica.

Knjižni vlasnik je stavio hipoteku na imovinu u Doha banku po ugovoru broj 52973 kao kolateral na ime dobijanja ponudbenih i garancija za dobro izvršenje posla u korist Energoprojekt Entel Doha.

- **Hipoteka na nekretnini – Poslovna zgrada Energoprojekt**, po osnovu bankarskih aranžmana sa:

- Erste Bank a.d. Novi Sad u iznosu od 27.000.000,00 EUR po osnovu Ugovora o višenamenskom okvirnom limitu br. OVLC003/20 sa svim pripadajućim Aneksima (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Urbanizam i arhitektura, Energoprojekt Industrija i Energoprojekt Hidroinženjering),

- OTP banka Srbija a.d. Novi Sad u iznosu od 3.218.000,00 EUR po osnovu Okvirnog ugovora o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisama o namerama br. OUG 2820/21 - sada OL2021/457 sa svim pripadajućim Aneksima (dužnik Energoprojekt Hidroinženjering, hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i solidarni dužnik: Energoprojekt Visokogradnja);

po osnovu čega je dana 10.03.2022. godine upisana izvršna vansudska hipoteka na poslovnoj zgradi Energoprojekt, u listu nepokretnosti broj 2652 KO Novi Beograd, u korist predmetnih poverilaca, na osnovu Založne izjave Energoprojekt Holding a.d.

50. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna Matičnog Društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Matično društvo je u svojim finansijskim

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Matičnog Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive data je u narednoj tabeli.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Data jemstva, garancije i druga prava	1.831.503	1.821.190
Ukupno	1.831.503	1.821.190

Iznos od 1.831.503 hiljada RSD je iznos za date ponudbene garancije i za garancije za dobro izvršenje posla u kompanijama ENTELA u Kataru, Omanu, Emiratima i Srbiji.

Od toga po kompanijama iznosi su sledeći:

EMIRATI	465.788
ENTEL	320.673
KATAR	1.025.676
OMAN	19.367
	1.831.503

51. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **poveznih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

<i>Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	2024	2023
Potraživanja:		
Matična i zavisna pravna lica		
EP HOLDING	449	1.078
Ostala povezana pravna lica		
EP VISOKOGRADNJA	-	-
EP HIDROINŽENJERING	5	1.881
EP NISKOGRADNJA	-	-
ENERGOPLAST	13.227	27.623
Svega	13.681	30.582
UKUPNO POTRAŽIVANJA	13.681	30.582
Obaveze:		
Matična i zavisna pravna lica		
· EP HOLDING	5.641	1.162
Ostala povezana pravna lica		
· EP INDUSTRIJA	901	1.234
· EP HIDROINŽENJERING	2.394	7.504
Svega	8.936	9.900
UKUPNO OBAVEZE	8.936	9.900

<i>Prihodi od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	2024	2023
Prihodi:		
Matična i zavisna pravna lica		
· EP HOLDING	232	223
Finansijski prihodi		

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Ostala poveza pravna lica		
· OSTALI		
· EP INDUSTRIJA	725	1.134
· EP HIDROINŽENJERING	499	675
· EP NISKOGRADNJA	0	117
· EP VISOKOGRADNJA	140	292
Svega prihodi	1.596	2.441
Rashodi od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	2024	2023
Rashodi:		
Matična i zavisna pravna lica		
· EP HOLDING	55.765	47.685
Ostala poveza pravna lica		
· EP INDUSTRIJA	4.296	5.588
· EP VISOKOGRADNJA	525	678
· EP HIDROINŽENJERING	10.327	16.411
Svega rashodi	70.913	70.362

52. SUDSKI SPOROVI

Izveštaj o sudskim sporovima Energoprojekt Entel a.d. na dan 31. 12. 2024. godine

Red. broj	Tužilac	Pravni zastupnik	Početak spora (godina)	Tuženi	Osnov spora	Vrednost spora	Nadležni sud	Očekivani termin okončanja spora	Prognoza ishoda spora
	P D	Advokat	2016.	EP Entel a.d., kao drugotuženi od ukupno četvoro tuženih	Naknada štete - povreda na radu	1.300.000,00 RSD	Osnovni sud, Požarevac	Neizvesno	Neizvesno; postupak u prekidu Prvostepeni postupak
3.	Advokat Lj G	Advokat	2024.	Ep Entel a.d. Beograd	dug	240.000,00 RSD	Treći osnovni sud u Beogradu	Neizvesno.	Prvostepeni postupak
4.	M M, Activist Activeast ltd.	Advokat	2017.	Montinvest properties d.o.o., Napred razvoj a.d., D B, EP Holding a.d. EP Entel a.d.	Prinudni otkup akcija EP Entel	176.744.730,15 RSD	Privredni sud, Beograd		
5.	S K i dr.	Advokat	2020.	EP Entel a.d	Naknada štete	66.488.842,92 dinara	Privredni sud, Beograd		

53. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

54. STALNOST POSLOVANJA

Prilikom priprema finansijskih izveštaja, rukovodstvo je procenilo da je Društvo sposobno da nastavi da posluje na neodređeni vremenski period, saglasno sa načelom stalnosti.

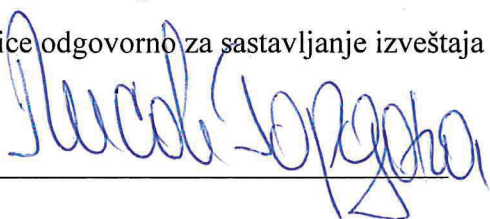
Finansijski izveštaji su uradjeni u skladu sa načelom stalnosti.

Obzirom da je poslovanje Društva u prošlosti zadnjih 20 godina bilo profitabilno, a finansijska sredstva lako dostupna, može se zaključiti da je Društvo, i bez detaljnije analize, opravdano izvršiti računovodstveno obuhvatanje na osnovu načela stalnosti.

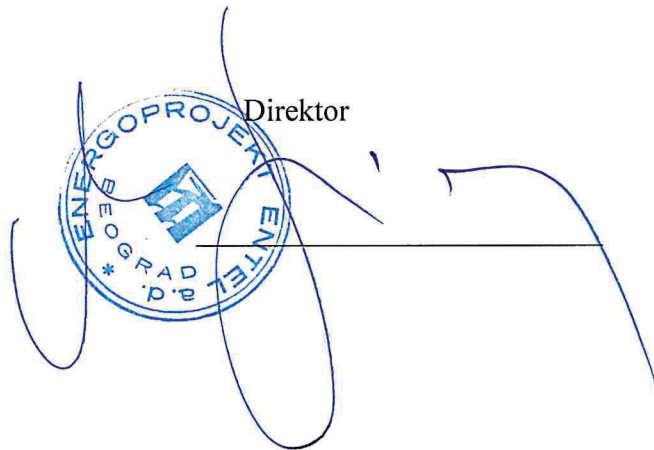
U Beogradu,

23.03.2025. godine

Lice odgovorno za sastavljanje izveštaja

Direktor

Godišnji izveštaj o poslovanju za Energoprojekt Entela a.d. za 2024. godinu

Beograd, april 2025. godine

Energoprojekt Entel a.d. iz Beograda, MB: 07470975 objavljuje:

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2024. GODINU ZA KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE
IZVEŠTAJE**

S A D R Ž A J

- I. GODIŠNJI IZVEŠTAJ SA IZVEŠTAJEM REVIZORA**
 - 1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ENERGOPROJEKT ENTEL A.D. ZA 2024. GODINU**
(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički izveštaj, Napomene uz finansijske izveštaje)
 - 2. Izveštaj nezavisnog revizora za 2024. godinu u celini**
- II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA**
- III. PODACI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA**
- IV. IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA**
- V. NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ**
- VI. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA**
- VII. ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA**
- VIII. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA**

**I 1. GODIŠNJI KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
ENERGOPROJEKT ENTEL A.D. ZA 2024. Bilans stanja, Bilans
uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o tokovima gotovine,
Izveštaj o promenama na kapitalu, Napomene uz konsolidovane
finansijske izveštaje**

I.2. IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA ZA 2024. GODINU

II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

- Opšti podaci;
 - Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture;
 - Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje kao i informacije o kadrovskim pitanjima;
 - Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo;
 - Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
 - Značajniji poslovi sa povezanim licima;
 - Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja;
 - Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
 - Postojanje ogranaka;
 - Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;
 - Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;
 - Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja.
-

Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Entel a.d.
Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj: 07470975
PIB: 100389086

Veb sajt i e-mail adresa www.ep-entel.com; office@ep-entel.com

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8049 od 29.3.2005. godine

Delatnost (šifra i opis): 7112 osnovna delatnost Društva je INŽENJERSKE DELATNOSTI I TEHNIČKO SAVETOVANJE

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2024. godini): 158/(375)

Energoprojekt Holding ad je vlasnik 100%

Vrednost osnovnog kapitala (000 RSD): Osnovni akcijski kapital 173.223 RSD
Broj izdatih akcija - obične: 422.495 običnih akcija, nominalna vrednost akcije je 410 RSD.
ISIN broj: RSEPENE41315
CIF kod: ESVUFR

Akcije Društva su skinute sa Berze na osnovu rešenja o isključenju akcija sa Open Market, tržišni segment Open Market akcije broj 01/1- 5833/19, jer su sve akcije Izdavaoca otkupljene u postupku prinudnog otkupa akcija, kao i da je odluka u vezi povlačenja akcija Izdavaoca sa tržišta i prestanka svojstva javnog društva doneta glasovima akcionara koji su 100% učešća u kapitalu Izdavaoca stekli zajedničkim delovanjem u pomenutom postupku. Kako je Pravilima Berze predviđeno da Berza isključuje hartije od vrednosti sa Open Market na zahtev Izdavaoca kome prestaje svojstvo javnog društva u skladu sa odredbom člana 70. i člana 122. stav 2. tačka 2. ZTK

Poslovno ime, sedište i poslovna adresa revizorske kuće:

RSM Serbia d.o.o. Beograd
Bul. Mihajla Pupina 10 b/I, 11070 Novi Beograd, Srbija

Podaci o Upravi društva

Članovi Odbora direktora Energoprojekt Entel (sadašnje stanje)

Mladen Simović	Izvršni direktor
Milan Mamula	Predsednik Odbora direktora neizvršni direktor
Dobroslav Bojović	Neizvršni direktor

Članovi Nadzornog odbora (na dan 31.12.2024.):

1. Prof. dr Miodrag Zečević, diplomirani inženjer elektrotehnike, predsednik
2. Dragan Ugrčić, diplomirani ekonomista, član
3. Prof Dr Ismail Musabegović, član
4. Nada Bojović, diplomirani inženjer organizacije rada, nezavisni član

Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Energoprojekt Entel a.d, Beograd sačinjava matično akcionarsko društvo - Energoprojekt Entel a.d., Beograd i 3 zavisna društava . Izvorna delatnost preduzeća, projektovanje termoelektričnih objekata, zastupljena je u radu Energoprojekta od njegovog osnivanja 1951. godine. Tokom godina svog razvoja preduzeće je (od 1990. godine ENTEL) kompletiralo i širilo svoju uslugu tako da danas pokriva pružanje usluga projektovanja i konsaltinga u oblastima vezanim za energetiku, vodu, telekomunikacije i zaštitu životne sredine, kao i upravljane realizacijom projekata u ovim oblastima.

Paralelno sa radom na termoelektričnim objektima, razvijena je i delatnost na projektovanju i konsaltingu prilikom gradnje razvodnih postrojenja, trafostanica i dalekovoda, prvo u zemlji, a u poslednjih dvadeset godina uspešno realizuje projekte u Nigeriji, Kataru, Omanu, UAE i Jordanu. ENTEL je učestvovao u realizaciji projekata termoelektričnih objekata sa konvencionalnim, novim i obnovljivim izvorima energije, upravljanjem složenim energetske sistemima i odgovarajućom ekološkom zaštitom, tretirajući sve izvore zagađenja vazduha, tla i vode iz energetske sistema. Poslednjih nekoliko godina ENTEL je imao i nekoliko projekata na obnovljivim izvorima električne energije (solarne i vetroelektrane).

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine društva detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz finansijske izveštaje za 2024. godinu Energoprojekt Entela a.d." (u okviru poglavlja 1. Godišnjeg izveštaja). U nastavku su prikazani samo neki od relevantnih parametara poslovanja, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Energoprojekt Entela a.d. konsolidovano u 2024. godini bila je sledeća:

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Poslovni prihodi	3.435.339	3.794.044
Poslovni rashodi	3.264.325	3.590.264
Poslovni rezultat	171.014	203.780
Finansijski prihodi	99.172	114.598
Finansijski rashodi	15.989	18.335
Finansijski rezultat	83.183	96.263
Ostali prihodi	50.302	112.582
Ostali rashodi	76.293	65.943
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	(25.991)	46.639
UKUPNI PRIHODI	3.584.813	4.021.224
UKUPNI RASHODI	3.356.607	3.674.542
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	228.206	346.682

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Energoprojekt Entela a.d. iz pojedinačnog finansijskog obračuna u 2024. godini bila je sledeća:

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23
Poslovni prihodi	753.365	813.481
Poslovni rashodi	749.544	766.773
Poslovni rezultat	3.821	46.708
Finansijski prihodi	362.550	270.665
Finansijski rashodi	1.473	3.019
Finansijski rezultat	361.077	267.646
Ostali prihodi	10	2.141
Ostali rashodi	5.063	4.035
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	(5.053)	(1.894)
UKUPNI PRIHODI	1.115.925	1.086.287
UKUPNI RASHODI	756.080	773.827
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	359.845	312.460

Neto dobitak po akciji konsolidovani

Pokazatelj	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23.
Neto dobitak	201.541	326.166
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	477	772

Neto dobitak po akciji iz pojedinačnog finansijskog obračuna u 2024

Pokazatelj	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.24.	01.01.-31.12.23
Neto dobitak	333.180	291.944
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	788	691

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Konsolidovani podaci

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2024.	2023.
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	3,98 : 1	3,70 : 1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	2,92 : 1	3,68 : 1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,74 : 1	0,52 : 1
Neto obrtna sredstva u hiljadama dinara)		2.715.953	2.612.531

Podaci iz pojedinačnog finansijskog obračuna u 2024

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	31.12.2024.	31.12.2023.
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	4,43 : 1	2,81 : 1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	3,69 : 1	2,43 : 1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,55 : 1	1,15 : 1
Neto obrtna sredstva		523.075	446.972

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Matičnog Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent rentabilnosti je stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital, koja pokazuje koliko Matično društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Konsolidovani podaci

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Neto dobitak/gubitak	201.541	326.166
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	4.165.692	4.133.829
Kapital na kraju godine	4.314.909	4.165.692
Svega - prosečan kapital	4.240.301	4.149.761
Stopa prinosa na sopstveni kapital	4,75%	7,86%

Podaci iz pojedinačnog finansijskog obračuna u 2024

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	31.12.2024.	31.12.2023.
Neto dobitak/gubitak	333.180	291.944
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	1.012.080	870.423
Kapital na kraju godine	1.104.522	1.012.080
Svega - prosečan kapital	1.058.301	941.252
Stopa prinosa na sopstveni kapital	31,48%	31,02%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Matičnog Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Konsolidovani podaci

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2024.	2023.
Obaveze	1.589.928	1.709.188
Ukupna sredstva	5.904.836	5.874.880
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,27 : 1	0,29 : 1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	4.314.909	4.165.692
Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze	678.181	740.823
Svega - dugoročna sredstva	4.993.090	4.906.515
Ukupna sredstva	5.904.836	5.874.880
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,85 : 1	0,84 : 1

Podaci iz pojedinačnog finansijskog obračuna u 2024

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze	1.610.878	2.051.243
Ukupna sredstva	5.874.880	6.185.072
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,27 : 1	0,33 : 1

<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	4.165.692	4.133.829
Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze	688.817	928.752
Svega - dugoročna sredstva	4.854.509	5.062.581
Ukupna sredstva	5.874.880	6.185.072
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,83 : 1	0,82 : 1

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	31.12.2024.	31.12.2023.
Obaveze	152.343	175.541
Ukupna sredstva	1.318.827	1.285.643
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,12 : 1	0,14 : 1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	1.104.522	1.012.080
Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze	8.459	42.889
Svega - dugoročna sredstva	1.112.981	1.054.969
Ukupna sredstva	1.318.827	1.285.643
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,84 : 1	0,82 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Matičnog Društva pokriven kapitalom Matičnog Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Matičnog Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Matičnog Društva i dodatog gubitka iznad visine kapitala); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Konsolidovani podaci

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	2024.	2023.
<i>Neto zaduženost</i>		
Obaveze	1.589.928	1.709.188
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	672.192	501.026
Svega - Neto zaduženost	917.736	1.208.162
Kapital	4.314.909	4.165.692
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 4,70	1 : 3,45

Podaci iz pojedinačnog finansijskog obračuna u 2024

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	31.12.2024.	31.12.2023.
<i>Neto zaduženost</i>		
Obaveze	152.343	175.541
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	84.404	254.867
Svega - Neto zaduženost	67.939	- 79.326
Kapital	1.104.522	1.012.080
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 16,26	- 1 : 12,76

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Očekivani razvoj društva u narednom periodu realizovaće se u skladu sa usvojenim strateškim dokumentima društva.

1. USLOVI POSLOVANJA

1.1. Uslovi poslovanja u zemlji

Povoljne okolnosti koje su uticale na poslovanje ENTEL-a u zemlji u izveštajnom periodu 2024. godine su sledeće:

- Nastavak učešća na najznačajnim kapitalnim projektima u oblasti energetike koji se u ovom trenutku realizuju u zemlji:
 - izgradnja novog termoenergetskog bloka na ugalj TE „Kostolac B3“,
 - izgradnja postrojenja za energetske valorizaciju komunalnog otpada u Vinči,
 - izgradnja postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova na TE „Nikola Tesla A“,
 - izgradnja toplovoda Obrenovac – Novi Beograd,
 - konsultantske usluge na izgradnji VE „Čibuk 2“.

Radi se o značajnim projektima za naručioce, kao i za ENTEL. Treba napomenuti da se na svim navedenim projektima značajno kasni u odnosu na planirane rokove, s tim što su aktivnosti na izgradnji TE „Kostolac B3“ i postrojenju za odsumporavanje dimnih gasova na TE „Nikola Tesla A“ skoro završene, ali još ima radova na otklanjanju nedostataka u garantnom roku. Postrojenje u Vinči je u potpunosti završeno, a ENTEL-ovo angažovanje se odnosi na „permiting“ usluge. Kod projekata koji su bazirani na fiksnim ugovornim cenama, kašnjenje izaziva lošije poslovne efekte od planiranih.

- Izrada tehničke dokumentacije za izgradnju toplovoda Obrenovac – Beograd se nastavlja, mada vrlo usporeno. Radi se o referentnom, dugo planiranom projektu, kakvi se retko realizuju u svetu. Problem predstavlja niz teško rešivih problema koji vuku svoje korene iz katastrofalno urađene prethodne dokumentacije i nekompetentnosti velikog broja učesnika u celom postupku izrade dokumentacije. S obzirom na usporeno odvijanje projekta finansijski efekti rada na njemu nisu u skladu sa vremenom angažovanja stručnjaka ENTEL-a.

- Učešće u realizaciji projekata izgradnje vetroelektrana: „Kostolac“, „Samoš 1“ i „Samoš 2“, VE „Čibuk 2“ predstavlja kontinuitet rada na postrojenjima za proizvodnju obnovljive energije velike investicione vrednosti, koji je nastavljen i u trećem kvartalu 2024. godine. Navedene usluge stvorile su pretpostavku da se ENTEL-u nude i druge mogućnosti sem izrade projektne dokumentacije (FE, SN).
- ENTEL je, u konzorcijumu sa nekoliko značajnih kompanija iz Evrope (SAFAGE, EGIS, Planet) i EPHI ugovorio projekat velikog potencijala na projektu Western Balkans Investment Framework (WBIF) – Infrastructure Project Facility – Technical Assistance 12 (IPF 12), Infrastructures: Energy, Environment, Social, Transport and Digital Economy. Očekuje se da ovaj ugovor u budućnosti omogući kompaniji rad na značajnim projektima. Preuzet je jedan od projekata pod nazivom 400 kV Interconnection OHL Brezna – Crkvičko Polje – Sarajevo: Feasibility Study, ESIA, čija je realizacija započeta.
- Ugovaranje okvirnog sporazuma sa Elektrodistribucijom Srbije d.o.o. ima potencijal realizacije značajnih usluga u ovoj oblasti.
- EPS ima značajne ambicije za ulaganje u obnovljive izvore energije. Uloga ENTEL-a u njihovoj realizaciji u izvesnoj meri zavisiće i od uloga EPS-a u finansiranju tih projekata. ENTEL ima značajan okvirni ugovor sa EPS-om za razvoj projekata OIE, koji još uvek nije dao značajnije rezultate, zbog usporenog donošenja odluka od strane EPS-a, usled uspostavljanja nove organizacione strukture u EPS-u, pa i drugačijeg načina donošenja odluka za nove investicione poduhvate.
- Očekuje se da će najavljeno povećanje potrebe za znatno većom potrošnjom električne energije, u dogledno vreme proizvesti svest da se moraju graditi novi kapaciteti za proizvodnju električne energije, može u dogledno vreme lansirati nove projekte, kako za potrebe EPS-a, tako i kod drugih investitora.
- Promena Zakona o javnim nabavkama, čije osnovne pretpostavke za usluge koje ENTEL nudi su bile izbor ponuđača po kriterijum najniže cene, izmenjen je u smislu davanja značaja i kvalitetu ponuđača. ENTEL ne očekuje značajne efekte ovih izmena Zakona o JN, s obzirom da se JN za većinu poslova i dalje dostavlja samo jedna ponuda.

Nepovoljne okolnosti koje utiču na poslovanje ENTEL-a odnose se na sledeće:

- Geopolitička nestabilnost u Evropi, nastala kao posledica vojnih sukoba u Ukrajini, zatim na Bliskom istoku, dovela je do energetske krize širih razmera. Neizvesnost snabdevanja gasom za neko vreme će odložiti izgradnju nekoliko planiranih gasnih postrojenja, koji se vide kao ogromna šansa za nastavak aktivnosti za koju se stekla ekspertiza u vršenju složene usluge na TE „Kostolac B3“ (FE i SN).
- Prisutan je i značajan porast troškova izvršenja već ugovorenih usluga porastom troškova radne snage, goriva i prevoznih sredstava, pri zadržavanju cene usluga.
- Značajan broj ugovora koje ENTEL trenutno realizuje je višegodišnjeg karaktera, sa cenama delom i iz perioda 2016-2018, koje su sada uveliko ispod tržišnih, zbog uticaja već značajne inflacije u tom periodu. Ovaj efekat, uz porast cena resursa za izvršenje ugovorenih usluga, znatno utiče na efikasnost poslovanja. ENTEL izvršenje ovih usluga preugovara, što nosi rizik izlaganja poslova javnim nabavkama sa konkurencijom koja, zahvaljujući drugačijem načinu poslovanja i sa daleko nekvalitetnijom stručnom snagom, ove usluge može ponuditi i jeftinije, uz istovremenu opterećenost prethodno pozicioniranim cenama.
- Sporo odvijanje važnog projekta izgradnje toplovoda Obrenovac – Novi Beograd predstavlja ozbiljan problem u stalnoj raspoloživosti za rad na ovom projektu, ali i

neadekvatnim rezultatom i progresom aktivnosti, koji su preduslov za naplatu usluge.

- Reorganizacija EPS-a jako drugo traje, što usporava donošenje važnih odluka o realizaciji nekoliko projekata koje ENTEL smatra svojim visokim interesom.
- Situacija sa smanjenom proizvodnjom iz objekata EPS-a, odnosno velikim uvozom električne energije, u značajnoj meri kvari stabilizovano poslovanje koje je postojalo početkom godine. Ovakav obim uvoza kvari poslovne rezultate EPS-a i smanjuje potencijal ulaska u neke planirane projekte.
- Ugovoreni iznos za projekte izvora obnovljive energije sa EPS-om, koji je stvarao veliki potencijal angažovanja ENTEL-a, u međuvremenu je usmeren, na zahtev MRE na finansiranje izrade prostornih planova za izgradnju 1 GW solarnih elektrana, što će ostaviti mali prostor za realizaciju usluga na koje je ENTEL računao u okviru ugovorenog budžeta.
- Kao što je najavljeno u godišnjem planu poslovanja ENTEL-a, fokus privrede su trenutno usluge u oblasti građevine (stanogradnja, EXPO 2027, gradnja puteva), bez obzira što je najavljena znatna izgradnja energetskih objekata, u cilju praćenja očekivanog znatnog porasta potrošnje električne energije. Čini se da će fokus na oblasti građevinskih projekata ostati aktuelan do 2027. godine, što će ostaviti posledice na projekte u oblasti energetike. Takođe se sagledava da će, zbog angažovanja finansijskog potencijala EPS-a na projektima selektovanim od strane države i prema cenama na koje EPS nije uticao (npr. 1GW solnih elektrana), smanjiti njihov potencijal investiranja u projekte od interesa za ENTEL, a način realizacije potrebnih projekata usmeriti ka developerima, koji će stvoriti novi ambijent za pribavljanje usluga za koje je ENTEL zainteresovan.
- Smanjeni obim zajedničkog rada Beograda i ino kompanija na projektima, pre svega zbog strukture ugovorenih poslova u inostranstvu, dovodi u pitanje kontinuitet dobre prakse i optimizacije stručnog potencijala bez obzira na njihovo mesto rada.
- Ozbiljan problem postaje pretnja odliva kadrova usled činjenice da konkurencija našim zaposlenima daje ponude sa znatno višim zaradama nego što su u ENTEL-u i sa drugim beneficijama, poput upotrebe automobila, privatnog zdravstvenog osiguranja, mogućnost rada od kuće po potrebi i slično. Nakon stabilizacije odliva kadrova tokom 2023. godine, od početka 2024. godine je došlo do odliva nekoliko značajnih kadrova za poslovanje kompanije. Briga i obezbeđenje kadrova postali su neuobičajeno važan i skup zadatak za kompaniju, koji zahteva permanentno bavljenje. Često su ponude konkurencije trajno neodržive, ali su atraktivne i njima zaposleni teško odolevaju.

Za deo usluge koju ENTEL pruža, a koja se odnosi na projektovanje, od velikog značaja je permanentni sastav i uigranost tima, sa jasno definisanim ulogama u njemu, što se povećanjem fluktuacije kadrova dovodi u pitanje.

Aktiviranje nekoliko projekata (npr. EXPO 2027, putna infrastruktura, metro u Beogradu) po svojoj atraktivnosti i finansijskoj ponudi, kao i formiranje jakih punktova nekoliko stranih kompanija u Beogradu, usmerile su interesovanje kadrova za ovim projektima, odnosno kompanijama koje ih realizuju.

ENTEL među kadrovima ima i pojedinaca koji su jedinstveni na tržištu i čije će mesto rada usmeravati i poslove ka takvim kompanijama, što zahteva njihov poseban tretman.

Pokušaj da se u nekoj meri izađe u susret očekivanjima zaposlenih po pitanju zarada, nije bio dovoljan da se spreči odliv zaposlenih.

ENTEL je, u nastojanju da zadrži ključne kadrove, i u 2024. godini nastavio sa ulaganjima u kulturne, sportske i druge aktivnosti usmerene na zadovoljstvo zaposlenih (osmomartovsko putovanje, nagrade deci sa odličnim uspehom u školi). Nastavljeno je

sa praksom da se na mesečnom nivou u formatu video vesti informišu svi zaposleni o ključnim novim projektima, različitim aktivnostima, kao i poslovnoj politici i rezultatima, kako u zemlji tako i u inostranstvu. To je jedinstven način informisanja koji imaju samo najprestižnije zapadne kompanije.

Pored toga, u ovoj godini radi se dalje na poboljšavanju radnih uslova u poslovnom prostoru (obezbeđeni su klima uređaji u svim kancelarijama gde je postojao problem zbog nestabilnog sistema centralne klimatizacije, pojačana je higijena radnog prostora koji pripada zajedničkim površinama u zgradi, ali direktno povezani sa ENTEL-ovim prostorijama), a po prvi put je uvedeno i dodatno zdravstveno osiguranje kroz "Paket zdravlja" koji omogućava zaposlenima da u toku cele godini budu pokriveni zdravstvenom zaštitom, kako lekara opšte prakse, tako i svih specijalista.

Značajan broj komentara zaposlenih odnosi se i na zahtev za povećanom mogućnošću rada od kuće, što će biti predmet analize u bliskom narednom period. Ovakav način je vrlo prisutan u konkurentskim kompanijama, koje istovremeno ne angažuju potreban poslovni prostor i nemaju prateće troškove. Naravno da takav rad nosi i posledice lošijih tehničkih rešenja, sporijeg razvoja kadrova, ali se trenutno smatra atraktivnim.

- Neizvesnost kadrovskog potencijala kompanije unosi nestabilnost u održavanje licenci za obavljanje delatnosti, što će usmeriti ka novom rešenju održavanja licenci koje neće zavisiti od trenutno zaposlenih kadrova.

Navedeno predstavlja izrazit problem za održanje poslovanja, posebno na nivou po kom je ENTEL prepoznat na tržištu.

- Zbog angažovanosti na kapitalnim projektima u Srbiji, zadovoljstvom prihodima koje zaposleni trenutno mogu ostvariti na domaćem tržištu, smanjena je mogućnost učešća na projektima u ENTEL-ovim kompanijama u inostranstvu, gde je znatno pala cena usluga, kao i na projektima u okruženju.

1.2. Uslovi poslovanja u inostranstvu

Poslovanje u inostranstvu se nastavlja na našim tradicionalnim tržištima:

- u regionu Katar (koji obuhvata ino-entitete u Kataru, Abu Dabiju, Dubaiju, Bahreinu, Bangladešu i u Saudijskoj Arabiji) i
- u Omanu.

U uslovima poslovanja na Bliskom Istoku, novi poslovi se ugovaraju sa nižim jediničnim cenama u odnosu na one od pre par godina. Određeni poslovi ugovoreni po povoljnijim jediničnim cenama u prethodnom periodu i dalje se realizuju i imaju uticaja na rezultat poslovanja tekućeg perioda, a kako bi se, uprkos padu jediničnih cena, zadržao nivo prihoda i profita, sve više se teži povećanju obima poslova. Otuda i veoma intenzivna marketinška aktivnost u svim ino-entitetima na Bliskom istoku, sa stalnim praćenjem poslovnih mogućnosti u zemljama u okruženju.

KATAR

Katar je uveo program In-Country Value (ICV) kao stratešku inicijativu za jačanje lokalne ekonomije i promovisanje održivog razvoja. ICV program ima za cilj da maksimizira ekonomsku vrednost zadržanu u zemlji fokusirajući se na lokalne nabavke, obuku radne snage i ulaganja u osnovna sredstva. Koristeći godišnji finansijski izveštaj, a na osnovu

ukupnog prihoda i lokalnih troškova, kao i ulaganja, određuje se godišnji ICV koeficijent svake kompanije.

ICV kriterijumi su integrisani u sve državne tenderske procese, posebno u energetskom sektoru. ICV koeficijent ima važnu (čak i preterano važnu) ulogu tokom komercijalne evaluacije i dodele ugovora. Dakle, bitno je imati što veći ICV koeficijent da bi se obezbedila što veća konkurentnost na državnim tenderima.

S obzirom na delatnost naše kompanije, najveći udeo u određivanju ICV koeficijenta su zarade zaposlenih. Imajući u vidu da plaćanje renti za stanovanje direktno stanodavcu, ne utiče na obračun ICV-ja, doneta je odluka da se iznos za rente priključi uz isplate zarada zaposlenih na mesečnom nivou. Ugovori za rentiranje će biti između zaposlenih i stanodavaca. Ovo će direktno povećati ICV koeficijent kompanije, a praktično je došlo samo do prekomponovanja troškova koji su u ukupnom iznosu ostali isti.

Razmatramo i druge slične akcije u cilju povećanja ICV koeficijenta, čiji elementi se vide iz sledeće formule:

Povoljne okolnosti poslovanja u Kataru u ovom izveštajnom period su sledeće:

- Vrednost preostalog posla na značajnim ranije ugovorenim projektima obezbeđuje stabilnost poslovanja još neko vreme;
- Dobra kadrovska struktura;
- Novi kapitalni projekti u Kataru, vezano za povećanje proizvodnje gasa (NFE i NFS);
- Povoljna cena nafte i gasa na svetskom tržištu;
- Odložena je primena PDV-a.

Nepovoljne okolnosti:

- Smanjenje budžeta u oblastima delatnosti od interesa za ENTEL i drastične mere štednje koje se primenjuju kroz državne projekte;
- Za izvršavanje usluga se biraju kompanije sa nižim kvalitetom angažovanih stručnjaka, samim tim i nižom cenom, što ne odgovara kvalitetu teško očuvane kadrovske strukture kojom ENTEL raspolaže, odnosno njihovoj ceni;
- Tržište je poremećeno trenutnom globalnom krizom.

DUBAI

Povoljne okolnosti:

- Zahvaljujući izuzetno dobrom ugovaranju u prethodnom periodu, i u 2024. je imao dovoljno posla za realizaciju;
 - Tokom 2024. je ugovoreno više značajnih poslova, što održava dobru zaposlenost kompanije i stvara pretpostavku za dobre rezultate i tokom 2025. godine;
 - Povećava se broj izdatih tendera za nuđenje, u prvom redu od Developer-a, što se nastavlja i u ovom izveštajnom periodu.
-
- Naši najveći klijenti, DEWA i EWA (FEWA), u zadnje 3 godine nisu objavili značajnije tendere iz našeg domena delovanja;
 - Kod nekih klijenata prisutan je problem izuzetno otežane naplate, sa kašnjenjem plaćanja i do godinu dana, što značajno utiče na poslovanje;
 - Spora i komplikovana procedura u vezi finalizacije kompezacija za obavljene dodatne usluge na završenim projektima;
 - Pooštreni su uslovi izdavanja odobrenja i licenci za inženjere koji se angažuju pri nadzoru na izvođenju objekata. Sa druge strane, postavljaju se zahtevi za povećanim nadzorom od strane konsultanata. To iziskuje povećano angažovanje na pronalaženju i selekciji kadrova za realizaciju projekata;
 - Proces emiratizacije ima uticaja na poslovanje po više osnova.

ABU DABI

Povoljne okolnosti:

- Obim postojećih ugovora omogućava kontinuitet poslovanja;
- Aktivnost je diversifikovana na ugovore u sektorima elektroprenosa, elektrodistribucije i proizvodnje nafte i gasa i prenosa vode;
- Povećan je broj tendera u ovoj budžetskoj godini, a nekoliko velikih ponuda je u procesu;
- Popunjeni su investicioni budžeti tokom skoka cena nafte;
- Mogućnost rada na daljinu i dalje ostaje.

Nepovoljne okolnosti:

- Niske cene usluga i inflatorno povećani troškovi;
- Proceduralne restrikcije kod glavnih klijenata i teška odobrenja ljudstva smanjuju planiranu realizaciju;
- Spora mobilizacija u nadzoru i otvaranje novih gradilišta zbog problema u nabavci opreme, transportu i mobilizaciji izvođača obaraju očekivane prihode iz postojećih ugovora;
- Netransparentno dodeljivanje projekta, primat procenta Emiratizacije;
- Još uvek visoke kamatne stope i troškovi finansiranja garancija;
- Represivne administrativne mere oko zapošljavanja emiratskih radnika i isplata zarada;
- Uvođenje poreza na korporativni profit od 9%;
- Valutni rizik zbog povezivanja UAE sa BRICS-om;
- Bezbednosni rizici (pomorski transport robe i sukobi sa Iranom);

- Minimalan preostali broj ENTEL-ovih radnika, potreba za podmlađivanjem kadra.

OMAN

Povoljne okolnosti:

- Potpisivanjem velikih ugovora sa našim najvećim klijentima u prethodnom periodu (OETC i OWWSC), kompanija je uspjela da obezbedi opstanak na tržištu;
- Bolja naplata potraživanja;
- Dobra reputacija kod klijenata;
- Najavljivanje novih investicija, naročito iz oblasti električne energije.

Nepovoljne okolnosti:

- Cena konsultantskih usluga u odnosu na ukupnu cenu projekata je niska, što je dovelo i do povlačenja nekih zapadnih konsultantskih kompanija sa ovog tržišta, ali i pojave afričkih, kao i lokalnih kompanija koje rade sa niskim cenama;
- Insistiranje na „omanizaciji“ (zapošljavanje omanskog stanovništva) i sve većem angažovanju na menadžerskim pozicijama;
- Usled smanjenog obima posla u periodu između završetka starih i početka novih projekata, kompanija je bila primorana da otpusti jedan broj zaposlenih, pri čemu je težište stavljeno na zadržavanje najkvalitetnijih kadrova i na smanjenju broja Omanaca koji rade u upravnoj zgradi;
- Nepovoljni uslovi za učešće na “vodenim” projektima.

BANGLADEŠ

Ino-kompanija u Kataru izvršila je prvi ugovor iz oblasti prenosa električne energije na teritoriji Bangladeša, koji predstavlja novo tržište na kojem ENTEL nastupa, pa je očekivano da rezultat bude mali. Ugovor je u potpunosti uspešno završeni i sve naplate po njemu su realizovane.

SAUDIJSKA ARABIJA

U cilju nastupa na tržištu visokog potencijala, i posle duge procedure, ENTEL je 2.5.2024. godine je registrovao ino-kompaniju u Saudijskoj Arabiji (KSA) pod nazivom Energoprojekt Entel LLC (d.o.o.) u Dammanu, za konsultantske usluge u oblasti inženjeringa, kako bi se stvorile veće poslovne šanse za dobijanje poslova u mega energetske projektima koji se pokreću u ovoj zemlji.

Nakon aktivnosti sprovedenih tokom 2023. godine, redosled aktivnosti oko registracije kompanije u KSA tokom 2024. godine bio je sledeći:

- Ime kompanije („Energoprojekt Entel LLC“) rezervisano je i potvrđeno u KSA nacionalnom sistemu 17.01.2024. godine;
- Inženjerska registracija od strane Saudi Council of Engineers (SCE) dobijena je 21.03.2024. godine;
- Finalno odobrenje od strane Saudi Council of Engineers (SCE) dobijeno je 24.03.2024. godine, što je preduslov za registraciju kompanije;
- Zahtev za registraciju kompanije podnet kod Ministry of Commerce dana 26.03.2024. godine i

- 02.5.2024. godine je registrovana kompanija.

Registracija kompanije u KSA daje pretpostavku dobijanja novih poslova u ovoj zemlji, nakon realizacije jednog manjeg ugovor tokom 2023. godini (vrednosti 53,8 hiljada USD) realizovanog sa kompanijom LNT kroz kompaniju u Dohi na izradi studije za Neom Green Hydrogen Project. To je omogućilo naše delimično upoznavanje sa prenosnim sistemom u Saudijskoj Arabiji.

BAHREIN

Do 31.12.2024. godine dobili smo registraciju (bez licence) po kojoj nije dozvoljeno obavljanje investicionih aktivnosti u ime drugih i ona ne omogućava obavljanje bilo kojih aktivnost ili podnošenje zahteva za radne dozvole dok se ne dobiju sve potrebne licence/odobrenja. Postupak za dobijanje neophodne profesionalne inženjerske licence je pokrenut u 2024. godini. Iznajmljen je prostor koji se privremeno koristi za poslovanje i smeštaj zaposlenih koji dolaze povremeno.

Aktivan je i potpisan ugovor vrednosti BHD 998,800 (oko 2,4 miliona EUR). Opisano stanje se odnosi na 2024. godinu. Odvijaju se početne aktivnosti na ugovoru. Iz Katara je pozajmljen novac za bankarsku garanciju za dobro izvršenje posla kako bi lokalna banka u Bahreinu izdala istu. Garancija je izdata i predata investitoru.

2. POSLOVNA POLITIKA

Za tradicionalne ENTEL-ove delatnosti (energetika, vode, telekomunikacije i zaštita životne sredine u navedenim oblastima), kao kapitalne infrastrukturne oblasti u kojima se realizuju projekti visoke kompleksnosti, trenutna investiciona klima u zemlji zapala je u problem kao posledica finansijskih problema EPS-a, i zbog fokusa države na druge infrastrukturne projekte (EXPO 2027, putna infrastruktura), ali i rata u Ukrajini, koji je doneo značajne nestabilnosti, ne samo u energetsom sektoru, već i mnogo šire. Pokretanje novih kapitalnih projekata u nama interesantnim delatnostima je postalo neizvesno, što, dodatno otežava planiranje aktivnosti u narednom periodu, čime je ostvarena bojazan menadžmenta ENTEL-a da će se investicioni fokus preseliti u delatnost građevinarstva (neprimeren obim građevinskih objekata raznih namena, putna infrastruktura i drugi građevinski objekti). Aktuelna je politika države da će ovakav fokus investiranja trajati do 2027. godine.

Generalno, ostaje opažanje da će tranzicija proizvodnje električne energije iz tehnologija koje podrazumevaju emisiju zagađujućih materija (zasnovanim na korišćenju fosilnih goriva), na kojima u znatnoj meri počiva delatnost kompanije u Srbiji, ka proizvodnji električne energije iz izvora obnovljive energije, bitno uticati na sve segmente poslovanja kompanije u proizvodnji, prenosu i distribuciji električne energije. Navedeno zahteva preispitivanje delatnosti za naredni period i strateško pozicioniranje kompanije za rad u budućnosti. Poseban aspekt postaju i pitanja skladištenja energije (baterije, vodonik, gas i drugi vidovi), koji će sve više dobijati na značaju i koje takođe treba razmotriti kao jednu od delatnosti koje treba uvrstiti u ENTEL-ov portfolio.

Nekontrolisana izgradnja izvora obnovljive energije dovešće do drastične promene u tretmanu električne energije, zbog potrebe održanja stabilnosti sistema, u čemu će posebno mesto imati razni oblici akumulacije ili svrsishodnog korišćenja viškova električne energije kada do njih dođe, sa značajnim učešćem u problematici prenosa i distribuciji električne energije. Trenutna kriza energetike u Evropi, ali i širem prostoru, sa usporenim povlačenjem izvora koji proizvode efekte staklene bašte, daje vremena za ovladavanje tehnologijama

koje dolaze u oblasti proizvodnje i akumulacije energije iz izvora za proizvodnju obnovljive energije.

Glavne oblasti ENTEL-ove delatnosti u regionu Katar i dalje su nepromenjene i odnose se na konsultantske usluge u oblastima proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije i vode, kao i usluge projektovanja i konsaltinga u eksploataciji nafte i gasa. Ipak, uz podršku ekspertskih znanja iz zemlje, kompanija je angažovana i na kapitalnim konsultantskim poslovima iz oblasti proizvodnje električne energije i vode za piće u Kataru. Značajan je i podatak da je angažovanje kompanije u Kataru prošireno i na segment skladištenja pitke vode i to kroz konsultansko angažovanje na strateški značajnim projektima rezervoarskog i podzemnog skladištenja, što otvara prostor za proširenje ekspertize iz oblasti voda i prenos stečenih znanja na ostala tržišta na Bliskom istoku. Imajući u vidu da će voda predstavljati sve značajniji resurs na globalnom nivou, može se očekivati da će projekata iz ove oblasti biti sve više.

ENTEL-ova kompanija u Omanu i dalje dominantno pruža usluge u oblasti prenosa i distribucije električne energije, kao i proizvodnje i transporta vode, bez obzira na smanjenje broja ovakvih projekata u ovom trenutku, uvažavajući najavu da će Oman ući u seriju ovakvih projekata. Ulažu se naponi da se obezbedi šire angažovanje na projektima iz obnovljivih izvora energije čija se realizacija očekuje u bliskoj budućnosti.

ENTEL u Srbiji ima uspostavljen IMS koji čine sledeći standardi: ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45000:2018, ISO 50001:2018 i ISO 27001:2013, dok je u svim ino-kompanijama implementirana serija standarda ISO 9001, ISO 14001 i ISO 45001. Održavanje i unapređenje sistema predstavlja permanentnu obavezu koja se uspešno izvršava.

ESG (Environmental, Social and Governance) je nešto o čemu ENTEL preduzima početne korake kako bi prihvatio sve češće zahteve za priznavanje posvećenog poslovanja, kao i saradnju sa poslovnim i bankarskim institucijama.

U današnje vreme održivost životne sredine i društveno odgovorno ponašanje sve više postaje ključ bolje budućnosti svih nas, a implementiranje ESG principa i uspostavljanje održivog poslovanja kompanija postaje gotovo imperativ.

ESG izveštavanje obuhvata kvalitativna obelodanjivanja i kvantitativna merenja o uticaju kompanije na životnu sredinu, društveno okruženje i načina upravljanja organizacijom, kao i poređenje ostvarenih performansi kompanije sa prethodno definisanim ESG strategijama, rizicima i prilikama.

Navedena problematika svakako će biti predmet bavljenja kompanije u narednom period

3. OSTVARENI PARAMETRI POSLOVANJA ZA IZVEŠTAJNI PERIOD

3.1. Tržišta (zemlja i inostranstvo)

Poslovanje Društva odvija se na domaćem i inostranom tržištu. Odnos angažovanja zemlja - inostranstvo, pre svega zbog efekata poslovanja, usmeren je maksimalno na ino- tržišta, mada broj i značaj projekata koji se trenutno realizuju u Srbiji ima značajno mesto u ukupnoj realizaciji Društva.

Dominantna tržišta na kojima ENTEL posluje su:

- Srbija;
- Bliski Istok (Katar, Oman, UAE, Saudijska Arabija, Bahrein, Bangladeš).

SRBIJA

Imajući u vidu delatnost ENTEL-a, prirodni klijenti u Srbiji su i dalje EPS, EMS i Elektrodistribucija Srbije. Međutim, već u dužem vremenskom periodu EMS-a većinu projekata dodeljuje mimo JN ćerki kompaniji Elektroistok projektni biro, dok su projekti kojima upravlja Elektrodistribucija Srbije usmereni ka kompanijama sa istim geografskim poreklom odakle potiče upravljačka struktura ove kompanije. Povoljna okolnost je da smo se približili saradnji sa ovom kompanijom dobivši nemali okvirni ugovor čija realizacija je započela u 2024. godini, sa potencijalom da se u većoj meri realizuje tokom 2025. godine.

Pored državnih institucija, značajno je i učešće prihoda sa projekata finansiranih od strane privatnih investitora, pre svega u oblasti izvora obnovljive energije.

Situacija sa EPS-om, sa kojim u oblasti termo kapaciteta, nakon velikih ugovorenih projekata i aneksa po osnovu njih, nije bilo značajnijih ugovora, usmerava aktivnosti nudioca na oblasti u kojima ENTEL u Srbiji nije gradio svoje reference, što će zahtevati naporan period približavanja novim klijentima, građenja njihovog poverenja, što će nužno uticati i na ponudene cene i profite na takvim poslovima ukoliko do njihovog ugovaranja dođe.

U cilju boljeg ugovaranja u okruženju, planira se akvizicija u Severnoj Makedoniji i Crnoj Gori.

Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen

Od dana bilansiranja do dana objavljivanja predmetnog izveštaja nije bilo bitnijih poslovnih događaja, koji bi zahtevali obelodanjivanje ili bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Stav rukovodstva je da mogućnost nastavka poslovanja Društva na principu stalnosti poslovanja neće biti dovedena u pitanje. Navedene činjenice ne zahtevaju korekciju finansijskih izveštaja za period 01.01.2024. – 31.12.2024. godine

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na web sajtu Energoprojekta (<http://www.energoprojekt.rs>).

Značajniji poslovi sa povezanim licima

Shodno zahtevima iz MRS 24 Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	2024	2023
Potraživanja:		
Matična i zavisna pravna lica		
EP HOLDING	449	1.078
kompanija Qatar	239.415	113.158
kompanija UAE	64.692	
Ostala povezana pravna lica		
EP VISOKOGRADNJA	5	
EP HIDROINŽENJERING		1.881
EP NISKOGRADNJA		
ENERGOPLAST	13.227	27.623
Svega	13.232	29.504
UKUPNO POTRAŽIVANJA	317.788	143.740
Obaveze:		
Matična i zavisna pravna lica		
· EP HOLDING	5.641	1.162
kompanija Oman		
Ostala povezana pravna lica		
· EP ARHITEKTURA I URBANIZAM		
· EP INDUSTRIJA	901	1.234
· EP HIDROINŽENJERING	2.394	7.504
Svega	3.295	8.738
UKUPNO OBAVEZE	8.936	9.900

Prihodi od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	2024	2023
Prihodi:		
Matična i zavisna pravna lica		
· EP HOLDING	232	223
a) KOMPANIJA QATAR		4.420
b) KOMPANIJA OMAN	6.680	22.000
c) KOMPANIJA ENERGOCONSULT		

	62.339	-
Finansijski prihodi		
a) UNOS DOBITI IZ KOMPANIJE QATAR	234.099	234.549
b) UNOS DOBITI IZ KOMPANIJE QATAR	117.084	
c) KURSNE RAZLIKE QATAR	260	37
d) KURSNE RAZLIKE OMAN		691
e) KURSNE RAZLIKE ENERGOCONSULT	2.352	
Ostala poveza pravna lica		
· OSTALI		
· EP INDUSTRIJA	725	1.134
· EP HIDROINŽENJERING	499	675
· EP NISKOGRADNJA		117
· EP VISOKOGRADNJA	140	292
Svega prihodi	424.410	264.138

Rashodi od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	2024	2023
Rashodi:		
Matična i zavisna pravna lica		
· EP HOLDING	55.765	47.685
b) KOMPANIJA OMAN	61	767
c) KOMPANIJA ENERGOCONSULT	10	
d) KOMPANIJA QATAR	120	
Ostala poveza pravna lica		
· EP INDUSTRIJA	4.296	5.588
· EP VISOKOGRADNJA	525	678
· EP HIDROINŽENJERING	10.327	16.411
· EP URBANIZAM I ARHITEKTURA		
Svega rashodi	71.104	71.129

•Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Planom je za period od 01.01. do 31.12.2024. godine bilo predviđeno da se ostvari konsolidovani prihod u ukupnom iznosu od 28.000.000 EUR i to sa sledećom strukturom:

Realizacijom na domaćem tržištu	7.213.000 EUR
Realizacijom na inostranim tržištima	20.740.000 EUR

sa učešćem:

ino-kompanije Katar od 10.000.000 EUR

ino-kompanije Abu Dabi/Dubai 8.990.000 EUR

kompanije u Omanu od 1.750.000 EUR

Po osnovu dobitka Energoplata 47.000 EUR

Ukupno realizovanim konsolidovnim prihodom od 30.617.000 EUR plan je ostvaren sa 109,3%, sa sledećom strukturom:

Realizacijom na domaćem tržištu 6.508.000 EUR plan je ostvaren sa 90,2%.

Realizacijom na inostranim tržištima od 24.032.000 EUR plan je ostvaren sa 115,9%, od čega se na poslovanje ino-kompanije Katar odnosi 11.311.000 EUR (113,1% u odnosu na plan), na poslovanje ino-kompanije Abu Dabi/Dubai 9.796.000 EUR (109% u odnosu na plan) i od realizacije ino-kompanije u Omanu 2.899.000 EUR (165,7% u odnosu na plan).

Po osnovu dobiti Energoplata 77.000 EUR.

Za prikazane rezultate važno je i kretanje kursa dolara, kao dominantne valute u zemljama u kojima Entel posluje, u odnosu na izveštajnu valutu EUR. Naime, zvaničan kurs EUR na dan 31.12.2024. godine iznosio je 1EUR = 117,0149 RSD, dok je prosečni srednji kurs u periodu I - XII 2024. godine: 1 EUR = 117,0851 RSD, 1 USD = 108,197 RSD, odnos EUR/USD = 1,0821.

Poslovanje u izveštajnom periodu 2024. godini je bilo uspešno i ostvaren je ukupan konsolidovani prihod od 30.617.000 EUR u odnosu na planirani od 28.000.000 EUR plan ostvaren sa 109,3%, a konsolidovani dobitak od 1.949.000 EUR u odnosu na planirani od 2.100.000 EUR (92,8% planiranog).

Poslovanje u zemlji se u svetlu rata u Ukrajini, finansijske krize EPS-a, bankrota glavnog EPC izvođača na projektu izgradnje postrojenja za energetske iskorišćenje komunalnog otpada u Vinči, kao i zaustavljanja projekta Jadar, odvija u svetlu nesigurnosti u pogledu ugovaranja novih poslova. U svetlu nastalih događaja, kompanija se okreće ka privatnim investitorima, ali pretežno za realizaciju projekata manje vrednosti. Izuzetak može biti saradnja sa ruskim gigantom Gaspromom na sagledavanju mogućnosti izgradnje novih gasnih blokova, ali i ulazak na tržište Saudijske Arabije kroz angažovanje u pružanju projektantskih usluga za EPC izvođača, kompaniju L&T.

Sa druge strane, poslovanje u inostranstvu i dalje karakteriše intenzivno nuđenje poslova.

Ukupna vrednost novih ugovora potpisanih u izveštajnom periodu 2024. godini na nivou celog ENTEL-a iznosi oko 48 MEUR. Ugovaranju su najviše doprinele ENTELove ino- kompanije.

Kompanija u Kataru je u izveštajnom periodu ugovorila poslova vrednosti od oko 16 MEUR, čime je premašila plan ugovaranja od 7 MEUR (228%).

ENTEL-ova kompanija u Dubaiju, takođe, beleži dobro ugovaranje od 10 MEUR, što je na nivou od 250% od plana ugovaranja za celu godinu, a u Abu Dabiju oko 8,5 MEUR. Navedeno ukazuje na potencijal ovog tržišta koji mora biti dodatno iskorišćen.

Oman je ugovorio oko 4,8 MEUR čime je više nego trostruko premašio plan koji je iznosio 1,5 MEUR.

Kompanija u Srbiji suočava se sa već pomenutim problemom ugovaranja novih poslova zbog finansijskih problema sa kojima je suočen ENTEL-ov najvažniji domaći investitor EPS. Pokretanje novih nabavki u domenu novih investicija u razvoj ili proširenje proizvodnih kapaciteta EPS-a je praktično obustavljeno i prioritet je dat poslovima koji se odnose na tekuće održavanje i hitne usluge koje obezbeđuju održavanje rada postojećih termoelektričnih jedinica.

Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Aktivnosti u oblasti ZŽS ENTEL sprovodi u tri segmenta - izrada projektnih dokumentacija, nadzor nad izvođenjem radova i poslovna zgrada.

U segmentu izrade projektnih dokumentacija primenjuju se zakonska, rešenja standardi i najbolja praksa u kreiranju rešenja.

U segmentu nadzora nad izvođenjem radova čine se dodatni napor kako bi se obezbedilo da izvođači radova na projektima na kojima ENTEL sprovodi nadzor poštuju zakonsku regulativu, standarde i najbolju praksu u oblasti ZŽS. U tom smislu posebno su bitni projekti iz oblasti azotnih oksida (NOx) i odsumporavanja dimnih gasova (ODG)

U okviru poslovne zgrade, ENTEL je još pre 12 godina uspostavio sistem bespapirne komunikacije kojim se smanjuju troškovi za papir i utiče na zaštitu životne sredine u tom domenu. U toku 2024. godine počela puna primena sistema DMS (Document Management System) uspostavljenom na nivou EP. Pored toga, u saradnji sa EP Holding sprovode se aktivnosti u praćenju i racionalizaciji potrošnje električne i toplotne energije i vode, kao i u segmentu odlaganja otpada.

Postojanje ogranka

Energoprojekt Entel a.d. nema registrovane ogranke u Srbiji.

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihaila Pupina broj 12, Novi Beograd.

Detaljan pregled i rezultati poslovanja entiteta Energoprojekt Entela a.d. iskazani su u okviru napomena uz pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje društava.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenata, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća;
- krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

U okviru napomena uz finansijske izveštaje detaljno su opisani svi relevantni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja.

Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da rizični profil Društva uvek bude u skladu sa sklonošću Društva ka rizicima, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizlaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizlaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Matičnog Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Matičnog Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, Matičnog Društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, Matična Društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika;
- kamatnog rizika; i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kursa, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kursa. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR-ima i US-dolarima.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih štopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izložen preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim štopama (Euribor).

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti namenjenih prodaji, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja zbog dinamične prirode poslovanja Društva. Društvo nastoji da održi fleksibilnost finansiranja naplatom od kupaca i plasiranjem slobodnih novčanih sredstava. Pored pomenutog, saglasno politici Društva, sa kooperantima se potpisuju "back to back" ugovori kojima se deo rizika vezan za eventualnu docnju u naplati prenosi/deli sa istima.

Većina navedenih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet je Napomena uz finansijske izveštaje (gde je fokus pre svega stavljen na razmatranje finansijskih rizika: kreditni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti) i/ili drugih internih akata Društva.

III PODACI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

IV. IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Energoprojekt Entel a.d. primenjuje KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. (koji je usvojen na 2. sednici Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 16.01.2024. godine). Isti je javno dostupan na internet stranici na linku:

<http://www.energoprojekt.rs/wp-content/uploads/2024/01/Kodeks-korporativnog-upravljanja-2024.pdf> (www.ep-entel.com).

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d. uspostavljaju se principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva.

Osnovni cilj kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u društvo, sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja društva.

Organi društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata društva.

U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

V. NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ

Osnovne informacije o Društvu

U nastavku su date osnovne informacije o Društvu:

Energoprojekt Entel je internacionalno priznata projektantsko-konsultantska firma.

Osnovni podaci o Društvu su:

Poslovno ime:	ENERGOPROJEKT ENTEL A.D. BEOGRAD
Matični broj:	07470975
Datum osnivanja:	23.11.1989.
Sedište:	Bulevar Mihaila Pupina 12, Novi Beograd
Veličina društva:	Srednje
Registrovana delatnost:	7112 – Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje

Energoprojekt je jedina grupacija u regionu koja se nalazi na listama renomiranog američkog časopisa „Engineering News Report“ među 225 najvećih međunarodnih projektantskih i 250 najvećih međunarodnih izvođačkih kompanija, rangirajući ih prema ukupnom prihodu koji su ostvarili na inostranom tržištu.

Energoprojekt Entel je matično društvo. Povezani ino entiteti u inostranstvu su:

Ino entitet u Ujedinjeni Arapskim Emiratima

Ino entitet u Kataru

Ino entitet u Omanu

Ino entitet u Saudiskoj Arabiji

Ino entitet u Bahreinu

Izvorna delatnost Društva, projektovanje termoenergetskih objekata, zastupljena je u radu Energoprojekta od njegovog osnivanja 1951. godine. Tokom godina svog razvoja Društvo je (od 1990. godine Entel) kompletiralo i širilo svoju uslugu tako da danas pokriva pružanje usluga projektovanja i konsaltinga u oblastima vezanim za energetiku, vodu, telekomunikacije i zaštitu životne sredine, kao i upravljane realizacijom projekata u ovim oblastima.

Paralelno sa radom na termoenergetskim objektima, razvijena je i delatnost projektovanja i konsaltinga prilikom gradnje razvodnih postrojenja, trafostanica i dalekovoda, prvo u zemlji, a onda i u inostranstvu (poslednjih dvadeset godina uspešno se realizuju projekti u Nigeriji, Kataru, Omanu, UAE i Jordanu). Društvo je učestvovalo u realizaciji projekata termoenergetskih objekata sa konvencionalnim, novim i obnovljivim izvorima energije, upravljanjem složenim energetske sistemima i odgovarajućom ekološkom zaštitom, tretirajući sve izvore zagađenja vazduha, tla i vode iz energetske sistema. Poslednjih nekoliko godina Društvo je imalo i nekoliko projekata na obnovljivim izvorima električne energije (solarne i vetroelektrane).

Ugovoreni poslovi uglavnom se realizuju u Republici Srbiji, za sve domaće i delimično inostrane poslove, ali i kroz angažovanje u zemljama ugovaranja poslova radom kroz ino kompanije.

Dominantna tržišta na kojima Društvo posluje su:

- Republika Srbija i
- Bliski Istok (Katar, Oman, UAE, Jordan, Bahrein).

Imajući u vidu delatnost Društva, klijenti u Srbiji su subjekti koji posluju o oblasti energetike (npr. JP EPS, EMS). Pored državnih insitucija, sve je veće učešće projekata finansiranih od strane privatnih investitora i fondova, kao i od strane institucionalnih inostranih izvora finansiranja.

Kapitalni projekti Društva u Republici Srbiji su nastavka izgradnje TE Kolubara B, izgradnja novog termoelektrinskog bloka TE Kostolac B3, izgradnja postrojenja za energetske valorizaciju komunalnog otpada u Vinči, izgradnja kogenerativnog postrojenja TE-TO Pančevo.

Kada su u pitanju zemlje Bliskog Istoka, u Kataru delatnost Društva se odnosi na konsultantske usluge u oblastima proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije i vode, kao i usluge projektovanja i konsaltinga u eksploataciji nafte i gasa. U Omanu se dominantno pružaju usluge u oblasti proizvodnje i transporta voda, kao i prenosa i distribucije električne energije.

Energoprojekt Entel a.d. i svi zavisni ino entiteti svoje poslovanje obavljaju u skladu sa pozitivnim propisima u Republici Srbiji i drugim zemljama u kojima sprovode svoje poslovne aktivnosti.

Energoprojekt Entel a.d. i svi zavisni ino entiteti svoje poslovanje planiraju i u definisanim vremenskim periodima prate realizaciju usvojenih godišnjih planova i srednjoročnog plana, te, po potrebi, preduzimaju neophodne mere u cilju obezbeđenja kontinuiteta i razvoja poslovanja uzimajući pri tom u obzir sve relevantne faktore koji utiču na poslovanje. Ovi procesi su definisani nizom internih normativnih akata, pisanim procedurama i drugim usvojenim dokumentima. Sledeća dokumenta definišu procedure:

EN-09P-01	12/17.06.2021	Upravljanje dokumentovanim informacijama
EN-09P-02	13/11.05.2021	Interne provere IMS
EN-09P-03	10/23.02.2016	Upravljanje neusaglašenostima i korektivne mere
EN-09P-04	10/17.06.2020	Opšti poslovi
EN-09P-05	12/11.05.2021	Upravljanje razvojem kadra
EN-09P-06	7/23.02.2016	Infrastruktura informacionih tehnologija
EN-09P-07	12/23.04.2021	Nuđenje i ugovaranje
EN-09P-08	12/17.06.2020	Upravljanje projektima
EN-09P-09	13/17.06.2020	Projektovanje i razvoj
EN-09P-10	7/23.02.2016	Izrada studija i analiza
EN-09P-11	9/23.02.2016	Tehnička / stručna kontrola projektne dokumentacije
EN-09P-12	8/23.02.2016	Pružanje konsultantskih usluga
EN-09P-13	9/31.05.2017	Upravljanje uslugama isporučilaca

EN-09P-14	9/13.05.2016	Upravljanje nabavkom hardvera i softvera
EN-09P-15	2/23.02.2016	Upravljanje promenama
EN-09P-16	4/28.02.2019	Upravljanje rizicima
EN-09P-17	1/31.05.2017	Upravljanje zakonskom regulativom i vrednovanje uskladenosti
EN-09P-18	3/01.09.2020	Protokol za nove zaposlene, odlazak iz preduzeca i radno vreme
EN-14P-01	6/28.06.2019	Upravljanje zaštitom životne sredine
EN-14P-02	6 / 28.06.2019	Pripremljenost i reagovanje u vanrednim situacijama
EN-27P-01	10/17.06.2021	Upravljanje bezbednošću informacija
EN-27P-02	2/17.06.2021	Zaštita podataka o ličnosti
EN-45P-01	5/28.06.2019	Upravljanje bezbednošću i zdravljem na radu
EN-50P-01	7/21.03.2022	Energetski menadžment

Vlasnička struktura Društva

Društvo se nalazi 100% u vlasništvu Energoprojekt Holding a.d. Beograd.

Društvo je osnivač i 100% vlasnik kapitala u sledećim povezanim kompanijama:

- Energoprojekt Entel LLC, Muskat, Oman;
- Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar;
- Energo Consult LLC, Abu Dabi, UAE;
- Energoprojekt Entel AD Beograd, Manama, Bahrain.
- Energoprojekt Entel AD Beograd, Saudiska Arabija.

U kompaniji Energoplast d.o.o, Beograd, Društvo poseduje 20% osnovnog kapitala.

Klasifikacija delatnosti Društva

U skladu sa Zakonom o klasifikaciji delatnosti i Uredbom o klasifikaciji delatnosti, kao i prema NACE klasifikaciji, delatnost koju obavlja Društvo razvrstana je u sektor M, oblast 71, granu 1 i grupu 2, tj. delatnost 71.12 –Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje.

Sektor M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti - Obuhvata specijalizovane stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti. Da bi se one mogle obavljati, neophodan je visok stepen obučenosti, posedovanje specijalizovanih znanja i stručnosti, koje se korisnicima stavljaju na raspolaganje.

Oblast 71 – Arhitektonske i inženjerske delatnosti; inženjersko ispitivanje i analize - Obuhvata pružanje arhitektonskih i inženjerskih usluga, projektovanje, izradu planova, nadzor izgradnje, premeravanje i kartografiju. Takođe uključuje obavljanje fizičkih, hemijskih i drugih analitičkih ispitivanja.

Delatnost 71.12 – Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje- Obuhvata: inženjerski dizajn (tj. primenu zakona fizike i principa inženjerstva u dizajniranju mašina, materijala, instrumenata, struktura, procesa i sistema) i konsultantske aktivnosti u vezi sa: mašinama i procesima projektima za niskogradnju, hidrogradnju i saobraćaj projektima upravljanja vodama izradu i realizaciju elaborata u oblasti elektrotehnike, rudarstva, hemije, mašinstva, industrije i sigurnosnog sistema izradu projekata koji se koriste za klimatizaciju, rashlađivanje, prečišćavanje i ispitivanje zagađenosti vazduha, u oblasti akustike itd geofizička, geološka i seizmološka merenja-geodetske aktivnosti: premeravanje granica i terena hidrološko merenje podzemno merenje pružanje kartografskih informacija. Ne obuhvata: probna bušenja povezana sa iskorišćavanjem ruda, del. 09.10 i 09.90, razvoj i publikovanje softvera, del. 58.29 i 62.01, usluge informacione tehnologije, del. 62.02 i 62.09, tehničko testiranje, del. 71.20, istraživanje i razvoj u tehničko-tehnološkim naukama, del. 72.19, industrijski dizajn, del. 74.10, snimanje iz vazduha, del. 74.20

Pregled zakonskih propisa kojim je regulisana posmatrana delatnost

Posmatrana delatnost regulisana je velikim brojem zakona, pravilnika, uredbi, a samo neki od njih navedeni su u nastavku.

Zakon o planiranju i izgradnji - Ovim zakonom uređuje se: uslovi i način uređenja prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i izgradnja objekata; vršenje nadzora nad primenom zakona i inspeksijski nadzor; druga pitanja od značaja za uređenje prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i za izgradnju objekata.

Zakon o ozakonjenju objekata - Ovim zakonom uređuju se uslovi, postupak i način ozakonjenja objekata, odnosno delova objekta izgrađenih bez građevinske dozvole, odnosno odobrenja za izgradnju, uslovi, način i postupak izdavanja rešenja o ozakonjenju, pravne posledice ozakonjenja, kao i druga pitanja od značaja za ozakonjenje objekata.

Zakon o podsticanju građevinske industrije Republike Srbije u uslovima ekonomske krize - Ovim zakonom uređuju se uslovi i način realizacije projekata za izgradnju, rekonstrukciju, odnosno adaptaciju objekata visokogradnje i niskogradnje, određuje vrsta postupka koji se primenjuje za izbor projektanta, vršioca tehničke kontrole, izvođača radova, vršioca stručnog nadzora i vršioca tehničkog pregleda i uređuju druga pitanja od značaja za realizaciju projekata izgradnje objekata visokogradnje i niskogradnje, radi podsticanja građevinske industrije Republike Srbije u uslovima ekonomske krize.

Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu - Ovim zakonom uređuje se postupak procene uticaja za projekte koji mogu imati značajne uticaje na životnu sredinu, sadržaj studije o proceni uticaja na životnu sredinu, učešće zainteresovanih organa i organizacija i javnosti, prekogranično obaveštavanje za projekte koji mogu imati značajne uticaje na životnu sredinu druge države, nadzor i druga pitanja od značaja za procenu uticaja na životnu sredinu.

Pravilnik o sadržini, načinu i postupku izrade planskih dokumenata - Ovim pravilnikom bliže se propisuje sadržina, način i postupak izrade planskih dokumenata, način vršenja stručne kontrole, kao i uslovi i način izlaganja planskih dokumenata na javni uvid.

Pravilnik o sadržini i načinu vršenja tehničke kontrole glavnih projekata - Ovim pravilnikom utvrđuje se sadržina i način vršenja tehničke kontrole glavnih projekata za građenje objekata, glavnih projekata rekonstrukcije, adaptacije i sanacije, projekata izvedenog objekta kada se izrađuje za potrebe legalizacije objekata i glavnih projekata izgrađenih po propisima drugih zemalja, kao i glavnih projekata, odnosno pojedinih delova glavnih projekata čija je tehnička kontrola već izvršena, a od dana izvršene tehničke kontrole do podnošenja zahteva za izdavanje građevinske dozvole propisi u toj oblasti su izmenjeni ili su prestali da važe.

Činioci koji utiču na cene u delatnosti Društva

Na kretanje cena u delatnosti Društva, utiču sledeći faktori:

- Raspoloživost kvalifikovane radne snage;
- Dostupnost sredstava finansiranja (cene kredita);
- Raspisivanje projekata finansiranih od strane države (javne nabavke) i sl.

Rizici koji se javljaju u delatnosti Društva

U nastavku su navedeni najznačajniji rizici koji se javljaju u građevinskoj delatnosti:

- Rizik više sile,
- Rizik promene regulative,
- Rizik promene kursa,

Rizik neadekvatnog planiranja projekta i sl.

Energoprojekt Entel (ENTEL) opredeljen je da stalno unapređuje svoje poslovanje kako bi obezbedio da ga njegovi tradicionalni i novi naručioci stalno rangiraju među vrhunske svetske organizacije koje se bave projektovanjem i konsultantskim uslugama u oblastima energetike, vodoprivrede, telekomunikacija, zaštite životne sredine i upravljanja projektima. U tom cilju ENTEL uspostavlja i unapređuje sopstveni integrisani sistem menadžmenta (IMS) koji obuhvata menadžment kvalitetom (usaglašen sa ISO 9001:2015), menadžment zaštitom životne sredine (usaglašen sa ISO 14001:2015), menadžment bezbednošću i zdravljem na radu (usaglašen sa ISO 45001:2018), energetske menadžment (usaglašen sa ISO 50001:2018) i menadžment bezbednošću informacija (usaglašen sa ISO 27001:2013). Svoj integrisani sistem menadžmenta ENTEL stavlja u funkciju stalnog nastojanja da u svom poslovanju što potpunije, efikasnije, efektivnije i pouzdanije zadovoljava zahteve, potrebe i očekivanja, kako naručilaca svojih proizvoda i usluga, tako i svih radnika, poslovnog sistema Energoprojekt, vlasnika, isporučilaca, šire društvene zajednice i države.

Sve svoje poslovne aktivnosti ENTEL usklađuje sa primenljivim zakonskim i drugim zahtevima u oblasti zaštite životne sredine, bezbednosti i zdravlja na radu, energetske efikasnosti, korišćenja i potrošnje energije i bezbednosti informacija, utvrđuje programe zaštite životne sredine, bezbednosti i zdravlja na radu, energetske efikasnosti, korišćenja i potrošnje energije i bezbednosti informacija i angažuje se na njihovom doslednom sprovođenju, uključujući i učešće i konsultovanje radnika. Kroz projektna rešenja, specifikacije za nabavku opreme i materijala i metode realizacije projekata ugrađujemo tehničko-tehnološka rešenja koje sprečavaju ili minimizuju zagađenje životne sredine, odnosno rizike po bezbednost i zdravlje ljudi i bezbednost opreme, postrojenja i informacija i vodimo računa o primeni energetske efikasne proizvoda i usluga, identifikujemo, analiziramo i vrednujemo rizike i prilike u oblastima zaštite životne sredine, bezbednosti i zdravlja ljudi, bezbednosti opreme, postrojenja i informacija, odnosno energetske efikasnosti, korišćenja i potrošnje energije prema uspostavljenim kriterijumima i pomažemo našim klijentima u procesu usaglašavanja sa zakonskom regulativom u ovim oblastima.

Najviše rukovodstvo ENTEL-a organizuje i stalno prati, preispituje i usmerava aktivnosti svih organizacionih delova, službi i pojedinaca kako bi ova politika IMS bila u potpunosti ostvarivana na svakom poslu. U tom smislu, sveukupna i krajnja odgovornost najvišeg rukovodstva je da svi radnici budu potpuno upoznati sa utvrđenom politikom, da jasno prepoznaju svoje zadatke i odgovornosti na ostvarivanju te politike kroz svakodnevne aktivnosti, da im obezbedi raspoloživost informacija i resursa i da ih maksimalno motiviše za stalno postizanje njenih ciljeva.

Utvrđena politika IMS u okviru ENTEL-a predmet je stalnog preispitivanja od strane najvišeg rukovodstva, koje je obavezno da tu politiku neprekidno usavršava i blagovremeno prilagođava svim

nastalim promenama u poslovnom i društvenom okruženju, kao i da tako usavršenu i prilagođenu politiku IMS efikasno sprovodi uz pomoć integrisanog sistema menadžmenta.

Principi integrisanog sistema menadžmenta

U cilju poboljšavanja performansi poslovnog sistema, rukovodstvo ENTEL-a primenjuje sledeće principe:

- ◆ Usredsređenost na korisnike
- ◆ Liderstvo
- ◆ Angažovanje zaposlenih
- ◆ Procesni pristup
- ◆ Poboljšavanje
- ◆ Donošenje odluka na osnovu dokaza
- ◆ Menadžment međusobnim odnosima.

Odgovornost za integrisani sistem menadžmenta (IMS)

Za efektivnu primenu IMS-a krajnju odgovornost ima najviše rukovodstvo. Najviše rukovodstvo odredilo je svog predstavnika - Predstavnik rukovodstva za IMS (PRIMS) – kako bi obezbedilo koordinaciju aktivnosti IMS između vlasnika raznih procesa.

Procesni pristup

Procesni pristup podrazumeva primenu sistema procesa unutar ENTEL-a, zajedno sa identifikacijom i međusobnim delovanjem ovih procesa, kao i menadžment njima. Ključni faktori IMS su odgovornost rukovodstva, dokumentovanost procesa i proizvoda, resursi (kadrovski, materijalni itd.), kao i stalna poboljšavanja procesa i proizvoda. ENTEL podstiče i primenjuje "procesni" pristup u funkcionisanju IMS-a, radi povećanja zadovoljstva zainteresovanih strana (korisnika, menadžmenta, radnika, akcionara, sistema EP, države i društva, finansijskih institucija, isporučilaca / dobavljača itd) ispunjavanjem njihovih potreba, zahteva i očekivanja.

Model IMS zasnovan na procesima, prikazan na slikama 4-1 i 4-2, pokazuje veze glavnih procesa IMS-a. Korisnici i druge relevantne zainteresovane strane imaju značajnu ulogu u definisanju zahteva, kao ulaznih elemenata procesa, a praćenje njihovog zadovoljstva zahteva od ENTEL-a vrednovanje informacija u vezi sa njihovim zapažanjima koja se odnose na to da li ENTEL ispunjava njihove potrebe, zahteve i očekivanja.

ENTEL naglašava važnost stalnog upravljanja procesima kroz razumevanje i ispunjavanje zahteva, potrebu razmatranja procesa u smislu dodatne vrednosti, ostvarivanje rezultata, performansi i efektivnosti procesa i stalno poboljšavanje procesa, zasnovano na objektivnom merenju. U ENTEL-u je primenjena PDCA metodologija za upravljanje procesima (PLANIRAJ – URADI – PROVERI – STALNO POBOLJŠAVAJ)

ENTEL je povezao svoj IMS sa svim ostalim podsistemima poslovnog sistema.

Razmišljanje zasnovano na rizicima

ENTEL promoviše i sprovodi pristup "razmišljanje zasnovano na rizicima" u procesu planiranja IMS, njegove implementacije i kontrole. To obuhvata utvrđivanje rizika i prilika zasnovano na razumevanju konteksta organizacije kao i na zahtevima, potrebama i očekivanjima zainteresovanih strana,

orijentisano ka dostizanju planiranih rezultata, sprečavanju ili smanjenju neželjenih efekata i postizanju stalnih poboljšanja.

POSLOVNI PORTRET ENERGOPROJEKT ENTEL-a

ENTEL nudi širok dijapazon usluga iz domena osnovne delatnosti – projektovanja i konsaltinga, u sledećim oblastima:

- ◆ Termoenergetski objekti i postrojenja
- ◆ Sistemi daljinskog i gradskog grejanja
- ◆ Postrojenja za desalinizaciju morske vode
- ◆ Distribucija i prenos električne energije
- ◆ Elektro i elektroenergetski objekti i postrojenja
- ◆ Telekomunikacioni sistemi
- ◆ Hidrotehnička postrojenja
- ◆ Proizvodnja i transport gasa i nafte
- ◆ Zaštita životne sredine
- ◆ Centri za upravljanje elektroenergetskim sistemom
- ◆ Arhitektura i građevinarstvo.

U okviru navedenih oblasti ENTEL pruža sledeće usluge:

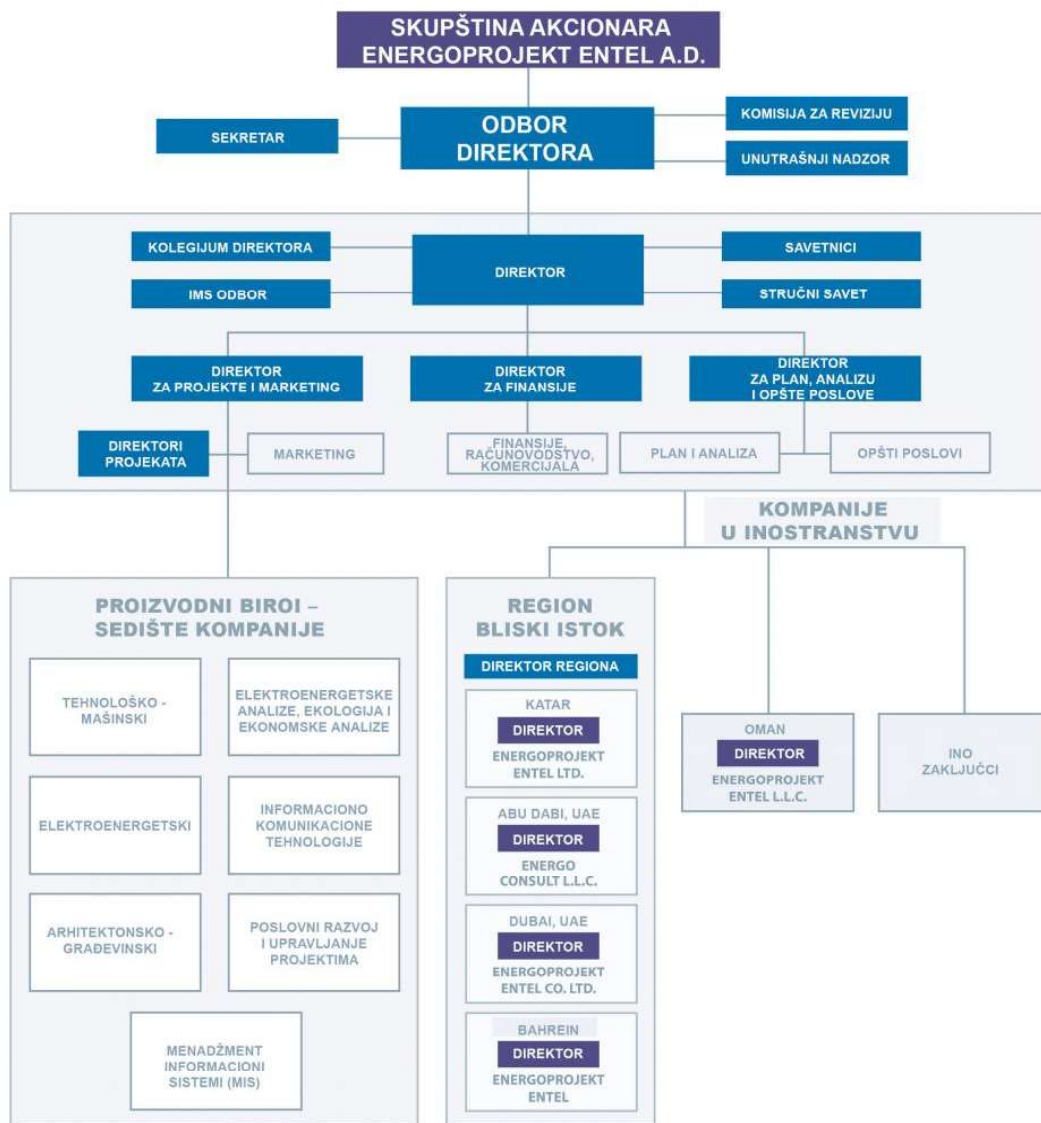
- ◆ Izrada prethodne studije i studije opravdanosti
- ◆ Izrada studije revitalizacije i modernizacije
- ◆ Izrada ekonomskih i finansijskih analiza
- ◆ Izrada analize uticaja na životnu sredinu
- ◆ Procena stanja sistema i postrojenja
- ◆ Izrada generalnih projekata, idejnih rešenja, idejnih projekata, projekata za građevinsku dozvolu, projekata za izvođenje i projekata izvedenog objekta
- ◆ Izrada tenderske dokumentacije
- ◆ Tehnička kontrola i revizija projektne dokumentacije
- ◆ Pomoć investitoru u evaluaciji tendera i ugovaranju
- ◆ Nadzor nad izvođenjem radova uključujući praćenje radova, kontrolu izvođačkih projekata, prijemne procedure, testiranja u fabrici i na mestu izgradnje, pomoć pri puštanju u rad
- ◆ Procena vrednosti osnovnih sredstava
- ◆ Upravljanje projektima i kontrola kvaliteta projekta.

Iskustvo od 70 godina rada stečeno na brojnim projektima u zemlji i inostranstvu obuhvata tehničko – konsultativne poslove i upravljanje velikim energetske projektima. ENTEL je bio projektant i konsultant širom sveta, na projektima termoenergetskih postrojenja svih tipova i snage, ukupnog kapaciteta preko 20 000 MW.

Visoka reputacija, koju je ENTEL stekao radom na više od 300 značajnih energetske objekata, danas je podržana kvalitetnim informacionim sistemom, koji omogućuje efikasnost, potpunu informisanost i adekvatno upravljanje celokupnim projektovanjem i konsalting uslugama.

ENTEL ima više od 200 stalno zaposlenih inženjera, tehničara i ostalog profesionalnog osoblja, od kojih su 6 doktori, a 4 magistri nauka.

Organizaciona šema prikazana je na slici ispod . Proizvodni biroi i INO-punktovi su Tehnološko-mašinski biro (TM), Arhitektonsko-građevinski biro (AG), Elektroenergetski biro (EE), Biro za informaciono komunikacione tehnologije (IKT), Biro za EE analize, ekologiju i ekonomske analize (ES), Biro za poslovni razvoj i upravljanje projektima (BD) i INO punktovi. ENTEL trenutno ima INO punktove u Kataru (IC), Dubaiju (BO), Abu Dabiju (IC) i Omanu (IC), a samostalne projektne aktivnosti, pored navedenih zemalja, obavlja i u Jordanu, Bangladešu, a sa drugim preduzećima iz sistema Energoprojekt i u drugim delovima sveta.

ENTEL svojim poslovanjem upravlja kroz sledeće funkcije (i prateće službe):

◆ Kvalitet, ZZS, BZR, EE, BI	IMS služba (Služba za integrisani sistem menadžmenta)
◆ Marketing	Marketing služba
◆ Finansije, računovodstvo
nabavka	Služba za finansije, računovodstvo, komercijalna služba i
Planiranje	Plan i analiza
◆ Informacioni sistem	Biro za MIS
◆ Kadrovi	Služba za kadrovske poslove, obračun zarada
◆ Prevođenje	Prevodilačka služba
◆ Prijem i otprema dokumentacije	Služba za PDOO.

Pored navedenih organizacionih celina, u poslovanju učestvuju sekretarijat, vozni park i kafe kuhinja.

Glavni korisnik proizvoda ENTEL-a u zemlji je elektroenergetski sistem Srbije – Elektroprivreda Srbije i Elektromreža Srbije, za koje je ENTEL uradio projekte za sve termoelektrane i za veliki broj dalekovoda, trafo stanica i telekomunikacionih objekata.

U poslednjih deset godina glavni inostrani korisnici proizvoda ENTEL-a su:

- ◆ Kahramaa (Qatar General Electricity & Water Corporation), Katar
- ◆ Qatar Petroleum, Katar
- ◆ Commission of Electricity (General Company for Electrical Projects), Irak
- ◆ Oman Electricity and Transmission Company (OETC), Oman
- ◆ Public Authority for Water (PAW), Oman
- ◆ Rural Areas Electricity Company (RAEC), Oman
- ◆ Dubai Electricity and Water Authority (DEWA), Dubai (UAE)
- ◆ Abu Dhabi Water and Electricity Authority (ADWEA), Abu Dabi (UAE)
- ◆ Transmission and Dispatch Company (TRANSCO), Abu Dabi (UAE)
- ◆ Elektroprivreda Crne Gore
- ◆ Elektroprivreda Republike Srpske
- ◆ EVA Bahrein

Misija ENTEL-a je pružanje kvalitetnih i visokoprofesionalnih usluga na najvišem stručnom nivou, uz korišćenje savremenih tehnologija i znanja.

Vizija ENTEL-a jeste očuvanje i unapređenje pozicija na tržištu u osnovnoj delatnosti i proširenje delatnosti i na druge oblasti koje iz nje mogu proisteci.

Sistem vrednosti ENTEL-a zasniva se na odgovornom pristupu poslovanju koje uvažava interese svih zainteresovanih strana i odvija se u skladu sa zakonskom regulativom i ispunjavanjem svih obaveza prema društvenoj zajednici i državi. Sistem vrednosti definisan je posebnim dokumentom „Etički kodeks i kodeks poslovnog ponašanja“.

Strategija razvoja ENTEL-a bazira se na efikasnom i konzistentnom pristupu tržištu i razvoju strateškog marketinga, na stalnom praćenju i korišćenju savremenih metoda i postupaka u rešavanju i najkomplicovanijih zadataka, na širokom korišćenju informacionih tehnologija u cilju preciznijeg planiranja, efikasnije realizacije, kontrole i informisanja, stalnom intenzivnom proširenju i korišćenju sopstvene baze podataka i na sistematičnom i planskom unapređivanju kadrovskog potencijala. Na osnovu strategije razvoja, ENTEL definiše **politike po pojedinim poslovnim oblastima** kao što su vlasništvo, delatnost, tržišta, tehnologija rada, organizacija rada, rukovođenje, kadrovi, nagrađivanje, i IMS.

KONTEKST ORGANIZACIJE

Organizacija i njen kontekst

Elementi vezani za misiju organizacije i smer strategijskog razvoja, a koji utiču na sposobnost ENTEL-a da postigne planirane rezultate u IMS, uključuju eksterna i interna pitanja.

Eksterna pitanja obuhvataju:

- ♦ Zakonodavstvo: ENTEL primenjuje Zakon o planiranju i izgradnji i odgovarajuću zakonsku i podzakonsku regulativu za projektovanje i pružanje usluga u Srbiji, a za projekte koji se realizuju van Srbije primenjuje propise koji važe na teritoriji za koju se proizvod realizuje
- ♦ Tehnologija: U obavljanju delatnosti – izradi proizvoda i pružanju usluga – i kroz projektna rešenja, specifikacije za nabavku opreme i materijala i metode realizacije projekata ENTEL primenjuje savremene tehnologije i znanja, uz uvažavanje njihove tehničko ekonomske primenljivosti na konkretnim projektima
- ♦ Konkurencija: ENTEL podržava korektnu i slobodnu konkurenciju, u skladu sa duhom zakona o konkurentnosti u konkretnoj zemlji i principima etičnosti u poslovanju. ENTEL ne podržava korupciju u od strane bilo kog učesnika u svojim poslovnim aktivnostima
- ♦ Tržište: ENTEL aktivno prati stanje na postojećim i potencijalnim tržištima, uz prilagođavanje svojih aktivnosti i/ili organizacije kako bi se izborio za svoju poziciju na tim tržištima, uz jačanje svojih komparativnih prednosti
- ♦ Kulturološka pitanja: ENTEL poštuje kulturu i običaje svih naroda u zemljama u kojima obavlja svoje poslovne aktivnosti, kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou
- ♦ Društvena i ekonomska pitanja: ENTEL nastoji da kroz obavljanje svojih poslovnih aktivnosti doprinese ekonomskom i društvenom razvoju zajednica u zemljama u kojima deluje, kako na nacionalnom, tako i na regionalnom i lokalnom nivou
- ♦ Fluktuacija kadrova: Stvaranjem dobrih uslova za rad i stručno napredovanje ENTEL nastoji da zadrži fluktuaciju kadrova na prihvatljivom nivou, uz uvažavanje njene neizbežnosti. Posebna pažnja posvećuje se tehničkim i organizacionim merama radi zaštite informacija u slučaju zaposlenih koji napuštaju preduzeće (kroz klauzule ugovora o radu, ukidanje prava pristupa i sl)
- ♦ Zaštita životne sredine i BZR: Kroz izradu projektne dokumentacije, nadzor nad izvođenjem radova i rad u poslovnim prostorijama ENTEL u punoj meri vodi računa o problematici zaštite životne sredine i BZR (predlaganje odgovarajućih tehničkih rešenja kroz projektnu dokumentaciju, praćenje aktivnosti glavnog izvođača na gradilištu iz ugla sprovođenja mera zaštite životne sredine i BZR, praćenje aktivnosti organizacije angažovane na čišćenju poslovnih prostorija u smislu korišćenja hemijskih reagenasa u održavanju higijene itd.).

U poslednje vreme značajno eksterno pitanje predstavlja pandemija zarazne bolesti COVID-19, koja je zahtevala određene promene u pristupu poslovanju ENTEL-a, pre svega u smislu uspostavljanja, razrade i primene koncepta rada od kuće, kako bi se zaštitila bezbednost i zdravlje zaposlenih uz istovremeno ostvarivanje poslovnih ciljeva. Uporedo sa definisanjem okvira za obavljanje radnih aktivnosti od kuće, rešavaju se i pitanja vezana za bezbednost informacija kako u pogledu opreme koja je korišćena u kućnim uslovima, van poslovnih prostorija, tako i u pogledu bezbednosti komunikacije tih uređaja sa centralnom opremom (serverima) koja se nalazi u poslovnim prostorijama.

Interna pitanja obuhvataju:

- ♦ Sistem vrednosti: ENTEL zasniva svoje aktivnosti na odgovornom pristupu poslovanju koje uvažava interese svih zainteresovanih strana i odvija se u skladu sa zakonskom regulativom i ispunjavanjem svih obaveza prema društvenoj zajednici i državi
- ♦ Organizacijska kultura: Uspeh poslovnih aktivnosti ENTEL-a neposredno je povezan sa stručnošću, odgovornošću, posvećenošću i kreativnošću svakog pojedinca i dobrim timskim radom. ENTEL nastoji da obezbedi i stalno unapređuje radne uslove za udoban, bezbedan i zdrav rad zaposlenih. Kroz komunikaciju i dijalog sa zaposlenim gradi se i promoviše odnos međusobnog poverenja i odgovornosti, etičkog ponašanja, kao i zajedničkog rada radi uspeha i zaposlenih i kompanije
- ♦ Organizacijsko znanje: ENTEL podstiče individualni napredak svojih zaposlenih i nastoji da uspostavi organizacione i druge pretpostavke za pretvaranje individualnog u organizacijsko znanje, njegovo organizovanje, očuvanje, razmenu i korišćenje / ponovno korišćenje, u interesu napretka organizacije kao celine
- ♦ Performanse: ENTEL prati, poboljšava i unapređuje performanse organizacije u svim segmentima svojih poslovnih aktivnosti, kako bi organizacioni, materijalnim i ljudskim resursima mogao uspešno da ostvari interese svih zainteresovanih strana u organizaciji i van nje.

U okviru srednjoročnih i dugoročnih planova razvoja preduzeća, najviše rukovodstvo ENTEL-a sprovodi SWOT analizu (Strengths-Prednosti, Weaknesses-Slabosti, Opportunities-Mogućnosti i Threats-Pretnje) kako bi sa sagledale sopstvene prednosti i slabosti kao i pretnje iz okruženja i mogućnosti-šanse koje stoje na raspolaganju. Aktuelni dokument koji to uključuje je „Srednjoročni plan poslovanja Energoprojekt Entel a.d. 2020-2024.“. Na osnovu utvrđenih strategijskih ciljeva, u oblasti IMS-a uspostavljaju se odgovarajući ciljevi na godišnjem nivou. Ostvarivanje ovih ciljeva praćeno je odgovarajućim procenama rizika i prilika, kao i preduzimanjem aktivnosti za prevazilaženje / korišćenje za one rizike / prilike koji su po svom nivou značajniji. Procedurom EN-09P-16 definisan je okvir za upravljanja rizicima i prilikama koji je globalno razrađen za svaki od menadžment sistema u sklopu IMS (QMS, EMS, OH&S, EnMS, ISMS), a detaljnija razrada data je u odgovarajućim procedurama povezanim sa tim menadžment sistemima.

Potrebe i očekivanja radnika i drugih zainteresovanih strana

Najviše rukovodstvo, koga sačinjavaju direktor, DPM/PRIMS, DPAOP i PSS, osigurava da se u svim osnovnim procesima utvrđuju i ispunjavaju potrebe, zahtevi i očekivanja korisnika i da se povećava njihovo zadovoljstvo, što je detaljnije objašnjeno u tačkama 8.2.2. (Utvrđivanje zahteva koji se odnose na proizvod) i 9.1.2. (Zadovoljstvo korisnika).

Pored usmerenosti na korisnike, menadžment procesi u ENTEL-u usmereni su na zadovoljavanje zahteva, potreba i očekivanja i ostalih zainteresovanih strana - unutar preduzeća (radnici, akcionari) i van njega (poslovni sistem Energoprojekt, država i društvo, finansijske institucije, isporučioi, poslovni partneri, konkurencija itd.).

Prikaz ovih zainteresovanih strana i njihovih ključnih interesa dat je u Tabeli 4-1 (van ENTEL-a) i u Tabeli 4-2 (unutar ENTEL-a). Uz to, definisan je nivo značaja tj. kritičnosti (1=visok, 3=nizak) kao i dominantni oblici komunikacije sa posmatranom zainteresovanom stranom kroz koji se prate njeni interesi, zahtevi i očekivanja i kroz koje ta zainteresovana strana ostvaruje svoj uticaj na aktivnosti preduzeća.

Predmet i područje primene IMS

IMS ENTEL-a sastoji se od sledećih sistema menadžmenta:

- ◆ Sistem menadžmenta kvalitetom (QMS, prema ISO 9001:2015)
- ◆ Sistem menadžmenta zaštitom životne sredine (EMS, prema ISO 14001:2015)
- ◆ Sistem menadžmenta bezbednošću i zdravljem na radu (OH&S, prema ISO 45001:2018)
- ◆ Sistem energetskog menadžmenta (EnMS, prema ISO 50001:2018)
- ◆ Sistem menadžmenta bezbednošću informacija (ISMS, prema ISO 27001:2013).

Osnovna delatnost ENTEL-a je projektovanje i konsalting usluge u oblasti energetike, vodoprivrede, telekomunikacija i zaštite životne sredine. Proizvodi ENTEL-a su projektna dokumentacija i softver, kao i pružanje konsultantskih usluga.

IMS ENTEL-a opisan je u okviru Poslovnika IMS (u daljem tekstu: Poslovnik), koji definiše predmet i područje primene IMS, koncepciju, politiku i opšte ciljeve IMS, strukturu organizacije, uloge, odgovornosti i ovlašćenja, opis međusobnog delovanja procesa IMS, procedure IMS i/ili pozivanje na njih, hijerarhiju i upravljanje dokumentovanim informacijama, kao i sve ostale elemente IMS. Postupak izrade Poslovnika i njegova verifikacija sprovode se na isti način kao i za druge dokumente IMS.

Poslovnik odobrava direktor preduzeća. Original Poslovnika arhivira se u papirnom obliku (u regulatoru koji se nalazi u službi IMS) i u elektronskom obliku (na INFONET-u). Nekompatibilne

kopije Poslovnika ne podležu izmenama i uručuju se poslovnim partnerima sa poslednjim revizionim statusom, uz odobrenje direktora.

IMS i njegovi procesi

ENTEL je uspostavio, održava i kontinualno unapređuje IMS u skladu sa zahtevima standarda ISO 9001:2015 (QMS), ISO 14001:2015 (EMS), ISO 45001:2018 (OH&S), ISO 50001:2018 (EnMS), ISO 27001:2013 (ISMS) i ovog Poslovnika. Procesi definisani u Poslovniku razrađeni su u procedurama IMS, u kojima je definisan standardni postupak odvijanja ključnih procesa, identifikovani su njihovi “vlasnici” i odgovornost ostalih učesnika.

- a) Model integrisanog sistema menadžmenta ENTEL-a zasnovanog na procesima prikazan je na slikama 3-1 i 3-2. Čine ga sledeći procesi:

UPRAVLJAČKI PROCESI – LIDERSTVO & PLANIRANJE

- ♦ Strategijsko planiranje (misija, vizija, sistem vrednosti, strategija, politike po pojedinim poslovnim oblastima) i IMS ciljevi (kvalitet, ZŽS, BZR – učešće i konsultacija radnika, EE – energetski profil i zaštita informacija)
- ♦ Poslovno planiranje
- ♦ Definisanje uloga, odgovornosti i ovlašćenja kao i komunikacija
- ♦ Rizici i prilike povezani sa IMS.

Tabela 3-1: Zainteresovane strane van ENTEL-a

Zainteresovana strana	Interes / Zahtev / Očekivanje	Nivo kritičnosti	Način komunikacije
Naručioci / klijenti	♦ Ispunjavanje zahteva ♦ Kvalitetan proizvod / usluga ♦ Povoljna cena ♦ Poštovanje dogovorenih rokova ♦ Fleksibilnost u ispunjavanju zahteva ♦ Podrška realizaciji razvojnih planova ♦ Bezbednost informacija	1	♦ Istraživanje tržišta ♦ Ponude/ugovori ♦ Praćenje napretka projekata ♦ Stručni saveti, tehničke kontrole, revizije ♦ Dinamika naplate
Isporučioci	♦ Partnerski odnos ♦ Stabilnost poslovanja ♦ Zajednički nastup na tržištima ♦ Zaštita životne sredine, BZR ♦ Bezbednost informacija	3	♦ Istraživanje tržišta ♦ Ponude i ugovori ♦ Ugovori sa isporučiocima
Finansisjke institucije	♦ Partnerski odnos ♦ Stabilnost poslovanja ♦ Održivi poslovni rast	3	♦ Svakodnevna poslovna komunikacija
Konkurencija	♦ Korektno i fer nadmetanje ♦ Etika i pošteno poslovanje ♦ Borba protiv korupcije	3	♦ Istraživanje tržišta ♦ Tenderske procedure
Državni organi i regulatorna tela	♦ Poštovanje zakona i propisa ♦ Redovno plaćanje poreza i	2	♦ Skupština akcionara ♦ Komunikacija sa

	doprinosa ♦ Poštovanje prava zaposlenih ♦ Poštovanje autorskih prava ♦ Podrška razvoju infrastrukture		nadležnim organima i ustanovama pri realizaciji projekata
Institucije medicine rada	♦ Bezbedni i zdravi uslovi rada	2	♦ Komunikacija sa institucijama
Lokalna zajednica	♦ Društveno odgovorno poslovanje ♦ Zaštita životne sredine ♦ Racionalno korišćenje prirodnih i energetskih resursa ♦ Podrška rešavanju potreba lokalne zajednice	2	♦ Komunikacija sa lokalnim samoupravama ♦ Komunikacija sa društvenim organizacijama
Porodice radnika	♦ Zdravi i bezbedni uslovi za radnike	1	♦ Periodični kontakti i saradnja po potrebi
EP Holding	♦ Stabilnost poslovanja ♦ Održivi poslovni rast ♦ Standardizacija i razvoj poslovanja ♦ Saradnja članica poslovnog sistema ♦ Zajednički nastup na tržištima ♦ Izbegavanje konkurencije između članica poslovnog sistema ♦ Bezbednost informacija	2	♦ Svakodnevna poslovna komunikacija ♦ Izvršni odbor direktora ♦ Skupština akcionara ♦ Interna revizija

Tabela 3-2: Zainteresovane strane unutar ENTEL-a

Zainteresovana strana	Interes / Zahtev / Očekivanje	Nivo kritičnosti	Način komunikacije
Akcionari	♦ Održivi poslovni rast ♦ Stabilnost poslovanja ♦ Ostvarivanje profita i dividende ♦ Porast vrednosti akcija ♦ Transparentnost poslovanja ♦ Etika i pošteno poslovanje	2	♦ Skupština akcionara ♦ Odbor direktora
Menadžment	♦ Održivi poslovni rast ♦ Stabilnost poslovanja ♦ Podrška naručilaca ♦ Podrška finansijskih institucija ♦ Korektan odnos sa zaposlenima ♦ Nagrada srazmerna rizicima	2	♦ Odbor direktora ♦ Svakodnevna poslovna komunikacija
Sindikati	♦ Održivi poslovni rast ♦ Stabilnost poslovanja ♦ Dobri, bezbedni i zdravi uslovi rada	2	♦ Svakodnevna komunikacija ♦ Odbor za BZR
Lica na praksi / posetioци	♦ Dobri, bezbedni i zdravi uslovi rada ♦ Bezbednost informacija	1	♦ Ugovori o praksi ♦ Lica koja primaju posetioce
Radnici	♦ Sigurnost zaposlenja ♦ Redovna i pristojna zarada ♦ Dobri, bezbedni i zdravi uslovi rada ♦ Mogućnost usavršavanja i	2	♦ Odbor sindikata ♦ Odbor BZR ♦ Svakodnevna poslovna komunikacija

	napredovanja ♦ Korektni međuljudski odnosi ♦ Zaštita životne sredine ♦ Zaštita podataka o ličnosti		
--	---	--	--

PODRŽAVAJUĆI PROCESI – MENADŽMENT RESURSIMA

- ♦ Upravljanje kadrovima – ljudski resursi
- ♦ Upravljanje znanjem
- ♦ Održavanje infrastrukture - poslovnog prostora, opreme i alata
- ♦ Infrastruktura informacionih tehnologija
- ♦ Upravljanje finansijama
- ♦ Upravljanje zakonskom regulativom i vrednovanje usklađenosti.

OSNOVNI PROCESI – OPERACIJE

- ♦ Komuniciranje sa korisnicima (marketing, nuđenje i ugovaranje)
- ♦ Planiranje realizacije proizvoda i pružanja usluga
- ♦ Nabavka – eksterno obezbeđenje proizvoda i usluga
- ♦ Preispitivanje, kontrolisanje, verifikacija i validacija
- ♦ Isporučka proizvoda i usluga
- ♦ Aktivnosti nakon isporuke
- ♦ Upravljanje otpadom
- ♦ Istraživanje incidenata
- ♦ Pripremljenost i reagovanje u vanrednim situacijama.

VREDNOVANJE PERFORMANSI & PROCES POBOLJŠANJA

- ♦ Merenje zadovoljstva korisnika
- ♦ Praćenje i merenje preformansi procesa i proizvoda
- ♦ Razrešavanje neusaglašenosti
- ♦ Sprovođenje korektivnih mera
- ♦ Interne provere
- ♦ Preispitivanje od strane rukovodstva.

b) Veza između procesa IMS

Veza između procesa navedenih u tački a) date su na slikama 3-1 i 3-2. Slikom 3-1 prikazani su upravljački procesi, podržavajući procesi kao i procesi za vrednovanje performansi i poboljšanja. Na slici 3-2 razrađeni su operativni procesi realizacije proizvoda. Slike su povezane linijama planiranja (“a”), praćenja i merenja performansi (“b”) i poboljšanja (“c”).

Analiza eksternih i internih pitanja obuhvata elemente definisane u tački 4.1 Poslovnika sa ciljem sagledavanja potreba, zahteva i očekivanja akcionara i drugih zainteresovanih strana definisanih tačkom 4.2 Poslovnika. Ova analiza je osnova procesa strategijskog planiranja čiji je rezultat srednjoročni (obično četvorogodišnji ili petogodišnji) plan razvoja preduzeća, formiran u koordinaciji sa Energoprojekt Holding. Tom prilikom sagledavaju se rizici i prilike na globalnom nivou poslovanja preduzeća. Na osnovu srednjoročnog plana razvoja preduzeća za svaku kalendarsku godinu priprema se godišnji plan koji razrađuje detalje realizacije srednjoročnog plana, uz konkretizaciju rizika i prilika i uz obezbeđivanje svih neophodnih preduslova u oblasti ljudskih resursa, infrastrukture, informacionih tehnologija i finansija. Proces poslovnog planiranja povezan je sa planiranjem

realizacije proizvoda (linija “a”). Pored toga, na osnovu rezultata poslovnog planiranja preciziraju se odgovornosti, ovlašćenja i komuniciranje, kao neophodni preduslovi za realizaciju godišnjeg plana.

Sprovođenje godišnjeg plana i performansi preduzeća prate se preko verifikacije i validacije proizvoda (linija “b”) kao i na osnovu rezultata internih provera IMS i preispitivanja od strane rukovodstva koje se obavlja na godišnjem nivou. Na osnovu rezultata praćenja i merenja, koje uključuje i praćenje i/ili merenje zadovoljstva korisnika i drugih zainteresovanih strana pokreću se i sprovode korektivne mere i poboljšanja IMS. Ova poboljšanja imaju uticaj kako na poslovno planiranje tako i na osnovne procese i to na procese marketinga, planiranja realizacije proizvoda i proces realizaciju proizvoda (linija “c”).

Proces komuniciranja sa korisnicima u delatnostima ENTEL-a, slika 4-2, obuhvata nuđenje i ugovaranje koje se odvija kroz proces marketinga koji obuhvata istraživanje tržišta (u slučaju da se planira proširenje delatnosti na nova tržišta ili proširenje aktivnosti na postojećim tržištima), prezentaciju proizvoda potencijalnim korisnicima (uključujući i predkvalifikaciju) kao i pripremu i podnošenja ponuda. Ovaj proces predstavlja osnovu za proces ugovaranje tj. pripremu i zaključivanje ugovora.

Procesi realizacije proizvoda i pružanja usluga u ENTEL-u odvijaju se uz puno poštovanje principa upravljanja projektima koji su ugrađeni u procedure IMS. Svaki od sklopljenih ugovora realizuje se kao poseban poslovni poduhvat – projekat koji ima svog rukovodioca (šefa projekta) i projektni tim formiran u saradnji sa organizacionim jedinicama ENTEL-a.

Organizacija upravljanja projektima u ENTEL-u zasniva se po pravilu na matričnom modelu organizacije, a u izuzetnim slučajevima, na velikim i dugotrajnim projektima, primenjuje se čisto projektni model organizacije upravljanja projektom. Procedure IMS obuhvataju kompletan životni ciklus projekta, od njegovog pokretanja i osnivanja, preko planiranja, praćenja, kontrole i izveštavanja pa do njegovog zaključenja.

Proces planiranja realizacije proizvoda i pružanja usluga pokreće se kroz osnivanje projekta, izradu i odbravanje osnovnog planskog dokumenta (TEP – Tehno ekonomski program za realizaciju projekta), koji predstavlja osnovu (“baseline”) za operativno planiranje koje se sprovodi u sklopu izrade proizvoda, odnosno pružanja usluga. Istovremeno, ovim dokumentom se planira projektovanje i razvoj proizvoda, bez obzira da li je u pitanju već razvijen, modifikovan postojeći ili potpuno nov proizvod.

U delatnosti ENTEL-a, “projektovanje” se odnosi pre svega na osmišljavanje proizvoda ili usluge u skladu sa specifičnim zahtevima korisnika, a “razvoj” predstavlja definisanje metodologije po kojoj će proizvod biti izrađen ili usluga pružena.

Proces planiranja realizacije p&u tesno je povezan sa procesom poslovnog planiranja i sprovodi se uz uvažavanje rizika i prilika kao i okvira u oblasti ljudskih resursa, infrastrukture, informacionih tehnologija i finansija (linija “a”).

Izrada proizvoda / pružanje usluga zasniva se na nizu procedura i uputstava, kojima su definisani standardni proizvodi ENTEL-a (projektna dokumentacija – studijska, licitaciona i tehnička), konsultantske usluge i proizvodi koji se posebno projektuju i razvijaju (softver). U toku izrade proizvoda, odnosno pružanja usluga sprovodi se njegovo preispitivanje (kroz vršenje unutrašnje kontrole) i verifikacija (kroz Stručni savet ENTEL-a), a nakon isporuke sprovode se različiti oblici validacije (tehnička kontrola, odnosno stručna revizija projektna dokumentacije, primopredaja softvera itd), u saradnji sa naručiocem. Iz procesa verifikacije i validacije formiraju se elementi za praćenje i merenje performansi (linija “b”). Ovi elementi predstavljaju osnovu za sprovođenje korektivnih mera i poboljšavanje IMS, koje imaju uticaja na procese marketinga, planiranja realizacije proizvoda i izrade proizvoda.

c) Metode i kriterijumi za efektivno izvođenje i upravljanje procesima

Metode i kriterijumi za efektivno izvođenje i upravljanje za procese navedene u tački a) određuju se definisanjem uslova upravljanja, resursa, ulaznih veličina i izlaznih veličina, a definisani su u ovom Poslovniku i u procedurama.

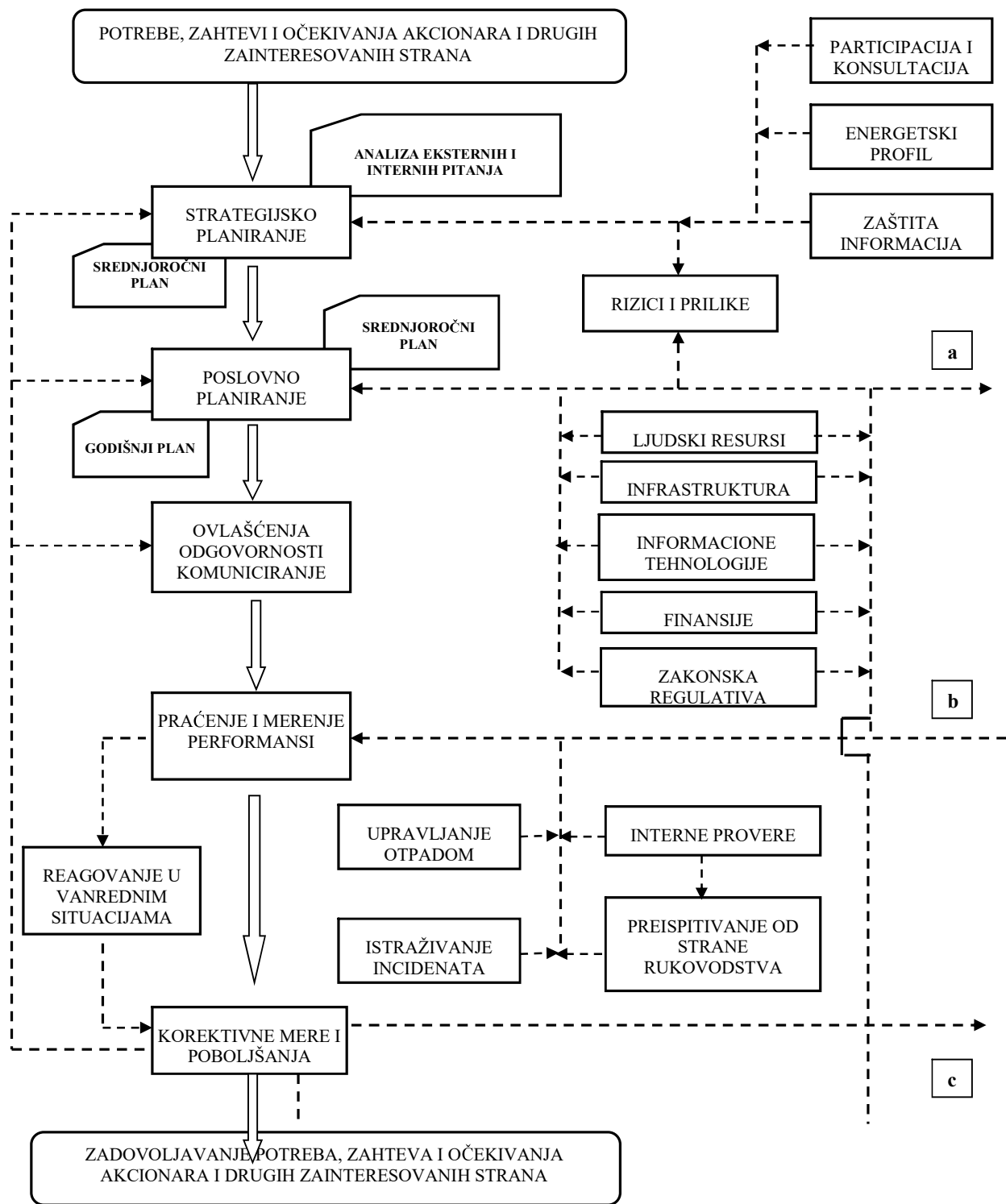
d) Informacije i kriterijumi za podršku izvođenju i praćenju procesa

Informacije i resursi potrebni za podršku izvođenju i praćenju procesa, obezbeđuju se kroz analizu tržišta, preispitivanje potreba, zahteva i očekivanja naručilaca, praćenje propisa (zakona, standarda) iz oblasti planiranja i izgradnje objekata, zaštite ŽS, bezbednosti i zdravlja na radu, energetske efikasnosti, korišćenja i potrošnje energije i bezbednosti informacija, praćenje međunarodnih propisa vezanih za uslove nuđenja opreme i radova za izgradnju objekata i praćenje stanja razvoja tehnologije i parametara osnovne opreme za objekte iz delatnosti ENTEL-a.

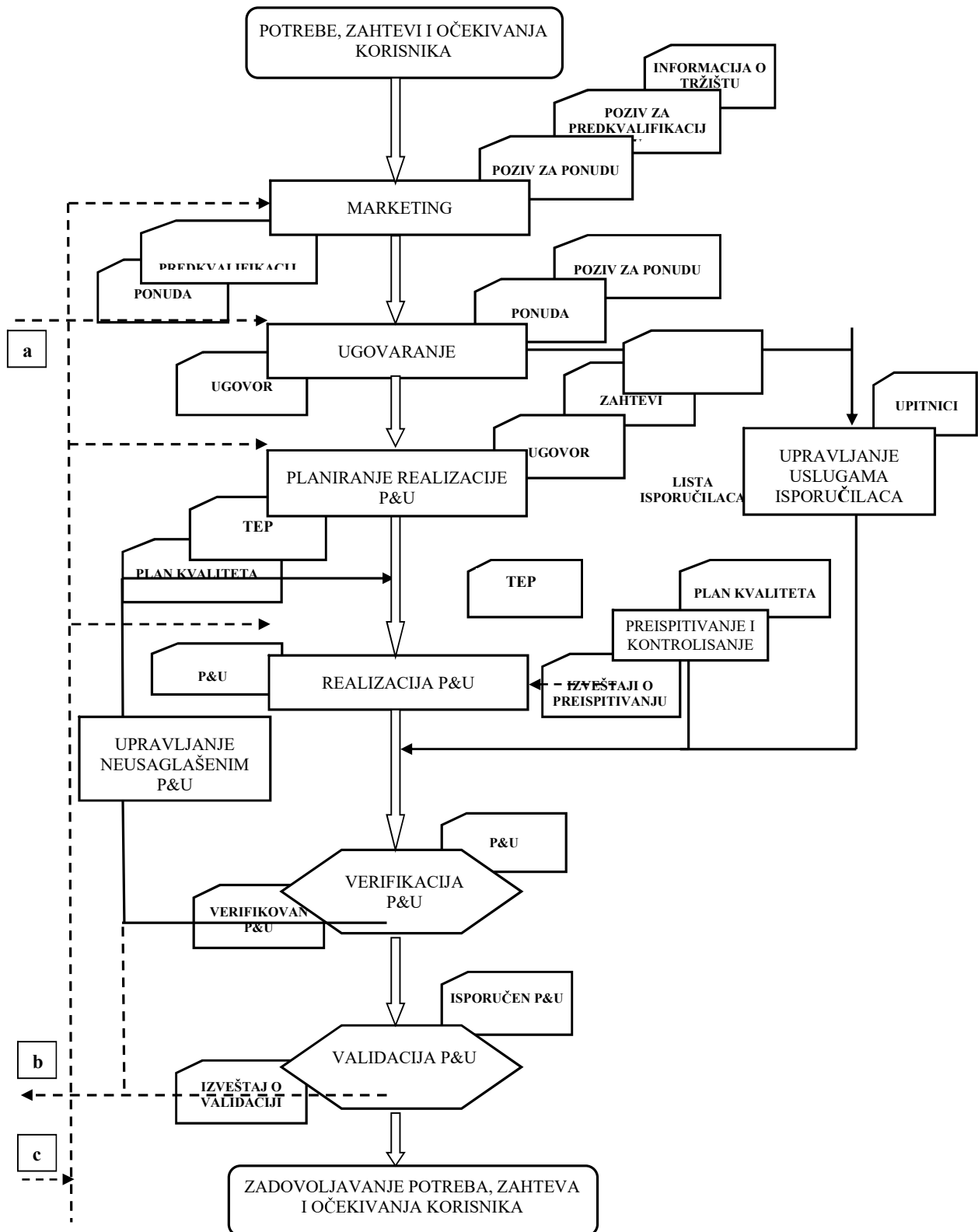
Upravljanje zakonskom regulativom i vrednovanje usklađenosti definisano je posebnom procedurom EN-09P-17.

e) Vrednovanje performansi & poboljšavanje

Praćenje, merenje i analiza procesa navedenih u tački a) i neophodne mere u cilju kontinualnih aktivnosti unapređenja, pripremaju se u skladu sa glavama 9 i 10 Standarda IS= 9001 i drugih menadžment standarda.

Slika 3-1: Procesi u IMS ENTEL-a

Zahtevi za sistem menadžmenta zaštitom životne sredine

U svetlu zahteva standarda ISO 14001:2015, ENTEL ostvaruje uticaj na životnu sredinu kroz tri ključne oblasti (aspekta):

- ♦ Izrada projektne dokumentacije (studijske, licitacione, tehničke) kojom se predviđaju mere koje bi trebalo preduzeti kako bi se štetan uticaj objekata koje ENTEL projektuje na zaštitu životne sredine eliminisao ili bar ublažio.
- ♦ Nadzor nad izgradnjom, pri čemu se ENTEL pojavljuje u ulozi nadzora nad izvođenjem radova u toku kojih se moraju preduzeti mera kako bi se sprečio štetan uticaj na životnu sredinu. Ove mere predviđa izvođač, a ENTEL kao konsultant ima obavezu da ukaže na sve propuste usled kojih bi došlo do štetnog uticaja na životnu sredinu.
- ♦ Poslovna zgrada i drugi prostori u kojima se odvija delatnost ENTEL-a, gde je u mogućnosti da neposredno primenjuje mere upravljanja čvrstim otpadom, elektronskim otpadom, potrošnjom električne energije i vode itd. U ovom segmentu ENTEL ostvaruje saradnju sa drugim preduzećima u sklopu sistema Energoprojekt, s obzirom da zajednički koriste poslovnu zgradu.

Ovi oblici uticaja predmet su posebnih procedura EN-14P-01 (kojom se definišu aspekti uticaja, način njihovog vrednovanja, uključujući i rizike i prilike, donošenje odluke o značajnim aspektima za koje se planira i realizuje program zaštite ŽS) i EN-14P-02 (kojom se predviđaju mere za reagovanje u slučaju opasnosti po životnu sredinu, odnosno bezbednost i zdravlje na radu) i uputstava EN-14I-01 i EN-14I-02 (kojima se definiše upravljanje čvrstim otpadom i potrošnjom električne energije i vode).

Zahtevi za sistem menadžmenta bezbednošću i zdravljem na radu

U svetlu zahteva standarda za BZR ISO 45001:2018, ENTEL ostvaruje uticaj na bezbednost i zdravlje na radu zaposlenih, odnosno bezbednost opreme i postrojenja kroz tri ključne oblasti (aspekta):

- ♦ Izrada projektne dokumentacije (studijske, licitacione, tehničke) kojom se predviđaju mere koje bi trebalo preduzeti kako bi se štetan uticaj objekata koje ENTEL projektuje na bezbednost i zdravlje na radu ljudi i bezbednost opreme i postrojenja eliminisao ili bar ublažio.
- ♦ Nadzor nad izgradnjom pri čemu se ENTEL pojavljuje u ulozi nadzora nad izvođenjem radova u toku kojih se moraju preduzeti mera kako bi se sprečio štetan uticaj na bezbednost i zdravlje na radu ljudi i bezbednost opreme i postrojenja. Ove mere predviđa izvođač, a ENTEL kao konsultant ima obavezu da ukaže na sve propuste usled kojih bi došlo do štetnog uticaja na BZR i bezbednost opreme i postrojenja.
- ♦ Poslovna zgrada i drugi prostori u kojima se odvija delatnost ENTEL-a, gde je u mogućnosti da neposredno primenjuje mere BZR za svoje zaposlene, kao i za ostala lica koja se u dužem ili kraćem vremenskom preiosu nalaze u tom prostoru (posetioci, studenti na praksi, poslovni partneri i sl).

Ovi oblici uticaja predmet su posebne procedure EN-45P-01 kojom se definišu opasnosti po BZR i ocenjivanje odgovarajućih rizika i prilika i postupanje po njima, kao i uputstvo EN-45I-01 koje definiše plan za obezbeđenje bezbednosti i zdravlja na radu. Identifikacija opasnosti i postupanje po rizicima i prilikama, kao i istraživanje incidenata sprovode se uz aktivno učešće i konsultovanje radnika. Posebna kombinovana ZŽS i BZR procedura EN-14P-02 definiše pripremljenost i reagovanje u vanrednim situacijama.

U skladu sa zakonskom regulativom u Srbiji, ENTEL je pripremio Akt o proceni rizika za pojedina radna mesta, uz učešće medicine rada, odredio lice odgovorno za BZR i uspostavio i održava odgovarajuće evidencije o BZR. Identifikovano je pet grupa radnih mesta –administrativno tehnički poslovi u poslovnoj zgradi (rukovodeća, odnosno

projektantska radna mesta), administrativno tehnički poslovi nadzora nad izvođenjem radova, vozač motornog vozila i rad u kafe kuhinji.

Zahtevi za sistem energetskog menadžmenta

U svetlu zahteva standarda ISO 50001:2018, ENTEL ostvaruje uticaj na energetske efikasnost, korišćenje i potrošnju energije kroz tri ključne oblasti:

- ♦ Izrada projektne dokumentacije (studijske, licitacione, tehničke) kojom se predviđaju rešenja koja su na liniji racionalnog korišćenja svih oblika energije. Poseban akcenat stavlja se na specifikacije za nabavku kojima se vodi računa o primeni energetske efikasne proizvoda.
- ♦ Nadzor nad Izgradnjom, pri čemu se ENTEL pojavljuje u ulozi nadzora nad izvođenjem radova u toku kojih se moraju preduzeti mera kako bi se sprečilo neracionalno korišćenje svih vidove energije. Ove mere predviđa izvođač, a ENTEL kao konsultant ima obavezu da ukaže na sve propuste usled kojih bi došlo do štetnog uticaja na EE, korišćenje i potrošnju energije. U ovom segmentu, značajno korišćenje energije ogleda se u potrošnji goriva za službene automobile.
- ♦ Poslovna zgrada i drugi prostori u kojima se odvija delatnost ENTEL-a, gde je u mogućnosti da neposredno primenjuje mere EE, korišćenja i potrošnje energije. U ovom segmentu ENTEL ostvaruje saradnju sa drugim preduzećima u sklopu sistema Energoprojekt, s obzirom da zajednički koriste poslovnu zgradu i da su merna mesta za praćenje potrošnje električne i toplotne energije zajednička. U ovom segmentu, značajno korišćenje energije ogleda se u potrošnji električne i toplotne energije za osvetljenje prostora i rad opreme, odnosno grejanje i hlađenje prostorija.

Ovi oblici uticaja predmet su posebne procedure EN-50P-01 (kojom se definišu početni energetske profil i akcioni planovi EE, korišćenja i potrošnje energije) i uputstva EN-14I-02 (kojim se definiše upravljanje potrošnjom električne energije).

Zahtevi za sistem bezbednosti informacija

U svetlu zahteva standarda ISO 27001:2013, ENTEL ostvaruje uticaj na bezbednost informacija u svih 14 oblasti zaštite informacija iz Aneksa A ovog standarda, kroz usklađivanje svojih aktivnosti sa 35 ciljeva kontrole i uz primenu 114 kontrola, u skladu sa prirodom svoje delatnosti. Ključni elementi BI iskazani su kroz:

- ♦ Registar informacione imovine, koja je klasifikovana u 6 tipova (čisto informaciona imovina -podaci i informacije u bilo kom obliku, softverska imovina - aplikativni i sistemski softver, opipljiva informaciona (fizička) imovina, servisi (usluge), humana informaciona imovina – osoblje i nematerijalna imovina (znanje, licence, sertifikati, ugled).
- ♦ Procenu rizika po bezbednost informacija, uz uvažavanje vrednosti informacione imovine (A), verovatnoće nastajanja neželjenog događaja (P) i uticaja (I) koji on ima na informacionu imovinu, u skladu sa njenom ranjivošću
- ♦ Postupanje sa rizicima po bezbednost informacija
- ♦ Plan kontinuiteta poslovanja
- ♦ Izjavu o primenljivosti.

Ove aktivnosti predmet su posebne procedure EN-27P-01, kojom se definišu metodologija procene rizika po bezbednost informacija, postupanje sa bezbednosnim događajem i incidentom i izrada plana kontinuiteta poslovanja*. Posebnim uputstvom EN-27I-01 detaljnije se definišu postupci zaštite informacija. Poseban segment bezbednosti informacija predstavljaju elementi vezani za realizaciju koncepta rada od kuće kao i povezivanje informacionog sistema ENTEL-a sa sistemom za upravljanje dokumentima na nivou sistema Energoprojekt (Document Management System – DMS).

Zaštita podataka o ličnosti predmet je posebne procedure EN-27P-02. Ova procedura obuhvata procese analize (mapiranja) podataka o ličnosti, procenu uticaja na bezbednost podataka o ličnosti, postupak u slučaju ugrožavanja bezbednosti podataka o ličnosti, davanje i opoziv pristanka za obradu podataka o ličnosti, postupak ostvarivanja uvida zaposlenog u podatke koji se o njemu obrađuju i postupak brisanja podataka o ličnosti. Procedura se zasniva na generalnim okvirima uspostavljenim kroz proceduru EN-27P-01, primenljivim odredbama evropske uredbe o zaštiti podataka o ličnosti (engl. *General Data Protection Regulation* – GDPR) i Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti u Republici Srbiji. Procedura se odnosi kako na podatke o ličnosti zaposlenih i članova njihovih porodica, lica koja konkurišu za posao u ENTEL-u preko oglasa i/ili sajta ENTEL-a tako i drugih subjekata podataka - isporučilaca (podizvođača, dobavljača, pružalaca usluga), konsultanata, sertifikacionog tela, studenata na praksi i drugih poslovnih partnera.

Ključni nefinansijski pokazatelji uspešnosti poslovanja

Smatramo da ključni nefinansijski pokazatelji uspešnosti poslovanja se ogledaju u stabilnom poslovanju na domaćem i inostranom tržištu. To govori naša prisutnost i učestovanje na dinamičnim tržištima Srednjeg istoka. U Kataru naša prisutnost od 1992. godine je na svim najznačajnijim državnim projektima u oblasti prenosa električne energije gde smo od 13 faza elektrifikacije Katar radili na fazama IV, V, VI, VII, VIII, IX, XI, XII i XIII.

Takodje smo učestvovali i na projektu vezanom za izgradnju metroa u Dohi . Radili smo projekat Mega rezervoara koji jedan od najvećih u svetu vezano za sistem desalinizacije vode i obezbedjenje zaliha vode u rezervoarima.

Ono što je naj važnije za naše poslovanje imamo odlične odnose sa našim tradicionalnim i dugogodišnjim partnerom KAHRAMA koja je pandam Elektroprivredi Srbije kod nas.

Tu uspešnost i dugoročnu saradnju dokumentujemo određenim sertifikatima datim u slikama koje slede.

In-Country
Value

ICV Scorecard Certificate

This Certificate is issued to:

ENERGOPROJEKT ENTEL LTD

Commercial Registration Number: LCS/14905 | Address: 21st Floor Palm Tower B West Bay

ICV Certification Details

Certificate Number	Certifier	Financial Year
10002678	Morison & Kuriachan Kuriakose Chartered Accountants	31 December 2022
Issue Date	Expiry Date	Download Date
12 November 2023	12 November 2024	12 November 2023

ICV Score & Contribution

Valid

On behalf of
ENERGOPROJEKT ENTEL LTD

09 November 2023

On behalf of
Morison & Kuriachan
Kuriakose Chartered
Accountants

12 November 2023

Full Name
MOMCILO MRVIC

Position
REGIONAL DIRECTOR

Signature

Full Name
George George Karikampallil

Position
Engagement Leader - ICV Certification

Signature

- Notes**
- 1) This ICV Certificate is an extraction from Morison & Kuriachan Kuriakose Chartered Accountants's full ICV report dated 12/11/2023 and should be read in conjunction with the cover letter and factual findings report relevant to the ICV score in the full ICV report.
 - 2) This full ICV report is issued vide an engagement letter between Morison & Kuriachan Kuriakose Chartered Accountants and ENERGOPROJEKT ENTEL LTD dated 19/09/2023. Morison & Kuriachan Kuriakose Chartered Accountants does not accept or assume any liability, responsibility or duty of care for any use of or reliance on this document by anyone, other than the intended recipient to the extent agreed in the engagement letter.
 - 3) In the case any information included in the ICV Certificate requires further validation, contact should be made with

المساعدون للخدمات
HELPERS SERVICES W.L.L.

E-mail : helpers.qa@gmail.com

C.R.No : 24256

طباعة ، ترجمة قانونية ، تخليص معاملات وخدمات عامة ، Legal Translation, Documents Clearance & General Services

Ministry of Finance
State of Qatar

Classification : Public
Government Procurement
Regulatory Department

Issue Date	16/01/2024
Valid until	15/01/2026

Service Provider Classification Certificate
24000145-SRV-001

The Department of Government Procurement Regulation certifies that
M/s: ENERGOPROJEKT ENTEL LTD - International

Commercial license number: LCS/14905

They have been categorized in the service providers sector with the following activities and categories:

Activity No	Activity Name	Categories
7110301	Civil Engineering	Primary

Statement of Items	Earned Points	Maximum Points
Capital Amount	10.00	10
Net assets	20.00	20
Total contract value	20.00	25
Number of contracts	1.00	5
Management staff	10.00	10
Technical staff	26.00	30
Total points	87.00	100

Terms and conditions:

A classifier shall take any legal action that results in a change in its legal position that affects the category(s) in which it is classified.

It shall be notified to the administration of this modification within fifteen days from the date of such action

Failure to fulfil this obligation shall result in the expiry of the classification certificate granted to the classifier.

Director of Government Procurement Regulation Department

//Signed/

Stamp: State of Qatar-Ministry of Finance -Government Procurement Regulatory Department

Tahfeez

المساعدون للخدمات
HELPERS SERVICES W.L.L.

E-mail : helpers.qa@gmail.com

C.R.No : 24256

Ministry of Finance
State of Qatar

Classification : Public
Government Procurement
Regulatory Department

Issue Date	16/01/2024
Valid until	15/01/2026

Service Provider Classification Certificate
24000144-SRV-001

The Department of Government Procurement Regulation certifies that
M/s: ENERGOPROJEKT ENTEL LTD - International
Commercial license number: LCS/14905
They have been categorized in the service providers sector with the following activities and categories:

Activity No	Activity Name	Categories
7490010	Mechanical Engineering	Primary

Statement of Items	Earned Points	Maximum Points
Capital Amount	10.00	10
Net assets	20.00	20
Total contract value	21.00	25
Number of contracts	1.50	5
Management staff	10.00	10
Technical staff	26.00	30
Total points	88.60	100

Terms and conditions:

A classifier shall take any legal action that results in a change in its legal position that affects the category(s) in which it is classified.
It shall be notified to the administration of this modification within fifteen days from the date of such action
Failure to fulfil this obligation shall result in the expiry of the classification certificate granted to the classifier.

Director of Government Procurement Regulation Department
//Signed/

Stamp: State of Qatar-Ministry of Finance -Government Procurement Regulatory Department

Tahfeez

Tel : 44436240 - Mobile : 70225529 - P.O. Box: 7081 - DOHA - QATAR

تليفون : ٤٤٤٣٦٢٤٠ - جوال : ٧٠٢٢٥٥٢٩ - ص.ب : ٧٠٨١ - الدوحة - قطر

المساعدون للخدمات
HELPERS SERVICES W.L.L.

E-mail : helpers.qa@gmail.com

C.R.No : 24256

Legal Translation, Documents Clearance & General Services
Ministry of Finance
State of Qatar

Classification : Public
Government Procurement
Regulatory Department

Issue Date	16/01/2024
Valid until	15/01/2026

Service Provider Classification Certificate
24000143-SRV-001

The Department of Government Procurement Regulation certifies that
M/s: ENERGOPROJEKT ENTEL LTD - International
Commercial license number: LCS/14905
They have been categorized in the service providers sector with the following activities and categories:

Activity No	Activity Name	Categories
7711089	Electrical and Electronic Engineering	Primary

Statement of Items	Earned Points	Maximum Points
Capital Amount	10.00	10
Net assets	20.00	20
Total contract value	25.00	25
Number of contracts	3.50	5
Management staff	10.00	10
Technical staff	26.00	30
Total points	94.50	100

Terms and conditions:

A classifier shall take any legal action that results in a change in its legal position that affects the category(s) in which it is classified.
It shall be notified to the administration of this modification within fifteen days from the date of such action
Failure to fulfil this obligation shall result in the expiry of the classification certificate granted to the classifier.

Director of Government Procurement Regulation Department
//Signed/

Stamp: State of Qatar-Ministry of Finance -Government Procurement Regulatory Department

Tahfeez

U UAE smo prisutni od 2001. godine i takodje smo radili na vrlo značajnim državnim kao i na projektima vezanim za infrastrukturne objekte koje prate izgradnju najvećih stambeno poslovnih objekata.

Tradicionalni i dugogodišnji partneri su nam DEWA i Transco državna preduzeća koja je pandam Elektroprivredi Srbije kod nas. Takodje radimo i za značajne komitente kao što su Meraas, Emaar, DP World, Etihad railway.

Tu uspešnost i dugoročnu saradnju dokumentujemo odredjenim sertifikatima datim u slikama koje slede.

IN-COUNTRY VALUE CERTIFICATE

Certificate ID: **123616**
Issue Date: **04.08.2023**
Valid Until: **24.09.2024**

ENERGO CONSULT - L L C

37.28%

Company General Information

License No.: **CN-1044511**
Company Type: **SME in UAE**
Financial Year End Date: **31.12.2022**
Company based in: **Within UAE**
Company Business: **SERVICE PROVIDER**

For Cases of Re-Certification

Re-Certification (*) No.:

Reason for this Re-Certification

Signed By

On behalf of Supplier

Name:

Vladimir Milosevic

Designation:

Resident Manager

Verified as per ICV Agreed Upon Procedures (AUP)

On behalf of Certification Body

Name:

Salman Sajid

Designation:

Executive Director

**Electronically signed by
Salman Sajid**

Company:

Baker Tilly MKM Chartered Accountants

Certificate Issued Based on ICV Version: 3.0

Bureau Veritas Certification

ENERGOPROJEKT ENTEL CO. LTD.

M4-M5, Al Safeenah Building, Oud Mehta, P.O. Box 46725, Dubai, United Arab Emirates

Bureau Veritas Certification Holding SAS - UK Branch certifies that the Management System of the above organisation has been audited and found to be in accordance with the requirements of the management system standards detailed below

ISO 9001:2015

Scope of certification

ENGINEERING, DESIGN AND CONSULTANCY SERVICES RELATED TO PROJECTS IN THE
FIELDS OF ENERGY, WATER, TELECOMMUNICATIONS AND ENVIRONMENT.

Original cycle start date:	02 March 2015
Expiry date of previous cycle:	01 March 2024
Certification / Recertification Audit date:	21 February 2024
Certification / Recertification cycle start date:	29 February 2024
Subject to the continued satisfactory operation of the organisation's Management System, this certificate expires on:	01 March 2027

Certificate No.: DU005630

Version: 1

Issue date: 29 February 2024

MARWAN ARIBI

0008

Signed on behalf of BVCH SAS UK Branch

Certification Body Address: 5th Floor, 66 Prescott Street, London, E1 8HG, United Kingdom

Local Office: Bureau Veritas - Dubai Branch, 2nd Floor, Block C, Al Hudaiba Awards Building, Jumeirah Road with 2nd December Interchange, Dubai, U.A.E.

Further clarifications regarding the scope and validity of this certificate, and the applicability of the management system requirements, please call: +971 4 307 4400

UKAS Certificate Template Single Site Rev.4.1

1/1

28 Aug 2023

Bureau Veritas Certification

ENERGOPROJEKT ENTEL CO. LTD.

M4-M5, Al Safeenah Building, Oud Mehta, P.O. Box 46725, Dubai, United Arab Emirates

Bureau Veritas Certification Holding SAS - UK Branch certifies that the Management System of the above organisation has been audited and found to be in accordance with the requirements of the management system standards detailed below

ISO 45001:2018

Scope of certification

ENGINEERING, DESIGN AND CONSULTANCY SERVICES RELATED TO PROJECTS IN THE FIELDS OF ENERGY, WATER, TELECOMMUNICATIONS AND ENVIRONMENT.

Original cycle start date:	05 March 2021
Expiry date of previous cycle:	01 March 2024
Certification / Recertification Audit date:	21 February 2024
Certification / Recertification cycle start date:	29 February 2024
Subject to the continued satisfactory operation of the organisation's Management System, this certificate expires on:	01 March 2027

Certificate No.: DU005632

Version: 1

Issue date: 29 February 2024

MARWAN ARIDI

0008

Signed on behalf of BVCH SAS UK Branch

Certification Body Address: 5th Floor, 66 Prescott Street, London, E1 8HG, United Kingdom

Local Office: Bureau Veritas - Dubai Branch, 2nd Floor, Block C, Al Hudaiba Awards Building, Jumeirah Road with 2nd December Interchange, Dubai, U.A.E.

Further clarifications regarding the scope and validity of this certificate, and the applicability of the management system requirements, please call: +971 4 307 4400

UKAS Certificate Template Single Site Rev.4.1

1/1

28 Aug 2023

ENERGOPROJEKT ENTEL CO. LTD.

M4-M5, Al Safeenah Building, Oud Mehta, P.O. Box 46725, Dubai, United Arab Emirates

Bureau Veritas Certification Holding SAS - UK Branch certifies that the Management System of the above organisation has been audited and found to be in accordance with the requirements of the management system standards detailed below

ISO 14001:2015

Scope of certification

ENGINEERING, DESIGN AND CONSULTANCY SERVICES RELATED TO PROJECTS IN THE FIELDS OF ENERGY, WATER, TELECOMMUNICATIONS AND ENVIRONMENT.

Original cycle start date: 02 March 2015
Expiry date of previous cycle: 01 March 2024
Certification / Recertification Audit date: 21 February 2024
Certification / Recertification cycle start date: 29 February 2024
Subject to the continued satisfactory operation of the organisation's Management System, this certificate expires on: 01 March 2027

Certificate No.: DU005631

Version: 1

Issue date: 29 February 2024

MARYAM APPLE

0008

Signed on behalf of BVCH SAS UK Branch

Certification Body Address: 5th Floor, 66 Prescott Street, London, E1 8HG, United Kingdom

Local Office: Bureau Veritas - Dubai Branch, 2nd Floor, Block C, Al Hudaiba Awards Building, Jumeirah Road with 2nd December Interchange, Dubai, U.A.E.

Further clarifications regarding the scope and validity of this certificate, and the applicability of the management system requirements, please call: +971 4 307 4400

UKAS Certificate Template Single Site Rev.4.1

1/1

28 Aug 2023

U Omanu smo prisutni od 1997. godine i tu smo radili puno projekata iz oblasti prenosa električne energije, a i u oblasti projekata vezanih za izradu projektne dokumentacije i nadzora za izgradnju vodovodne i kanalizacione mreže u Omanu.

Tradicionalni i dugogodišnji partneri su nam OETC i OWWSC državna preduzeća koja su pandam Elektroprivredi Srbije kod nas.

CERTIFICATE

This is to Certify that the Management System of
ENERGOPROJEKT ENTEL L.L.C.

Head Office: Building No. 3886 , Complex No. 225, Block 42 , Al Maha Street,
Al -Khuwair South, P.O. Box 1190, Postal Code 112, Ruwi, Muscat

has been audited and found to comply with the requirements of:

ISO 14001:2015
(Environmental Management System)

For the Scope of activities described below:

**ENGINEERING, DESIGN & CONSULTANCY SERVICES RELATED
TO PROJECTS IN THE FIELDS OF ENERGY, WATER,
TELECOMMUNICATIONS AND ENVIRONMENT**

Certificate No.: OM231122015

Date of initial registration	Date of this Certificate	Surv. audit on or before/ Certificate expiry	Recertification Due
27 December 2014*	22 November 2023	26 December 2024	26 December 2026

Validity of this certificate is subject to successful completion of surveillance audit on or before due date,
in case surveillance audit not conducted this certificate shall be suspended/cancelled.

*(Note:- Certification Registration is Transferred from Bureau Veritas Certification (UKAS)
So Date of Initial Registration is Subject to previous Registrar.

Director

Director

For verification and updated information concerning the present certificate visit to www.lmscert.co.uk/www.lmscert.com
This certificate is property of LMS Assessments Limited and remains valid subject to satisfactory surveillance audits
and shall be returned immediately when demanded.

Accreditation

LMS Assessments Limited
Barile House, Oxford Court, Manchester,
M2 3WQ(United Kingdom)
Phone : +44-7904664589
[Visit to: www.lmscert.co.uk/www.lmscert.com](http://www.lmscert.co.uk/www.lmscert.com)
E-mail to: info@lmscert.co.uk
(Company Regd. No. 11029176 Registered in England and Wales)

LMS EGAC/109010/REV00

CERTIFICATE

This is to Certify that the Management System of
ENERGOPROJEKT ENTEL L.L.C.

Head Office: Building No. 3886 , Complex No. 225, Block 42 , Al Maha Street,
Al -Khuwair South, P.O. Box 1190, Postal Code 112, Ruwi, Muscat

has been audited and found to comply with the requirements of:

ISO 45001:2018
(Occupational Health & Safety Management System)

For the Scope of activities described below:

**ENGINEERING, DESIGN & CONSULTANCY SERVICES RELATED
TO PROJECTS IN THE FIELDS OF ENERGY, WATER,
TELECOMMUNICATIONS AND ENVIRONMENT**

Certificate No.: OM231122016

<u>Date of initial registration</u>	<u>Date of this Certificate</u>	<u>Surv. audit on or before/ Certificate expiry</u>	<u>Recertification Due</u>
25 December 2020*	22 November 2023	24 December 2024	24 December 2026

Validity of this certificate is subject to successful completion of surveillance audit on or before due date,
in case surveillance audit not conducted this certificate shall be suspended/cancelled.

*(Note: Certification Registration is Transferred from Bureau Veritas Certification (UKAG)
So Date of Initial Registration is Subject to previous Registrar.

For verification and updated information concerning the present certificate visit to www.lmscert.co.uk/news/lmscert.com
This certificate is property of LMS Assessments Limited and remains valid subject to satisfactory surveillance audits
and shall be returned immediately when demanded.

Director

LMS Assessments Limited
Bartle House, Oxford Court, Manchester,
M2 3WQ (United Kingdom)
Phone : +44-7904064589
Email : info@lmscert.co.uk
(Company Regd. No. 11029176 Registered in England and Wales)

0161 275 0100 (UK)

CERTIFICATE

This is to Certify that the Management System of
ENERGOPROJEKT ENTEL L.L.C.

Head Office: Building No. 3886 , Complex No. 225, Block 42 , Al Maha Street,
Al -Khuwair South, P.O. Box 1190, Postal Code 112, Ruwi, Muscat

has been audited and found to comply with the requirements of:

ISO 9001:2015
(Quality Management System)

For the Scope of activities described below:

**ENGINEERING, DESIGN & CONSULTANCY SERVICES RELATED
TO PROJECTS IN THE FIELDS OF ENERGY, WATER,
TELECOMMUNICATIONS AND ENVIRONMENT**

Certificate No.: OM231122014

<u>Date of initial registration</u>	<u>Date of this Certificate</u>	<u>Surv. audit on or before/ Certificate expiry</u>	<u>Recertification Due</u>
27 December 2014*	22 November 2023	26 December 2024	26 December 2026

Validity of this certificate is subject to successful completion of surveillance audit on or before due date,
in case surveillance audit not conducted this certificate shall be suspended/cancelled.

*(Note: Certification Registration is Transferred from Bureau Veritas Certification (UKAS)
So Date of Initial Registration is Subject to previous Registrar.

For verification and updated information concerning the present certificate visit to www.lmscert.uk or www.lmscert.com
This certificate is property of LMS Assessments Limited and remains valid subject to satisfactory surveillance audits
and shall be returned immediately when demanded.

Director

Accreditation

LMS Assessments Limited
Bartle House, Oxford Court, Manchester,
M2 3WQ (United Kingdom)
Phone : +44-7904604589
Email : info@lmscert.uk
(Company Regd. No. 11029176 Registered in England and Wales)

LMS/EGAC/F109Q/19/REV00

VI. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, godišnji konsolidovani finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Entel a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo

Gordana Lisov

Gordana
Lisov 63034

Digitally signed by
Gordana Lisov 63034
Date: 2025.04.30
07:20:22 +02'00'

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Entel a.d.

Direktor

Mladen Simović

Mladen
Simović
398291

Digitally signed by
Mladen Simović
398291
Date: 2025.04.30
07:21:54 +02'00'

VII. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVEŠTAJA *

Napomena *:

- godišnji konsolidovani finansijski izveštaj Energoprojekt Entela a.d. za 2024. godinu je odobren i prihvaćen od strane ODBORA DIREKTORA ENERGOPROJEKT ENTEL-a dana 02.04.2025. godine na 10. sednici OD.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Entel a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo

Gordana Lisov

Gordana
Lisov 63034

Digitally signed by
Gordana Lisov 63034
Date: 2025.04.30
07:20:52 +02'00'

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Entel a.d.

Direktor

Mladen Simović

Mladen
Simović
398291

Digitally signed by
Mladen Simović
398291
Date: 2025.04.30
07:22:22 +02'00'

VIII. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA *

Napomena *:

- Odluka o raspodeli dobiti društva za 2024. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti društva.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Entel a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo

Gordana Lisov

**Gordana
Lisov 63034**
Digitally signed by
Gordana Lisov 63034
Date: 2025.04.30
07:21:15 +02'00'

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Entel a.d.

Direktor

Mladen Simović

**Mladen
Simović
398291**
Digitally signed by
Mladen Simović
398291
Date: 2025.04.30
07:22:52 +02'00'

RSM Serbia d.o.o. Beograd

Bulevar Mihajla Pupina 10B/1

II sprat

Novi Beograd

Serbia

T 381112053550

rsm.rs

RSM Serbia d.o.o. Beograd is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm, which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

The network is administered by RSM International Limited, a company registered in England and Wales (company number 4040598) whose registered office is at 50 Cannon Street, London EC4N 6JJ. The brand and trademark RSM and other intellectual property rights used by members of the network are owned by RSM International Association, an association governed by article 60 et seq of the Civil Code of Switzerland whose seat is in Zug.